

Δ. Θελ...

ΚΩΣΤΑ Γ. ΑΝΔΡΕΑΔΟΥ
ΥΠΟΜΟΙΡΑΡΧΟΥ ἐν ἁπ.

Τ Α
ΘΡΑΚΙΚΑ ΚΟΜΙΤΑΤΑ
ΚΑΙ
ΑΙ ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ ΤΩΝ

(Ἱστορικὴ μονογραφία)

ΚΟΜΟΤΗΝΗ
1936

ΤΥΠΟΙΣ: ΛΑΖΑΡΟΥ ΦΥΓΚΑ
ΕΝ ΚΟΜΟΤΗΝΗ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΚΩΣΤΑ Γ. ΑΝΔΡΕΑΔΟΥ

ΥΠΟΜΟΙΡΑΡΧΟΥ εν άπ.

ΤΑ
ΘΡΑΚΙΚΑ ΚΟΜΙΤΑΤΑ
ΚΑΙ
ΑΙ ΕΠΙΔΙΟΞΕΙΣ ΤΩΝ
ΑΘΗΝΩΝ

(Ιστορική μενογραφία)

ΚΟΜΟΤΗΝΗ

1936

ΤΥΠΟΙΣ: ΛΑΖΑΡΟΥ ΦΥΓΚΑ

ΕΝ ΚΟΜΟΤΗΝΗ

Εἰς τὴν ἱερὰν μνήμην τῶν ὑπὲρ
τῆς Ἑλληνικῆς Θράκης πεσόντων

τὸ ἀφιερῶνω.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

Τ Α
ΘΡΑΚΙΚΑ ΚΟΜΙΤΑΤΑ
Κ Α Ι
ΑΙ ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ ΤΩΝ

ΑΘΗΝΩΝ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ἡ Ὀργάνωσις, ἡ ὁποία ἠγωνίσθη τὸ πρῶτον ἐπὶ τοῦ
Διεθνoῦς πολιτικοῦ στίβου, διὰ τὴν τύχην τῆς Θράκης, εἶ-
ναι ὁ Θρακικὸς Σύλλογος Κωνσταντινουπόλεως.

Ἦτο ἡ ἐπομένη τῆς συνθήκης τοῦ Ἀγίου Στεφάνου,
τῆς συνθήκης ἡ ὁποία ἔθεσε τέρμα εἰς τὸν Ρωσσο-τουρκικὸν
πόλεμον τοῦ 1878 καὶ διὰ τῆς ὁποίας ἐθριάμδυσεν ἡ Ρωσ-
σικὴ διπλωματία, ἐπιτυχoῦσα διὰ ταύτης τὴν δημιουργίαν
τῆς μεγάλης Βουλγαρίας. Ἡ κρατοποίησις ὁμως τῆς Βουλ-
γαρικῆς φυλῆς, καταστάσης πλέον σπουδαιoτάτου πολιτικοῦ
καὶ μαχητικοῦ προμαχῶνος τῆς Ρωσσίας, ἐν τῇ ἐγγὺς Ἀνα-

τολή, ἐπληξεν ἰδίως τὰ ἀπαράγραπτα δίκαια τοῦ Ἑλληνισμοῦ, διότι εἰς τὰ ὅρια τῆς δημιουργηθείσης μεγάλης Βουλγαρικῆς Ἡγεμονίας, περιελήφθησαν πόλεις καὶ περιφέρειαι καθαρῶς Ἑλληνικαί.

Φυσικὸν λο. πὸν ἦτο νὰ προκληθῇ ἡ ἀγανάκτησις τοῦ Ἑλληνισμοῦ, διὰ τὸν στραγγαλισμὸν τῶν δικαίων του. Καὶ τότε εἰς τὸν στίβον τῶν Ἑθνικῶν διεδικήσεων ἀνεφάνη ὁ Θρακικὸς Σύλλογος τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ὁ ὁποῖος δι' ὑπομνημάτων καὶ στατιστικῶν πινακῶν, οὓς διὰ τοῦ Οἴκου-μενικοῦ Πατριάρχου Ἰωακείμ τοῦ Γ' ὑπέβαλεν εἰς τοὺς ξένους πρεσβευτάς, ἀπεδείκνυνεν ἅψ' ἑνὸς τὴν ἐθνολογικὴν σύστασιν τῆς Βουλγαρικῆς φυλῆς καὶ ἅψ' ἑτέρου τὸ προσγεγόμενον διὰ τῆς συνθήκης τοῦ Ἀγίου Στεφάνου ἀδίκημα εἰς τὸν Ἑλληνισμόν, ἅψοῦ μεγάλοι Ἑλληνικοὶ πληθυσμοὶ συνεχωνεύοντο εἰς τὴν ἰδρυομένην Βουλγαρίαν. Τὰς διαμαρτυρίας ταύτας ὑπέβαλε καὶ αὐτὴ αὐτὴ ἡ Ὑψηλὴ Πύλη ἀρχίσασα νὰ φοβῆται τὴν μεγεθυνθεῖσαν Βουλγαρίαν, ἡ φέρῃ δὲ ἀντιπερισπασμὸν κατὰ τῆς ἐν λόγῳ συνθήκης, ἐξήγειρεν εἰς ἐπαγρύπτησιν καὶ τοὺς περὶ τὴν Ρωστικὴν οἰκονομικὴν ὁρμὴν Μουσουλμάνους (πομάκους).

Ἡ Ἀγγλία ἐξ ἄλλου μὴ βλέπουσα μὲ εὐμενὲς βλέμμα τὴν ἐν τῇ ἐγγρὺς Ἀνατολῇ ἐξάπλωσιν τῆς Ρωστικῆς ἰσχύος, ἐχρησιμοποίησε τὰς διαμαρτυρίας ταύτας, ὡς ἐπιχείρημα πρὸς καταπολέμησιν τῆς συνθήκης ταύτης φθάσασα καὶ μέχρις ἀπειλῆς πολέμου διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῆς ἀναθεωρήσεώς τῆς.

Ἡ σύρραξις ἀπεφεύχθη τῇ μεσολαβήσει τοῦ Βίσμαρκ, καὶ ἐπετεύχθη τὴν 18ην Μαΐου 1878 συμφωνία μεταξὺ Ἀγγλίας καὶ Ρωσσίας διὰ τῆς ὁποίας ἐτροποποιήθησαν τὰ πρὸς νότον σύνορα τῆς Βουλγαρίας. Οὕτω ἐνῶ διὰ τοῦ ἄρθρου 6 τῆς συνθήκης τοῦ Ἀγίου Στεφάνου τὰ νότια σύνορα τῆς Βουλγαρίας ἐξετείνοντο μέχρι τοῦ Αἰγαίου πελάγους, διὰ τῆς νέας συμφωνίας, ἡ Βουλγαρία ἀπεμακρύνθη τοῦ Αἰγαίου πελάγους καὶ διηρέθη εἰς δύο τμήματα: Εἰς τὰ ὅ-

ρειον, εἰς τὴν κυρίως τουτέστι Βουλγαρίαν, εἰς ἣν ἐδόθη πλήρης πολιτικὴ αὐτονομία ὑπὸ ἀνεξάρτητον κυβερνήσιν καὶ εἰς τὸ νότιον, εἰς τὴν Ἀνατολικὴν Ρωμουλίαν, εἰς ἣν παρεσχέθη διοικητικὴ αὐτονομία. Κατόπιν τῆς συμφωνίας ταύτης ὁρίσθη ἡ σύγκλησις Ἑθροπαϊκοῦ συνεδρίου διὰ τὴν 1 Ἰουλίου 1871 ἐν Βερολίνῳ.

Κατὰ τὸ συνέδριον τοῦτο, ὅπερ ἐγένετο ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Βίσμαρκ, τὰς Ἑλληνικὰς ἀπόψεις ὑπεστήριξε μόνον ὁ Ἀγγλὸς ἀντιπρόσωπος, Μαρκήσιος Σαλίσδουρτ, ὁ ὁποῖος ἐπρότεινεν ὅπως, πρὸς προστασίαν τῶν συμφερόντων τῆς πολυαριθμοῦ Ἑλληνικῆς φυλῆς, τῆς οἰκώσεως εἰς τὰ μέρη τῆς δημιουργουμένης νέας Βουλγαρίας, παρασταθῇ ἐν τῷ συμβουλίῳ καὶ ἡ ἀντιπροσωπεία τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου ἡγευτάχιστον, νὰ παρίσταται αὐτὴ εἰς τὰς συνεδριάσεις καθ' ἃς πρόκειται νὰ συζητηθῶσι θέματα σχετιζόμενα πρὸς τὰ συμφέροντα τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς, ἐτόνισε δὲ ἰδιαιτέρως ὅτι πρέπει νὰ ληφθῶσιν ὑπ' ὄψιν αἱ ἀπαιτήσεις τὰς ὁποίας ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις θέλει ὑποβάλει περὶ τινῶν Ἑλληνικῶν ἐπαρχιῶν. Εἰς ἐρώτησιν τοῦ Αἰσθητικοῦ ἀντιπροσώπου καμμετοῦ Ἀνδράστου, ὁποίας ἐπαρχίας ἐννοεῖ, ἀπήντησεν κατηγορηματικῶς: Τὴν Κρήτην, τὴν Μακεδονίαν καὶ τὴν Θράκην.

Οὕτω ὁ ἀγὼν τοῦ Θρακικοῦ Συλλόγου ἀνέτρεψε τὰ Ρωσικὰ σχέδια, ἀπεμάκρυνε τοῦ Αἰγαίου πελάγους τὴν Βουλγαρίαν καὶ ἐδημιούργησε τὴν αὐτονομίαν τῆς Ἀνατολικῆς Ρωμουλίας, τὸ δὲ ἑδαφικὸν καθεστὼς ὅπερ καθώρισε τὸ συνέδριον ἐκεῖνο, παρέμεινε μέχρι τῶν Βαλκανικῶν πολέμων 1912—1913, ὅτε καὶ ἀνετράπη εἰς θάρος τῆς Τουρκίας, ἐγένετο δὲ ἀφορμὴ τοῦτο νὰ συσταθῇ τὸ πρῶτον Τουρκικὸν Θρακικὸν Κομιτάτον, τὸ ὁποῖον ἦτο ὁ πρόδρομος ὅλων τῶν μετέπειτα συσταθέντων ξένων Θρακικῶν ὁργανισμῶν, διὰ τὴν καταπολέμησιν καὶ ὑπονόμευσιν τῶν ἐν Θράκῃ Ἑλληνικῶν δικαίων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α.

ΤΟΥΡΚΙΚΟΝ ΘΡΑΚΙΚΟΝ ΚΟΜΙΤΑΤΟΝ

Σύστασις Τουρκικοῦ Θρακικοῦ Κομιτάτου —
Αὐτενόμενος Διοίκησις Δυτικῆς Θράκης. — Ἡ
Δυτικὴ Θράκη ὑπὸ τὴν Βουλγαρικὴν κυριαρχίαν. —
Διὰ λόγους τοῦ Τουρκικοῦ Θρακικοῦ Κομιτάτου. —
Διασυμμαχικὴ τῆς Θράκης κα-
τοχή. — Ἀναστάσις τοῦ Τουρκικοῦ Θρακι-
κοῦ Κομιτάτου. — Ἡ Θράκη ἐλευθέρα. — Συ-
νεργασία Τουρκοβουλγαρικὴ διὰ τὴν αὐτο-
νομίαν τῆς Θράκης.

Μετὰ τὴν λήξιν τοῦ Βαλκανικοῦ πολέμου καὶ τὴν ὑπο-
γραφὴν τῆς συνθήκης τοῦ Λονδίνου τῆς 17 Μαΐου 1913,
καθ' ἣν ἡ Τουρκία παρέχωρει εἰς τὰ Βαλκανικὰ Κράτη,
τὰ ἐδάφη βορείως τῆς Γραμμῆς Αἰνῶ (ἐπὶ τοῦ Αἰγαίου
πελάγους) — Μηδείας (ἐπὶ τῆς Μαύρης Θαλάσσης) οἱ Βούλ-
γαροι, θέλοντες νὰ πραγματοποιήσωσι τὸ ὄνειρόν των, τὴν
ἱδρυσιν τῆς Μεγάλης Βουλγαρίας, δὲν προήλθον εἰς συνεν-
νοήσεις μετὰ τῶν τέως συμμάχων των, διὰ τὴν εἰρηνικὴν
διανομὴν τῶν ἐκ τοῦ πολέμου κτηθέντων ἐδαφῶν, ἀλλ' ἤρ-

ξαντο συγκεντροῦντες στρατὸν ἔναντι τῶν τέως συμμάχων
των, ἵνα διὰ τῶν ὃπλων καταλάβουν τὰ ἐδάφη ἅτινα ἐπω-
φθαλμίων. Τοῦτο ἐγένετο ἀφορμὴ τοῦ δευτέρου Βαλκανικοῦ
πολέμου. Διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τούτου οἱ Βούλγαροι ἀπέσυραν
τὸν ἐν Θράκῃ στρατὸν των καὶ τὸν μετέφερον πρὸς ἐνίσχυ-
σιν τοῦ πρὸ τῶν Ἑλλήνων καὶ Σέρβων μετώπου των, ἐγκα-
τέλειψαν δὲ μόνον ἐν Θράκῃ μικρὰς στρατιωτικὰς δυνά-
μεις, διὰ τὴν ἀμυναν τῶν πρὸς τὴν Τουρκίαν ἀνατολικῶν
των συνόρων, καὶ τῶν παραλίων τοῦ Αἰγαίου, ἀπὸ πιθανῆς
ἐπιθέσεως τῶν Ἑλλήνων.

Κατὰ τὸν πόλεμον τοῦτον οἱ Βούλγαροι ἠττήθησαν
ἐπωφεληθέντες δ' οἱ Τούρκοι τῆς ἀδυναμίας τῆς Βουλγα-
ρίας, ἀπεφάσισαν τὴν ἀνακατάληψιν τῆς Ἀνατολικῆς Θρά-
κης, ἣν καὶ ἐπέτυχον ἀνευ ἀντιστάσεως, καθόσον πρὸ τῆς
ἀπελάσεως τῶν Τουρκικῶν δυνάμεων, ὁ ὑπάρχων ὀλίγος
Βουλγαρικὸς Στρατὸς, ἀπεσύρθη εἰς τὰ παλαιὰ σύνορα τῶν
ἐκείνων χωρῶν, ἐνθα ἐσταμάτησαν καὶ οἱ Τούρκοι, καταλαβόν-
τες οὕτω τὴν Ἀδριανούπολιν, τὸ Διδυμότειχον καὶ τὸ
Ορτάκιοϊ.

Καθ' ὃν χρόνον ὁ Ἑλληνικὸς Στρατὸς ἐπεχειρεῖ κατὰ
τοῦ χερσίου ὅγκου τῶν Βουλγαρικῶν Στρατευμάτων, ἐση-
μειώθησαν ἐπιχειρήσεις μικρὰς ἐκτάσεως καὶ κατὰ τῶν ἐν
Θράκῃ Βουλγάρων. Οὕτω κατελήφθη ἡ Ξάνθη, ἡ Κομοτη-
νή, τὸ δὲ Δεδέαγατς κατέλαβε Σύνταγμα πεζοναυτῶν, ὑπὸ
τὸν τότε πλοίαρχον καὶ ἤδη ναύαρχον κ. Τυπάλδον. Τὸ
Σύνταγμα τοῦτο προήλασε μέχρι Κορνοφωλεᾶς.

Τὰ καταληφθέντα ἐδάφη τῆς Δυτικῆς Θράκης ἐξεκέ-
νωσεν ὁ Ἑλληνικὸς Στρατὸς ἅμα τῇ ὑπογραφῇ τῆς συνθή-
κης τοῦ Βουκουρεστίου (28 Ἰουλίου 10 Αὐγούστου 1913)
δι' ἧς τ' ἀνατολικά σύνορα τῆς Ἑλλάδος ἐξετείνοντο, διὰ
τοῦ ἄρθρου 5 τῆς ἐν λόγῳ συνθήκης μέχρι τοῦ ποταμοῦ
Νέστου.

Ἐνῷ ὑπογράφετο ἡ συνθήκη τοῦ Βουκουρεστίου, εἰς
τὴν Κωνσταντινούπολιν ἤρχιζον νέαι διαπραγματεύσεις

πρὸς ἐπίτευξιν ὀριστικῆς εἰρήνης μεταξὺ Τουρκίας καὶ Βουλγαρίας, ἃς διεξήγον ἐκ μέρους μὲν τῆς Βουλγαρίας οἱ Σάβωφ, Βούλγαρος ἀρχιστράτηγος καὶ Νάτσεβιτς, πρεσβευτῆς, ἐκ μέρους δὲ τῆς Τουρκίας οἱ Μαχμουτ Πασῆς Τσουρ-κιοῦ Σουλοῦ, ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν καὶ Χαλῆλ βέης, Πρόεδρος τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας.

Τὸ Κομιτάτον τῆς Ἑνώσεως καὶ Προόδου τότε, θέλον νὰ ἐκδιᾶσῃ τὴν Βουλγαρίαν εἰς ὑποχωρήσεις ἔναντι τῶν Τουρκικῶν ἀξιώσεων, ἐδημιούργησε τὸ πρῶτον Τουρκικὸν Ὑρακικὸν Κομιτάτον, οὗτινος σκοπὸς ἐτέθη ἡ καταβολὴ ἐνεργειῶν διὰ τὴν αὐτονόμησιν τῆς Θράκης, τῆς λωρίδος δηλαδὴ ἐκείνης τῆς εὐρισκομένης μεταξὺ τοῦ ποταμοῦ Ἐβρου καὶ τῶν ἀνατολικῶν συνόρων, ὡς εἶχον καθορισθῇ τότε διὰ τῆς συνθήκης τοῦ Βουκουρεστίου.

Ἐπὶ κεφαλῇ τοῦ Κομιτάτου τούτου καὶ τῆς ὅλης κινήσεως διὰ τὴν αὐτονόμησιν τῆς Θράκης, ἐτέθη ὁ ἄντι-συνταγματάρχης τῶν Ἐπιτελῶν Σουλεϊμάν Ἀσκερῆ βέης, ἀρχηγὸς τῆς περὶ τὴν περιφέρειαν Κίρτζαλη Τουρκικῆς στρατιωτικῆς μονάδος, μετ' αὐτοῦ δὲ συνεπράξαν καὶ οἱ Ταγματάρχης Μουχατζήρ Χαλῆλ, ὁ ἐκ Κομοτηνῆς Ταγματάρχης Φουὰτ βέης, ὁ Ταγματάρχης Νταῆ Μεσούτι, ὁ Ταγματάρχης Νιζαμεδὶν ἐξ Ἀκ—Σεράι, ὁ Ἀντισυνταγματάρχης Ρουσουχί, ὑπασιπιστῆς τοῦ Κεμάλ, ὁ Λοχαγὸς Χαϊρῆ, ὁ Ταγματάρχης Ἐπιτελῶν Σουλεϊμάν Νουρῆ, ὁ Ταγματάρχης Σεφκέτ, ὁ Ταγματάρχης Σαχίν, ὁ ἐκ Πανόρμου Συνταγματάρχης Τσερκέζ Πιιάς, ὁ Ταγματάρχης Χατζῆ Ε-σρέφ, (ἥδη εὐρίσκεται ἐν Ἑλλάδι — Κρήτη — ὡς ἐξόριστος ἐκ τῶν 150 Τούρκων πολιτικῶν φυγάδων). ὁ ἀδελφὸς τοῦ Χατζῆ Σαμῆ (1) κ. ἄ.

Οὗτοι ἐκήρυξαν τὴν αὐτονομίαν τῆς Δ. Θράκης καὶ

(1) Τούρκος πολιτικὸς φυγάς, ὁ ὁποῖος ἐφρονεῦθε πρό τινων ἐτῶν εἰς τὰ παράλια τῆς Μ. Ἀσίας κατὰ τινὰ ἐπιχείρησιν ἀποβιβάσεως του ἐκεῖσε.

ἐσχημάτησαν Κυδέρνητιν, μετ' ἔδραν τὴν Κομοτηνὴν, ἡ ὁποία ἀπετελέσθη ἐκ τῶν Σουλεϊμάν Ἀσκερῆ βέη, Χατζῆ Σαμῆ βέη, (στρατιωτικῶν), Ρεσίτ βέη, Ραῖφ ἐφέντη δικηγόρου, Χαφοῦζ Σαλῆ (ἐσχάτως ἀποθανόντος Γερουσιαστοῦ Κομοτηνῆς), τοῦ ἐσχάτως ἀποθανόντος Μητροπολίτου Γρεβενῶν Νικοδήμου (τότε Ἀρχιερατικοῦ Ἐπιτρόπου Μαρω-νείας), Μιγκριντίτς Ταμπακιὰν ἀρμενίου δικηγόρου καὶ Για-κοῦπ Κασαβῆ, ἰσραηλίτου.

Ἡ αὐτονομία αὕτη ἀρχικῶς ἔλαβε τὸν τίτλον προσω-ρινῆ Κυδέρνησις Δυτικῆς Θράκης (Χουκιουμέτ Μουακκατε-σῆ) κατόπιν ὅμως διαμαρτυριῶν μειῶν τινων τῆς ἐπιτρο-πῆς, ὅτι ἡ ἀσάφεια τοῦ τίτλου γεννᾷ παρὰ τῇ λαφ' ἀνησυ-χίαν εὐλογον διὰ τὴν μελλοντικὴν τύχην τῆς αὐτονομίου χώρας, ἔλαβε τὸν τίτλον: Αὐτόνομος Κυδέρνησις (Χουκιου-μέτ Μουστεκλιεσῆ) Δυτικῆς Θράκης.

Ἐκ τῶν πρώτων μελημάτων τῆς αὐτονομίου Κυδερνή-σεως ἦτο ἡ συγκρότησις ἰδίου στρατοῦ, ὁ ὁποῖος ἀνῆλθεν εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν 30 χιλιάδων ἀνδρῶν. Τμήμα τοῦ στρα-τοῦ τούτου ἀντεπεξῆλθεν κηρύσεως κατὰ Βουλγαρικῆς ἐπι-θέσεως, περὶ τὸ Κίρτζαλη, κατώρθωσε δὲ νὰ κίχμαλωτίσῃ καὶ τμήμα τοῦ ἐπιτεθέντος Βουλγαρικοῦ στρατοῦ ἐκ δύο Ταγμάτων.

Ἐκτὸς τῶν ἄλλων μελημάτων τῆς, ἐφρόντισε διὰ τὴν ἀναδιοργάνωσιν τῶν δημοσίων ὑπηρεσιῶν, ἐκδῶσασ καὶ ἴδια γραμματῆσιμα, καθώρισε δὲ καὶ τύπον ἐπισήμου ση-μαίας, ἣτις ἐκυμᾶτιζε τότε καθ' ἅπασαν τὴν αὐτόνομον χώραν.

Ἡ κίνησις αὕτη τοῦ Κομιτάτου τῆς Ἑνώσεως καὶ Προόδου, εἶχε σκοπὸν ὡς προερέθη νὰ ἐκδιᾶσῃ τὴν Βουλ-γαρίαν εἰς παρχωρήσεις ὑπὲρ τῆς Τουρκίας, πρᾶγμα ὅπερ καὶ ἐπέτυχε, διότι διὰ τῆς συνθήκης τῆς Κωνσταντι-νουπόλεως οἱ Βούλγαροι ἀνεγνώρισαν ὡς Τουρκικὰς τὴν Ἀδριανούπολιν καὶ τὰς 40 Ἐκκλησίας, ὡς καὶ τρίγωνον πέραν τοῦ Ἐβρου, περιλαβόντων τὸ Ὀρτάκιο καὶ τὸ Διδου-

μότειχον, ἐνῶ εἰς τὴν Βουλγαρίαν παρεχωρεῖτο, τριγωνικῇ ζώνῃ τῆς Ἀνατολικῆς Θράκης διήκουσα ἀπὸ σημείου ἐπὶ τοῦ Εὐξείνου πόντου, νοτίως τοῦ Μοναστηρίου τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου, διὰ τοῦ ποταμοῦ Ρεσδάγια, πρὸς τὰ παλαιὰ σύνορα.

Ἀλλὰ καὶ μετὰ τὴν Βουλγαρικὴν ταύτην υποχώρησιν, ἡ κίνησις ἐξηκολούθει, ἐλπίζον ὅτι ἡ δημιουργία αὐτονομίου Διοικήσεως ἐν τῇ Θράκῃ, θὰ ἐπέτρεπεν εἰς τοὺς Τούρκους νὰ ἀντιγράψουν τὸ Βουλγαρικὸν πραξικόπημα τοῦ 1885 καὶ νὰ προσαρτήσουν διὰ μιᾶς μικρὰς ἐξεγέρσεως τὴν Δυτικὴν Θράκην καὶ πάλιν εἰς τὴν Τουρκίαν ὅπως προσηρτήθη καὶ ἡ Ἀνατολική. Ρωμυλία εἰς τὴν Βουλγαρίαν.

Ἡ Ἑλλάς, μὴ ἐπιθυμοῦσα τὴν ἐξάπλωσιν τῆς Βουλγαρίας πρὸς τὸ Αἰγαῖον, ὅχι μόνον δὲν ἀντέδρασεν εἰς τὰς ἐνεργείας τοῦ Κομιτάτου, ἀλλὰ καὶ τὸ ὑπεδοήθησε, συνέστησε δὲ εἰς τοὺς Ἑλληνικοὺς πληθυσμοὺς ἀμέριστον τὴν συνδρομὴν των διὰ τὴν ἐπικράτησιν τοῦ σχεδίου τοῦ Κομιτάτου. Καὶ τοῦτο, διότι θεωροῦσα ἑαυτὴν ὡς φυσικὴν καὶ ἡγεμονίαν τοῦ «Μεγάλου Ἀσθενοῦς», ἤλπιζεν εἰς τὴν ἐπέκτασιν τῆς ἐπὶ τῆς αὐτονομίας χώρας ἐν εὐθέτω χρόνῳ.

Τὰ τῆς αὐτονομίας ἐκείνης ἰδοὺ πῶς τὰ περιγράφει εἰς τὸ περιοδικὸν «ΘΡΑΚΙΚΑ» (1) ὁ ἱατρὸς καὶ ἱστορικὸς συγγραφεὺς κ. Κ. Κουρτίδης:

«... Οἱ Τοῦρκοι ἐν τῷ μεταξὺ ἐπωφεληθέντες
» τὴν ρῆξιν τῶν συμμάχων, ἐπροχώρησαν καὶ μὲν
» τρία τάγματα στρατοῦ, ἀποτελούμενα ἐκ νεαρῶν
» ἐφέδρων ἐκ Συρίας καὶ τῆς πολεμικῆς φυλῆς
» τῶν Καρὰ Κατσελῆ, ὑπὸ τὴν διοίκησιν ταγμα-
» τάρχου, κατέλαβον τὸ Διδυμότειχον.

» Ὁ Βουλγαρικὸς στρατὸς Σουφλίου ἠναγκά-

(1). «ΘΡΑΚΙΚΑ» παράρτημα τῆς 100ετηρίδος..

» σθη νὰ ἐκκενώσῃ τὴν πόλιν καὶ διὰ τῆς ὁρεινῆς
» ὁδοῦ Μικροῦ Δερείου, νὰ ἀποσυρθῇ πέραν τοῦ
» Ἄρδα.

» Ἡ διοίκησις τοῦ Σουφλίου ἀνετέθη εἰς τὸν
» ἱατρὸν Κ. Κουρτίδην, ὅστις ἐσχημάτισε πολιτο-
» φυλακὴν ἀπὸ στελέχη καλῶς γυμνασμένα καὶ
» πειθαρχικὰ προσλαβὼν ὡς ὑπαρχηγὸν τὸν Ἐ-
» λευθέριον Ἀλ. Γκιρτζήν.

» Ὁ Τουρκικὸς στρατὸς Διδυμοτείχου γνωρί-
» ζων τὸ ἀξιόμαχον τῶν Σουφλιωτῶν δὲν ἐτόλμη
» σε νὰ προχωρήσῃ μέχρι Σουφλίου. Ἐπειδὴ δὲ
» αἱ Κυβερνήσεις Ἑλλάδος — Τουρκίας εἶχον ἔλ-
» θει εἰς σχετικὰς συνεννοήσεις διὰ τὴν στάσιν
» των, ἀπέναντι τῶν Βουλγάρων, ὁ διοικητὴς τῶν
» Τουρκικῶν στρατευμάτων ἐζήτησε νὰ καταλάβῃ
» τὸ Σουφλίον εἰρηνικῶς. Μετέβη πρὸς τοῦτο
» ἐπιτροπὴ ἐκ Σουφλίου πρὸς συνεννόησιν. Ἐπει-
» δὴ δὲ ἐβράδυνε νὰ ἔλθῃ ὁ ἀναμενόμενος Ἑλλη-
» νικὸς Στρατὸς, εἰς τὸ Σουφλί, συνεφωνήθη νὰ κα-
» ταλάβῃ τὴν πόλιν ὁ Τουρκ. στρατὸς εἰς ὠρισμένην
» ἡμέραν καὶ ὥραν διὰ τῆς δημοσίας ὁδοῦ. Παρα-
» σπονδήσαντες ὅμως οἱ Τοῦρκοι, ἔφθασαν πρὶν
» ἐξημερώσει καὶ κατέλαβον τοὺς πρὸ τῆς πόλεως
» λόφους, παρατάξαντες καὶ μυδραλιοβόλα. Μόλις
» ὅμως ἡ πρωτοπορία των ἐπεχείρησε νὰ εἰσέλθῃ
» εἰς τὴν πόλιν, ἡ πολιτοφυλακὴ Σουφλίου ὥπλι-
» σμένη καλῶς, ἀντέταξεν ἄμυναν καὶ ἐκ τῆς συμ-
» πλοκῆς ἐτραυματίσθησαν τέσσαρες Τοῦρκοι

» στρατιῶται. Τὸ ἐπεισόδιον αὐτὸ τὸ ὁποῖον ἡμπο-
 » ροῦσε νὰ ἔχη τρομερὰς διὰ τὴν πόλιν συνεπείας,
 » ἐδικοιολογήθη ὅτι οἱ Τούρκοι ἦλθον παρὰ τὰ
 » συμπεφωνημένα, δι' ἄλλης ὁδοῦ καὶ ἔνεκα τοῦ
 » σκότους οἱ Σουφλιῶται ἐξέλαβον τοὺς Τούρκους
 » ὡς Βουλγάρους.

» Μετὰ τοῦτο ὁ Τουρκικὸς στρατὸς εἰσῆλθεν
 » εἰς τὴν πόλιν φιλικῶς τὴν 24 Ἰουλίου 1913.

» Μετὰ τινὰς ἡμέρας, δηλαδὴ τὴν 19ην Ἰου-
 » λίου, ἄγημα Ἑλλήνων πεζοναυτῶν μὲ μυδρα-
 » λιόβόλα μικρὰς ὀγκῆς ὑπὸ τὸν Τυπάλδον καὶ
 » Κωνσταντῖνον Μελᾶν ἔφθασαν καὶ ἐσταμάτη-
 » σαν εἰς Κορνοφωλεὰν τρία χιλιόμετρα πρὸς νό-
 » τιν τοῦ Σουφλίου. Ἐπίσης ἦλθεν εἰς Κορνοφω-
 » λεὰν ὁ ἐνδοξὸς Ναύαρχος Κωνσταντῖνος, ὅπου
 » προσεκάλεσε τὸν τότε Δήμαρχον Πασχάλην Μα-
 » νάβην καὶ τὸν ἱατρὸν Κ. Κουρτίδην. Συγχρό-
 » νως εἶχε προσκαλέσει καὶ τοὺς προύχοντας ὄλων
 » τῶν ὑπὸ τὴν Ἑλληνικὴν κατοχὴν χωρίων καὶ
 » συνέστησεν εἰς ὅλους τοὺς νέους νὰ στρατευ-
 » θοῦν ὡς ἐθελονταὶ τῆς μελλούσης νὰ συσταθῇ
 » αὐτονομία τῆς Δυτικῆς Θράκης, νὰ συμπρά-
 » ξουν δὲ μὲ τοὺς Τούρκους πρὸς τοῦ-
 » το πολιτικῶς καὶ στρατιωτικῶς. Ἀκολουθῶς
 » πρὸ τῆς ἀναχωρήσεώς του ὑπέδειξεν ὡς πρόε-
 » δρον τῆς αὐτονομίας τοῦ Τμήματος Σουφλίου
 » τὸν ἱατρὸν Κ. Κουρτίδην. Οἱ Ἕλληνες ἀνεχώ-
 » ρησαν ἀπὸ τὴν Κορνοφωλεὰν τὴν 3 Αὐγούστου

» καὶ περιορίσθησαν μόνον εἰς τὸ Δεδέαγατς ὅπου
 » παρέμειναν μέχρι τῆς 8 Σεπτεμβρίου.

» Οἱ Τούρκοι ἔφυγαν ἀπὸ τὸ Σουφλίον περὶ
 » τὰ μέσα Σεπτεμβρίου.

» Πρὸ τῆς ἀναχωρήσεως τῶν Τούρκων, κατό-
 » πιν φαίνεται συνεννοήσεως τῶν Κυβερνήσεων
 » Ἑλλάδος καὶ Τουρκίας, ὅπως ἡ Δυτικὴ Θράκη
 » ἀνακηρυχθῇ αὐτόνομος, ἐπιτροπὴ ἐκ Σουφλίου
 » καὶ Ὀρτάκιοι, ἀνεχώρησε πρὸς συνεννόησιν με-
 » τὰ τοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ εἰς Ἀδριανούπολιν.
 » Μετὰ τινὰς ἡμέρας μετέβησαν εἰς Κωνσταντι-
 » νούπολιν μετὰ τοῦ Ταγματάρχου Ἐμβερ βέη.
 » Ἡ ἐπιτροπὴ Σουφλίου ἀπετελεῖτο ἀπὸ τὸν ἱα-
 » τρὸν Κ. Κουρτίδην καὶ τὸν δικηγόρον Δημητρά-
 » ζην ἐφένδην Βαλατζόγλου, ἐπανελημμένως δὲ
 » ἐπαρουσιάσθη εἰς τὸν Τατάρ βέην καὶ ἐπὶ δε-
 » καπενθήμερον συνειργάσθη μὲ τὸν Οἰκουμενι-
 » κὸν Πατριάρχην Γερμανόν, τὸν τότε διευθύ-
 » νοντα τὴν Ἑλληνικὴν Πρεσβείαν κύριον Εὐθύ-
 » μιον Κανελλόπουλον, ὅστις ἐγνώριζε καὶ πρό-
 » σωπα καὶ πράγματα, διότι εἶχε χρηματίσει ὑπο-
 » πρόξενος εἰς τὸ Δεδέαγατς ὡς καὶ μὲ τὸν Πρύ-
 » τανιν τῶν Ἑλλήνων δημοσιογράφων αἰοίδιμον
 » Σταῦρον Βουτυράν.

» Ὁ ἱατρὸς Κ. Κουρτίδης καθ' ὅλον τὸ διά-
 » στημα τοῦτο συνέτασσε προκηρύξεις, ἀνακοινω-
 » θέντα καὶ ἐδημοσίευσεν εἰς τὸν «Νεολόγον» καὶ
 » εἰς τὴν «Πρωτῖαν» ἔθνικὰ ἄρθρα σκοποῦντα τὴν

- » παγίωσιν τῆς αὐτονομίας.
 » Ἐπειδὴ δ' ἤδη ἀνεκηρύχθη ἡ αὐτονομία, αἱ
 » ἐπιτροπαὶ ἐπανεκάμψαν εἰς τὰ μέρη των.
 » Ἡ Δυτικὴ Θράκη διηρέθη εἰς τρία Τμήμα-
 » τα, εἰς τὸ τῆς Γκιουμουλτζίνης ὅπου πρόεδρος
 » ἐξελέγη Τοῦρκος καὶ εἰς τὸ τοῦ Δεδέαγατς καὶ
 » Σουφλίου ὅπου ἐξελέγησαν Ἕλληνες.
 » Ὁ Τουρκικὸς Στρατὸς ὡς εἴπωμεν ἀπεμα-
 » κρύνθη εἰς τὸ Διδυμότειχον.
 » Ὁ Πρόεδρος τοῦ Τμήματος Σουφλίου, τὸ
 » ὅποιον ἦτο τὸ σπουδαιότερον, διότι εὐρίσκετο
 » μεταξὺ τῶν Τουρκικῶν καὶ Βουλγαρικῶν στρα-
 » τευμάτων, Κ. Κουρτίδης διωργάνωσεν ἀμέσως
 » αὐτὸ πολιτικῶς καὶ διοικητικῶς, διορίσας τὸν
 » Δημήτριον Βαλατιόγλου εἰρηναδίκην, διευθύν-
 » τήν ἀστυφυλακῆς τὸν Εὐάγγελον Μοκαλὴν, καὶ
 » τὸν Ἡλίαν Ἀργυριάδην ἀρχηγὸν τῆς πολι-
 » τοφυλακῆς ἣτις ἐξησφάλισε τὴν τάξιν εἰς ὅλην
 » τὴν περιφέρειαν. Ἡ αὐτονομία ἐλειτούργησεν
 » ὡς πραγματικὸν Κράτος. Ἐπέβαλε φορολογίαν
 » δεκάτης ἐπὶ σταφυλῆς, δασμὸν τελωνειακὸν ἐπὶ
 » τῶν εἰσαγομένων καὶ ἔδιδε μισθὸν τακτικὸν εἰς
 » τοὺς ὑπαλλήλους τῆς ἀστυφυλακῆς καὶ πολιτο-
 » φυλακῆς.
 » Ἐκ Γκιουμουλτζίνης ἐστάλησαν γραμματό-
 » σιμα ἰδιαίτερα ἀκίνητα εἰς φακέλους, ἐξεδίδον-
 » το δὲ καὶ διαβατήρια διὰ τὴν ἀναχώρησιν τῶν
 » κατοίκων.

- » εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἐπεκράτησε τάξις καὶ ἀ-
 » σφάλεια πρωτοφανής.
 » Ἐν τῷ μεταξὺ κατόπιν συνεννοήσεως ἐν
 » Κωνσταντινουπόλει μεταξὺ Κυβερνήσεων Τουρ-
 » κίας καὶ Βουλγαρίας, ἡ Τουρκία παρεχώρησε
 » τὴν Δυτικὴν Θράκην εἰς τοὺς Βουλγάρους οἱ ὁ-
 » ποιοὶ ὀλίγας ἡμέρας πρὸ τῆς ἐορτῆς τοῦ Ἀγίου
 » Δημητρίου κατέλαβον αὐτήν. Τὴν πόλιν Σου-
 » φλίου κατέλαβεν ὁλόκληρον Σύνταγμα ὑπὸ τὸν
 » Συναγματάρχην Πέτρον Ρασκῶφ.
 » Ἡ ἐπὶ τῆς Δυτικῆς Θράκης Βουλγαρικὴ κυ-
 » ριάρχια διήρκεσεν ἀπὸ τῆς ἐποχῆς αὐτῆς μέχρι
 » τῆς 15ης Μαΐου 1920 ὁπότε ὁ Ἑλληνικὸς στρα-
 » τὸς κατέλαβε τὴν Ἑλληνικωτάτην Θράκην καὶ
 » τὴν ἦνωσε μετὰ τῆς λοιπῆς μητρὸς Ἑλλάδος.
 » Ἡ προσπάθεια ἐν τέλει τοῦ Κομιτάτου ἀπέτυχε καὶ ὁ
 » Βουλγαρικὸς Στρατὸς κατέλαβε τὰ αὐτονομηθέντα πρὸς σι-
 » γμὴν ἐδάφη τῆς Δυτικῆς Θράκης.
 » Μετὰ τινὰ χρόνον ἐξερράγη ὁ Μέγας Πόλεμος. Ἡ
 » Τουρκία καὶ ἡ Βουλγαρία συνεπολέμησαν καὶ τὸ Θρακικὸν
 » Κομιτᾶτον μὴ ἔχον λόγον ὑπάρξεως διελύθη, διὰ τὴν ἀνασυ-
 » σταθῆ μετὰ τὴν λήξιν τοῦ πολέμου, ὑπὸ ἄλλην σημαίαν
 » καὶ ἄλλο πρόγραμμα, πρὸς καταπολέμησιν τῶν Ἑλληνι-
 » κῶν διεκδικήσεων.

*
* *

Ἡ ὑπὸ τῶν συμμάχων κατάληψις τῆς Θράκης γενομέ-
 νη ἐκ λόγων προνοίας κατὰ τὸν Σεπτέμβριον τοῦ 1919, ἐνα-
 χρησιμεύσῃ ὡς μέσον ἐπιβολῆς διὰ τὴν ὑπογραφὴν τῆς
 συνθήκης τοῦ Νεῦγύ, διὰ τοῦ ἀρθροῦ 48 τῆς ὁποίας καθω-

ρίζετο καὶ ὁ τρόπος τῆς προσωρινῆς Διοικήσεώς της, μέχρι τοῦ κανονισμοῦ τῆς ὀριστικῆς τῆς τύχης, ἐγένετο ἀφορμὴ δημιουργίας καὶ αὐτῆς Θρακικοῦ ζήτηματος καὶ τῆς ἀνασυστάσεως τοῦ Τουρκικοῦ Θρακικοῦ Κομιτάτου.

Καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς διασυμμαχικῆς κατοχῆς, ἥτις διήρκεσε μέχρι τῶν μέσων τοῦ Μαΐου 1920 ὅποτε ὁ Ἑλληνικὸς Στρατὸς ἐξουσιοδοτήθη καὶ παρέλαβε τὰ ἐδάφη ταῦτα, τὸ Τουρκικὸν Θρακικὸν Κομιτάτον εἰς οὐδεμίαν συνοριωτικὴν ἐνέργειαν προέβη. Ὁργανοῦτο πολιτικῶς. Καὶ ὅταν ἐπαρουσιάζετο εὐκαιρία ἐπραττε πᾶν ὅ, τι ἦτο δυνατόν διὰ νὰ ἀποδείξῃ ὅτι ἡ Θράκη ἦτο καθαρῶς Τουρκικὴ χώρα καὶ ὅτι συμφώνως πρὸς τὰς ἀρχάς περὶ αὐτοδιοικήσεως τῶν λαῶν, ὑπὲρ ὧν αἱ νικητρίαι Δυνάμεις ἐπολέμησαν, ἡ χώρα αὕτη ἔπρεπε νὰ παραμείνῃ ὑπὸ τὴν Τουρκικὴν κυριαρχίαν.

Πρὶν ἢ οἱ ἀρχηγοὶ τοῦ Τουρκικοῦ κινήματος τῆς Ἀνατολίας, διακηρύξουν τὰς ἀπαιτήσεις τῶν ἀπαιτήσεων ἀπεριέλαβον εἰς τὸν λεγόμενον Ἑθνικὸν ὅρκον τῆς 20ῆς Ἰανουαρίου 1920 οἱ ἄρχοι τοῦ Θρακικοῦ Κομιτάτου παρέδχοντο εὐχαρίστως τὴν διακήρυξιν τοῦ διατ. τοῦ ἀρθροῦ 48 τῆς συνθήκης τοῦ Νεῦγὺ δημιουργηθέντος καθεστώτος ἐν Θράκῃ ἐλπίζοντες ὅτι θάττον ἢ δράδυν θὰ ἐξαπλοῦτο ἐπ' αὐτῆς ἡ Τουρκικὴ κυριαρχία. Ἀργότερον ὅμως, μετὰ τὴν διακήρυξιν τοῦ Ἑθνικοῦ ὅρκου καὶ κατὰ τὴν διάρκειαν ἰδίᾳ τῆς προετοιμασίας τῆς συνδιασκέψεως τοῦ Σάν - Ρέμο, καθ' ἣν ἐπρόκειτο νὰ ἐξετασθῇ καὶ τὸ Τουρκικὸν ζήτημα, ἐγκατέλειψαν τὴν σκέψιν ταύτην καὶ ἤρchiσαν καλλιεργοῦντες τὴν ἰδέαν τῆς αὐτονομίας τῆς Θράκης, ἡ ὁποία ἐπιτυχάνουσα ὑπεδοῆθαι καὶ πάλιν τὰ Τουρκικὰ σχέδια.

Τὸ Κομιτάτον τότε εἶχε καὶ ἐκτελεστικὸν ὄργανον τὸ Α' Σῶμα τοῦ Τουρκικοῦ Στρατοῦ, τοῦ ὁποῦο ὁ Διοικητὴς Τζαφέρ Ταγιάρ Πασᾶς ἀνέλαβε νὰ ὁργανώσῃ στρατιωτικὴν ἀντίστασιν, εἰς περίπτωσιν προελάσεως Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ, ὅστις θὰ ἦτο, καὶ ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ, ὁ ἐκτελε-

στῆς τῶν ἀποφάσεων, αἵτινες θὰ ἐλαμβάνοντο διὰ τὴν Τουρκίαν κατὰ τὴν ἐν λόγῳ Διάσκεψιν.

Ὡτῶ τὴν 4ην Ἀπριλίου 1920, ὁ ἐν λόγῳ Πασᾶς ἐκήρυξεν ἐπανάστασιν ἐν Θράκῃ καὶ ἤρξατο συμπληρῶν τὰ κενὰ τῶν διαφόρων στρατιωτικῶν τμημάτων του, διὰ βιαίας κατατάξεως ἐφέδρων.

Ἡ διάσκεψις τοῦ Σάν - Ρέμο εἰς οὐδὲν κατέληξεν, ἀπεφάσισεν ὅμως, ὅπως τὸν ἐπόμενον μῆνα συγκληθῇ ἐτέρα συνδιάσκεψις εἰς Σπᾶ ἥτις ἐπραγματοποιήθη τὸν Ἰούνιον ἰδίου ἔτους.

Οἱ κύκλοι τοῦ Κομιτάτου, ἵνα δημιουργήσουν προφανῶς τετελεσμένον γεγονός καὶ ἀποδείξουν εἰς τὰς Δυνάμεις τὴν στερρὰν ἀπόφασίν των, ὅπως αὐτοδιοικηθῶσι, συνεκάλεσαν τὴν 29ην Ἀπριλίου (1920) σύσκεψιν ἐν Ἀδριανουπόλει, εἰς ἣν ἐλαβον μέρος 217 Μουσουλμάνοι ἀντιπρόσωποι τῶν διαφόρων ἐπαρχιῶν Θράκης καὶ καθ' ἣν ἀπεφασίσθη ἡ ἐνοπλος ἀντίστασις καὶ ἡ κήρυξις γενικῆς ἐπιστρατεύσεως.

Τὴν ἐπομένην 30ῃ Ἀπριλίου ἐκηρύχθη ἡ ἀνεξαρτησία τῆς Θράκης, κατηρτήθη προσωρινὴ Κυβέρνησις τῆς ὁποίας Πρόεδρος καὶ Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν ὡς ἐπίσης καὶ Ἀρχιστράτηγος, διορίσθη ὁ Τζαφέρ Ταγιάρ Πασᾶς.

Ἡ αὐτονομία ἣν ἐπεδίωκε διὰ τὴν Θράκην τότε τὸ Τουρκικὸν Θρακικὸν Κομιτάτον, εἶναι ἀναμφισβήτητον, ὅτι ἀπετέλει τὸ πρῶτον βῆμα διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῶν Κεμαλικῶν ἐπιδιώξεων, ὡς αὐταὶ διευποῦντο ἐν τῇ Ἑθνικῇ των ὁρκῷ. Καὶ ἐπειδὴ διέβλεπεν ὅτι εἰς τὴν προσπάθειάν του ταύτην θ' ἀντέδρων οἱ ἄλλοι ἄλλοθενεῖς, οἱ ὅποιοι κατὰ συμπαγεῖς μάζας κατέχουν τὴν διεκδικουμένην χώραν, ἀπεφάσισε νὰ ζητήσῃ, διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ του, τὴν συνεργασίαν τῶν Βουλγάρων, οἱ ὅποιοι ἀποτελοῦντες τὴν μικροτέραν ἐν Θράκῃ μειονότητα τῇ τὴν παρέσχον ἀσμένως, διὰ τῆς ἐσωτερικῆς Μακεδονικῆς Ἐπ. Ὁργανώσεως, ἐλπίζοντες

καὶ οὗτοι πολιτικά ὠφελήματα ἀπὸ τὴν δημιουργίαν Ὀρακικοῦ ζητήματος, μάλιστα δὲ νὰ διαδεχθῶσιν αὐτοὶ οὗτοι τὴν τῆς αὐτονομίας Κυβέρνησιν ἐν εὐθέτῳ χρόνῳ.

Ἀπεφασίσθη τότε ἡ δημιουργία συμμοριῶν καὶ ἡ διενέργεια εὐρείας προπαγάνδας μεταξὺ τοῦ πληθυσμοῦ τῆς Μακεδονίας καὶ Θράκης. Οὕτω κατὰ τὰ τότε συγκληθέντα τοπικά συνέδρια τῆς Ἑσωτερικῆς Μακεδονικῆς Ἐπαναστατικῆς Ὁργανώσεως, καθ' ἃ ἐγένοντο ἐπὶ τῆς ἐπιτευχθείσης συμφωνίας, σχετικαὶ ἀνακοινώσεις, συνετάγησαν προκηρύξεις ἀπευθυνόμεναι πρὸς τὸν λαόν τῆς ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων κατεχομένης Μακεδονίας, δι' ὧν ἐκαλεῖτο οὗτος νὰ δώσῃ χεῖρα βοηθείας εἰς τὸν κοινὸν ἀγῶνα, ὅστις θὰ εἶχεν ὡς ἀποτέλεσμα καὶ τὴν αὐτονομίαν τῆς Μακεδονίας.

Ὅργανα τοῦ Μακεδονικοῦ Κομιτάτου τὰς διένειμον εἰς τὴν ὑπαιθρον χώραν κατεσχέθη δὲ τότε εἰς τὴν περιφέρειαν τῆς Γουμένισσης ἡ κατωτέρω:

« Ἀδελφοί,

» Αἱ ἡμέτεροι προσπαθεῖται, αἱ 30 εἰς αἵματη-
» ραὶ ἡμῶν ἐπαναστάσεις καὶ οἱ τρεῖς φρικῶδεις
» τελευταῖοι πόλεμοι, δὲν κατώρθωσαν νὰ μᾶς δώ-
» σουν τὴν ἀναμενομένην ἐλευθερίαν. Τὸναντίον
» ἡ Πατρίς ἡμῶν ἐξηλθε ἐκ τοῦ τελευταίου πολέ-
» μου διαμελισμένη εἰς τρία τεμάχια καὶ ὑποδου-
» λωμένη μὲ νέα δουλοπρεπῆ δεσμά, πολὺ βαρύ-
» τερα ἀπὸ ἐκεῖνα τοῦ Χαμιτικοῦ καθεστῶτος.

» Ὑπὸ χειρίστην ἄποψιν εἴμεθα ἡμεῖς τὰ τέ-
» κνα τῆς Ἑλληνικῆς Μακεδονίας. Κατακτητὴς ἀλ-
» λογενὴς ἐπιβουλεύεται ὅχι μόνον τὴν περιουσίαν,
» ζωὴν καὶ τιμὴν μας, ἀλλὰ καὶ περισσότερον....
» Μὰς ἀρπάζει τὰς ἐκκλησίας, τὰ τζαμιά, τὰ σχο-

» λεῖα, τὴν γλῶσσάν μας καὶ προσπαθεῖ, μεταχει-
» ριζόμενος πᾶν θεμιτὸν καὶ ἀθέμιτον μέσον ὀρι-
» στικῶς νὰ ἐξαλείψῃ τὸ Βουλγαρικὸν καὶ Τουρ-
» κικὸν ὄνομα ἀπὸ τὰ ὅρια τῆς γενετείρας ἡμῶν χώ-
» ρας. Καὶ αὐτὸς ὁ ἐντόπιος Ἑλληνικὸς πληθυ-
» σμὸς δὲν διάκειται εὐμενῶς. Καὶ αὐτὸς ἤρχισε
» νὰ μαθαί νηταικαὶ ν' ἀποκάμῃ ἀπὸ τοὺς βαρυτά-
» τους φόρους καὶ ἀστυνομικὰς βιαιοπραγίας. Ἡ-
» μεῖς καὶ πάλιν εἴμεθα δοῦλοι ἄλλ' ἢ μὴ ἀπογο-
» ητευόμεθα καὶ μὴ χάνομεν τὴν ἐλπίδα, διότι ἐπὶ
» τέλους θὰ πανηγυρίσωμεν τὴν ἐλευθερίαν μας.
» Κατόπιν ἀδιάκόπων ἀγώνων ἐπὶ 800 ἔτη, ἡ Ἰε-
» ρουζιά ἐλευθέρα πλέον· ἡ Αἴγυπτος ὁμοίως ἐ-
» κερδισε τὴν ἐλευθερίαν της, αἱ δὲ Ἰνδίαὶ εὐρί-
» σκονται εἰς τελείαν ἐπανάστασιν.

» Ἡ Ἑλλάς ἐξησθένησεν ἀπὸ τὰ ἀδιάκοπα
» κτυπήματα τοῦ Μουσταφᾶ Κεμάλ, ἡ Γιουγκο-
» σλαβία διαβιβρώσκεται ὑπὸ ἐξηγριωμένων ἀμοι-
» βαίων ἀγώνων μεταξὺ Χορβατῶν, Σλοβένων,
» Μαυροβουνίων, Ἀλβανῶν καὶ Μακεδόνων. Φύ-
» λαξ τοῦ Μακεδονικοῦ Ἔθνους, ἡ Βουλγαρικὴ
» Μακεδονικὴ Ἐπαναστατικὴ Ὁργάνωσις εἶναι
» καὶ πάλιν ἐν μέσῳ ἡμῶν ἀθορύβως καὶ ἀκουρά-
» στως ἐργαζομένη δι' ὅλους τοὺς δυσαρεστημένους
» ἐκ τοῦ σημερινοῦ πολιτεύματος, ἀνευ διακρίσεως
» φυλῆς ἔθνους καὶ πολιτικῶν πεποιθήσεων.

» Ἄς λησμονήσωμεν τὸ αἵματηρὸν παρελθὸν
» τὸ ὁποῖον μᾶς χωρίζει καὶ ὅλοι, Τοῦρκοι, Βούλ-

» γαροι, Ἕλληνες, Ἑβραῖοι, Βλάχοι, ἃς δώσωμεν
 » χεῖρα διὰ τὸν γενικὸν ἀγῶνα ἀπέναντι τοῦ κοι-
 » νοῦ ἐχθροῦ καὶ νὰ μὴ καταθέσωμεν τὰ ὅπλα, ἐὰν
 » δὲν ἀπολαύσωμεν τὴν ἐλευθερίαν τῆς Πατρίδος
 » μας.

» Ἀδιαίρετος, Ἀνεξάρτητος Μακεδονία, αὐτὴ
 » εἶναι ἡ σημαία καὶ μὲ αὐτὴν θὰ νικήσωμεν.»

Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἄρρηγν πληθυσμὸς κεκμηκῶς ὢν ἐκ τῆς πολυχρονίου στρατεύσεως ἐπαρουσίαζε προσφορώτερον ἔδαφος διὰ τὴν καλλιέργειαν τῶν δελεαστικῶν ἐπαγγελιῶν τοῦ Κομιτάτου, συνετάγησαν προκηρύξεις ἀπευθυνόμεναι καὶ πρὸς τοὺς ἐκ τῆς Μακεδονίας καὶ Θράκης καταγομένους Ἕλληνας στρατιώτας, οὓς οἱ Βούλγαροι ἀπεκάλουν ἀδελφούς των, δι' ὧν ἐκαλοῦντο οὗτοι, ἐξ ὀνόματος τῶν Μακεδονικῶν συμφερόντων ν' αὐτομολήσωσι πρὸς τὸν ἐχθρόν.

Οὕτω πρὸς τὴν ἐν Τσαρλαζ Μ. Ἀβίας προφυλακὴν μας, Τουρκικὴν περίπολιν ἐβρίσκε τὴν κατωτέρω προκήρυξιν.

« Ἀδελφοί,

» Ὁ γιγαντιαῖος πόλεμος τὸν ὁποῖον διεξάγει
 » τὸ Τουρκικὸν Ἔθνος ἐναντίον τοῦ προαιωνίου
 » ἐχθροῦ μας, διὰ νὰ προστατεύσῃ τὴν γενέθλιον
 » γῆν, τὴν ἐλευθερίαν καὶ ἀνεξαρτησίαν μας, μᾶς
 » ὤθει ὅλους πρὸς τὴν σύμπραξιν καὶ τὴν ἐνότη-
 » τα. Σεῖς οἱ ὁποῖοι ὑπὸ κακὴν διοίκησιν ἀνηρπά-
 » γητε διὰ τῆς πιέσεως ἐκ τῶν πατρικῶν σας
 » ἐστιῶν καὶ μετεφέρθητε εἰς τὴν ἀνατολὴν διὰ νὰ
 » πολεμᾶτε ἐναντίον Ἑθνους μὲ τὸ ὁποῖον ἔχετε
 » γενικὰ συμφέροντα. νὰ συμπολεμᾶτε, διὰ τὴν
 » ἐλευθερίαν τῶν γενετείρων σας, τῆς Θράκης καὶ

» Μακεδονίας, υποχρεοῦσθε νὰ δείξητε τὴν δυνά-
 » μιν σας ἐναντίον τῆς εἰς ὑμᾶς ἐπιβαλλομένης
 » πιέσεως, ρίπτοντες τὰ ὅπλα καὶ παρουσιαζόμενοι
 » εἰς τὰς γραμμὰς τῶν μαχομένων Τούρκων στρα-
 » τιωτῶν, ἀπὸ μέρους τῶν ὁποίων θὰ τύχητε ἀ-
 » δελφικῆς δεξιώσεως. Ὅλοι οἱ μέχοι σήμερον
 » αἰχμάλωτοι ἢ αὐτόμολοι ἐκ τοῦ Ἑλληνικοῦ
 » Στρατοῦ Βούλγαροι, Θράκης καὶ Μακεδονίας,
 » διατηροῦνται ὑπὸ τοῦ Τουρκικοῦ Στρατοῦ ὡς
 » ἀδελφοί. Ὅλα ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα οἱ Ἕλληνες Ἀ-
 » ξιωματικοὶ σᾶς διδάσκουν, τὰ δεινοπαθήματα διὰ
 » τοὺς Βουλγάρους αἰχμαλώτους καὶ αὐτομόλους,
 » εἶναι Ἑλληνικαὶ φαντασιοπληξίαι καὶ ψεῦδη.

» Ἐν ὀνόματι τῶν γενικῶν συμφερόντων τῆς
 » Πατρίδος, τοῦ Ἑθνους καὶ τῶν ἀτομικῶν σας,
 » σᾶς καλοῦμεν ὅπως τμηματικῶς ἢ ὁμαδὸν δια-
 » βάλῃτε πρὸς τὸ μέρος τῶν Τουρκικῶν Στρα-
 » τευμάτων, σήμερον ἀληθινῶν φίλων τοῦ Βουλ-
 » γαρικοῦ Ἑθνους, ὅπου θὰ τύχητε ἀδελφικῆς πε-
 » ριποιήσεως.»

Ἐκτὸς τῶν πλατωνικῶν τούτων ἐνεργειῶν εἶχον προη-
 γηθεῖ καὶ τρομακτικαὶ ἐνέργειαι κατὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ πλη-
 θυσμοῦ οὗτινος ἐπεδίωκον τὴν κατάπτωσιν τοῦ ἐθνικοῦ φρο-
 νήματος.

Ἡ σοβαροτέρα ὅλων εἶναι ἐκείνη ἣτις ἐπεχειρήθη
 κατὰ τοῦ χωρίου Πέτρωτων (Καρὰ - Μπάγ) κατὰ τὴν 17ην
 Μαΐου 1920. Κατὰ τὴν ὥς εἰρηται χρονολογίαν καὶ περὶ
 ὥραν 8ην π. μ. συμμαρία Τούρκων καὶ Βουλγάρων Κομιτα-
 τῆδων, ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ ἐκ νέας Βύσης (Ἀχίρκοι)

Ἄμὲν δέη, εἰσέβαλεν εἰς τὰ παρὰ τὰ Ἑλληνοβουλγαρικὰ σύνορα κείμενον χωρίον Πετρωτὰ (Καρά Μπάγ). Μετὰ τῆς συμμορίας τῶν Κομιτατζήδων συνέπρατε καὶ διμοιρία τακτικοῦ Βουλγαρικοῦ Στρατοῦ ὑπὸ τὸν ὑπολοχαγὸν Ζαχάρωφ. Οἱ κάτοικοι τοῦ χωρίου ἀναμένοντες τὴν ἐπιδρομὴν, εἶχον ἐξοπλίσει διὰ πολεμικῶν ὅπλων τοὺς Γκέκαν Ἰωάννην, Εὐστρατίου ἢ Τσορμπατζήν Παράσχον, Κατσακίδην Ἀγγελον, Γκοτσίδην Κων(ν)τίνον, Δαουτίδην Στέφανον, Εὐαγγελίδην Κυριάκον, Παλιακουτίδην Βασίλειον, Ναλμπάντην Παναγιώτην, Ἀρβανιτίδην Ἀγγελον καὶ Τσοτριδὴν Σκαρλάτον κ. ἄ., οἱ ὅποιοι φυλάσσοντες τὰς διόδους τοῦ χωρίου ἀντέστησαν κατὰ τῶν ἐπιδρομέων. Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς συμπλοκῆς, ἡ ὁποία διήρκεσεν ἐπὶ δύο συνεχεῖς ὥρας καὶ κατὰ τὴν ὁποίαν ἀντηλλάγησαν χιλιάδες πυροβολισμῶν καὶ ἐρρίφθησαν ἐκ μέρους τῶν ἐπιδρομέων καὶ χειροβομβίδες, ἐδόθη καιρὸς εἰς τὰ πλεῖστα τῶν γυναικοπαίδων ν' ἀποσυρθῶσι τοῦ χωρίου καὶ νὰ καταφύγωσιν εἰς τὰς παρακειμένας δασώδεις ἐκτάσεις ἐνθα καὶ ἐκρύβησαν. Τέλος οἱ ἐπιδρομῆς κἀμφαγτες τὴν ἀντίστασιν τῶν χωρικῶν, εἰσῆλθαν εἰς τὸ χωρίον καὶ ἐπέδρασαν εἰς τὴν λεηλασίαν τῶν οἰκιῶν. Οἱ συμμορίται συλλαβόντες τὸν Παναγιώτην Δελακίδην, τὴν σύζυγόν του Κουριάσαν, τὸν Ἰβάν υἱόν του Βασίλειον καὶ τὴν 14έτιδα θυγατέρα του Κοκκῶναν, τοὺς ὠδήγησαν εἰς τὸ καφενεῖον Σγκουραγκοῦ Παράσχου. Ἐκεῖθεν ἀφοῦ ἔθεσαν πρῶτον πῦρ εἰς τὸ οἶκημα τοῦ καφενείου, διηυθύνθησαν μετὰ τῶν συλληφθέντων εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ χωρίου. Εἰς τὸν αὐλόγυρον τῆς Ἐκκλησίας ἡ σύζυγος τοῦ Δελακίδου, ἡ ὁποία καθ' ὁδὸν εἶχε τραυματισθῆ δι' ὑποκοπάνου, καθὼς καὶ ὁ σύζυγός της διὰ σκεπαρνίου, πτοηθεῖσα ἐκ τῆς δοκιμασίας, ἐνηγγαλίσθη τὸν υἱόν της καὶ κλαίουσα ἤρχισε νὰ καταράται τοὺς Κανιβάλους τοῦ Κομιτάτου. Τότε εἰς τῶν Βουλγάρων Κομιτατζίδων ὄρμησεν ἐναντίον της καὶ τὴν ἐλόγχισεν κατὰ τὴν πλευράν. Ὅταν ἡ λόγχη ἀπεσύρθη, ἐχύθησαν ἀπὸ τὸ χαι-

νον τραῦμα, τὰ σπλάχνα τῆς μάρτυρος γυναικὸς ἡ ὁποία μετ' ὀλίγον ἐξέπνευσεν. Εἰς ἄλλος Καννιβάλος ἀντιληφθεὶς ὅτι εἰς δάκτυλος τῆς γυναικὸς ἐκοσμεῖτο ὑπὸ πολυτίμου δακτυλίου, τῆς ἀπέκοψε τὸν δάκτυλον διὰ νὰ ἀπαλλαγῇ φαίνεται τῶν διατυπώσεων καὶ τῶν δυσκολιῶν τῆς κανονικῆς ἀφαιρέσεως.

Μετὰ ταῦτα οἱ Κομιτατζήδες ἔθραυσαν τὴν θύραν τῆς Ἐκκλησίας καὶ εἰσελθόντες ἐν αὐτῇ προέδρουν εἰς ἀκατανομάστους συλλήσεις καὶ βανδαλισμοὺς κατὰ τῶν ἱερῶν εἰκόνων, τῶν ὁποίων τὰ θραύσματα, καθὼς καὶ τὰ ἐξαπτέρυγα ἐσκόρπισαν εἰς τὰς ὁδοὺς.

Ἐξελθόντες τῆς Ἐκκλησίας ἐφόνευσαν τὸν Παναγιώτην Δελακίδην, πυροβολήσαντες αὐτὸν πεντάκις, ἀποκόψαντες εἰτα καὶ τὴν χεῖρα του, εἰτα δὲ ἀπετελείωσαν καὶ τὴν μικρὰν κόρην του Κοκῶναν, λογχίσαντες αὐτὴν κατὰ τὸν τοῦ χηλον. Ὁ Μικρὸς υἱὸς τοῦ Δελακίδου, Βασίλειος, τραυματισμένος ἐλαφρῶς διὰ πιστολίου εἰς τὸ ἀριστερὸν μέρος τῆς κοιλίας, κατώρθωσε νὰ διαφύγῃ ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν ἀγρίων δημιῶν τῆς βίκαρνεας του, ανατρέψας τὸν φύλακά του μὲ ἓνα γρονθοκόπημα εἰς τὸ στήθος. Ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω οἱ Κομιτατζήδες ἐφόνευσαν εἰς τὸ ἴδιον σημεῖον καὶ τοὺς Στέργιον Ναλμπάντην καὶ Ζαμπίκαν Παναγιώτην.

Ἀργότερον οἱ κομιτατζήδες ἔθεσαν πῦρ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, εἰς τὸ Σχολεῖον καὶ εἰς τινὰς οἰκίας, αἵτινες καὶ ἀπετεφρώθησαν. Μετὰ τινὰ χρόνον καὶ καθ' ἣν ἀκριβῶς ὥραν κατέρρεε τὸ Κωδωνοστάσιον, ἡ σάλπιγξ τῶν Κομιτατζίδων ἤχησε συνάθροισιν. Εἶχον εἰδοποιηθῆ ὅτι ἔφθανε ὁ Ἑλληνικὸς Στρατός.

Πράγματι, ὁ Ἑλληνικὸς Στρατὸς προήλαυνε. Αἱ λόγχοι τοῦ 3)40 Συντάγματος Εὐζώνων, ἔσχιζον τοὺς πέπλους μιᾶς μαύρης δουλείας πέντε αἰώνων.

Οἱ χωρικοί, ἐκτὸς τῶν φονευθέντων κατὰ τὴν συμπλοκὴν καὶ κατὰ τὴν ἐν τῷ χωρίῳ ἐπιδρομὴν τῶν Κομιτατζήδων εἶχον καὶ ἀρκετοὺς τραυματίας.

Και οί Κομιτατζήδες ἔσχον ἀπολείας. Εἰς ἐκ τούτων μάλιστα ἐφονεύθη ἐκ λάθους παρὰ τινος Βουλγάρου ἐντὸς τῆς οἰκίας τοῦ Ἀγγέλου Ἀρβανιτίδου. Ἐνὸς ἄλλου τὸ πτώμα τὸ ἔρριψαν εἰς τὴν πυρὰν διὰ νὰ μὴ ἀναγνωρισθῇ. Τὰ πτώματα δὲ ἐκείνων οἱ ὅποιοι ἔπεσαν κατὰ τὴν συμπλοκὴν εἰς τὰς εἰσόδους τοῦ χωρίου, τὰ μετέφερον εἰς τὸ χωρίον Μεφέκι τῆς Βουργαρίας ἐνθα διεκομίσθησαν καὶ οἱ τραυματίαι των.

Τὰ πτώματα τῶν ἀτυχῶν θυμάτων ἐτάφησαν μετὰ τριήμερον. Μετὰ δεκαπενθήμερον περίπου ἐγένετο ἐκταφὴ τῶν πτωμάτων τῇ διαταγῇ Διασυμμαχικῆς ἐπιτροπῆς ἡ ὁποία ἐνήργησε αὐτοψίαν καὶ τὰ ἐφωτογράφησε.

Ἡ συμμορία σκοπὸν εἶχε νὰ διαδράμῃ μέχρι Ποταμοῦ Ἀλεξανδρουπόλεως καὶ ἐκεῖ νὰ προβῇ εἰς τὴν καταστροφὴν τῶν σιδηροδρομικῶν σηράγγων καὶ γεφυρῶν, ἵνα ἀνακόψῃ τὴν προέλασιν τοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ καὶ δοθῇ οὕτω εὐκαιρία ἀναδιοργανώσεως καὶ μεταφοράς τῶν ὑπὸ τοῦ Τζαφέρ Ταγιάρ στρατευμάτων δι' ὧν θὰ παρημποδίζετο, ὡς ἤλπιζον, ἡ προέλασις τοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ.

Μετά τινος χρόνου κατέληψεν τῆς Θράκης ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ τὸ Τούρκικόν Ὄρεικόν Κομιτάτον μετέφερε τὴν ἑδρὰν του εἰς τὴν Κων)πολιν καὶ ἐξεπροσωπεύετο ὑπὸ τοῦ Βουλευτοῦ Καλλιπόλεως Σιακίρ Βέη. Μὴ δυνάμενον νὰ δρᾷ ἄλλως, ὠργάνωσε κατὰ τὸπους τῆς Ἑλληνοκρατουμένης Θράκης ὑπηρεσίας πληροφοριῶν, τὰς συλλεγομένας δὲ πληροφορίας διεδίδαζεν εἰς τὸ Κεμαλικὸν ἐπιτελεῖον, ὡσάκις δὲ τῷ ἐδίδετο εὐκαιρία δὲν παρέλειπε νὰ δυσφημῇ εἰς τὰ ὅμματα τοῦ ἔξω κόσμου τὴν Ἑλληνικὴν Διοίκησιν ἐλπίζον διὰ τοῦ τρόπου τούτου νὰ κινήσῃ τὴν συμπάθειαν τῶν Μεγάλων Δυνάμεων καὶ μεταβάλουν τὰς διὰ τὴν Θράκην ἀποφάσεις των.

Οὕτω κατὰ τὸ ἔτος 1921 ὑπέβαλε τέσσαρα ὑπομνήματα, δι' ὧν ἐζήτει τὴν ἀποστολὴν ἀνακριτικῆς Ἐπιτροπῆς πρὸς διαπίστωσιν τῶν διαπραχθέντων δόθεν ἀδικημάτων ἐν

Θράκῃ παρὰ τῶν ὀργάνων τῆς Ἑλληνικῆς Διοικήσεως. Τὴν 22 Μαΐου 1922 ὑπέβαλε καὶ πέμπτον ὑπόμνημα. Τὸ ὑπόμνημα τοῦτο εἶχεν ὡς ἐξῆς:

« Ἐν Κων)πόλει τῇ 22 Μαΐου 1922

Ἐξοχώτατε,

» Αἱ φῆμαι περὶ τῶν ὁμοτήτων τῶν ὁποίων
» εἶναι δῆθεν θύματα αἱ ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ χριστιανικαὶ
» Μειονότητες φαίνονται καταταράξασαι τὰς
» ἀγγλικὰς σφαίρας εἰς σημεῖον ὥστε νὰ θεωρῶνται
» ὡς ἐπηρεάζουσαι τὴν λύσιν τοῦ Ἀνατολικοῦ
» προβλήματος, τὸ ὁποῖον θὰ παρέμενεν ἐκρεμές
» ἐφ' ὅσον δὲν θὰ ἐδίδετο ἱκανοποίησις ἐν προκειμένῳ.

» Ἡ Α. Ε. ὁ λόρδος Κῶρξον, ἐπρότεινεν τὴν
» εἰς Μικρὰν Ἀσίαν ἀποστολὴν ἀνακριτικῆς ἐπιτροπῆς ἥτις θὰ ἐπελαμβάνετο ἀνακρίσεων ἐπὶ
» τῆς καταστάσεως τῶν Χριστιανῶν. Εἴμεθα βέβαιοι ὅτι ἡ συγκίνησις τῶν Ἀγγλικῶν κύκλων
» καὶ τοῦ εὐγενοῦς Λόρδου, ὀφείλεται εἰς λόγους
» ἀπολύτως ἠθικοῦς. Εἴμεθα ἐπίσης ἀπολύτως πεπεισμένοι, ὅτι αἱ ἐξηγήσεις τῆς Κυβερνήσεως τῆς
» Ἀγκύρας, θὰ εἶναι ἐντελῶς καθησυχαστικαὶ καὶ
» ἐπαρκεῖς νὰ διασκεδάσωσι τὴν συνεπίδα οὐχὶ ἐξακριβωθεῖσων εἰδήσεων προξηνηθεῖσαν ἐντύπωσιν.

» Δραττόμεθα ὁμως τῆς εὐκαιρίας ἵνα προστρέξωμεν εἰς τὰ ὑπὸ τῶν διευθυνόντων (κυβερνώντων) Ἀγγλικῶν κύκλων, ἐκδηλωθέντα αἰσθήμα-

» τα φιλανθρωπίας καὶ νὰ ἐπισύρωμεν τὴν προσο-
 » χὴν τῶν πολιτικῶν κύκλων ἐπὶ τοῦ ζητήματος
 » τῆς Θράκης, ὅπου ἀκίνδυνος Μουσουλμανικὸς
 » πληθυσμός, ἀνυπεράσπιτος καὶ ἄνευ προστασίας,
 » ὑφίσταται ἀπὸ δύο ἐτῶν μαρτύρια ὑπὸ τῶν
 » Ἑλληνικῶν Ἀρχῶν.

» Τὸ Τουρκικὸν Κομιτάτον τῆς Θράκης, τὸ
 » ὁποῖον ἐγκύρως ἀντιπροσωπεύει τὴν χώραν ταύ-
 » την, πολλάκις ἐσημείωσε καὶ κατήγγειλε τὰς θη-
 » ριωδίας τὰς διαπραχθείσας ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς
 » Κυβερνήσεως, ἣτις ἐνεκαίνιασεν ἐν Θράκῃ μίαν
 » πολιτικὴν ἀποσκοποῦσαν τὴν συστηματικὴν ἐ-
 » ξόντωςιν τοῦ Μουσουλμανικοῦ στοιχείου.

» Συνεπεία τῆς φρικώδους ταύτης πολιτικῆς
 » ἄνω τῶν πενήκοντα χιλιάδων Τούρκων ἐφο-
 » νεύθησαν ἢ ἐξεδιώχθησαν τῆς χώρας τῶν. Τὰ
 » γεγονότα αὐτὰ εἶναι ἀναγεγραμμένα εἰς τὰ πολλὰ
 » ὑπομνήματα τὰ ἀπευθυνθέντα ὑπὸ τοῦ Κομιτά-
 » του ἡμῶν εἰς τοὺς ἀντιπροσώπους τῶν δυνά-
 » μεων τῆς Ἀντάντ καὶ εἰς τοὺς πολιτικοὺς κύ-
 » κλους τῆς Εὐρώπης, διεπιστώθησαν εἰς τὰς κα-
 » ταθέσεις τῶν θυμάτων, καταθέσεις συλλεγεῖσαι
 » ἐν μέρει ὑπὸ τοῦ Λοχαγοῦ Φίλιπς, ἀπεσταλμέ-
 » νου τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ εἰς Κωνσταντινού-
 » πολιν, κατὰ τὴν ἀνάκρισιν τὴν ὁποίαν διενήρ-
 » γησε μεταξὺ τῶν Μουσουλμάνων προσφύγων
 » Θράκης.

» Τὸ γεγονότα ταῦτα εἶναι ὅθεν πασιφανῆ.

» Ἀπλὰι μόνον εἰδήσεις ἤρχεσαν διὰ νὰ συγκινή-
 » σουν τὴν Α.Ε. τὸν Λόρδον Κῶρζον περὶ τῆς τύχης
 » τῶν Χριστιανικῶν Μειονοτήτων ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ.
 » Ἐλπίζομεν ὅτι ὁ εὐγενὴς Λόρδος θὰ συγκινηθῇ
 » κατ' ἴσιν μοῖραν διὰ τὴν ἀπαισίαν κατὰ-
 » στασιν μιᾶς πλειονότητος Μουσουλμανικῆς, ἣτις
 » στενάζει ὑπὸ τὸν σκληρὸν ζυγὸν τῶν Ἑλλήνων
 » καὶ εἶναι θῦμα θηριωδιῶν καὶ ἀτελευτήτων κα-
 » κουργημάτων, τὰ κακουργήματα δὲ ταῦτα δὲν
 » στηρίζονται ἐπὶ πληροφοριῶν κατὰ τὸ μᾶλλον
 » ἢ ἦττον ἀξιοπιστῶν, ἀλλ' εἶναι ἀποδεδειγμένα
 » διὰ μαρτυριῶν ἀδεκάστων προσωπικοτήτων (ὡς
 » ἐπὶ παραδείγματι αἱ διαπιστώσεις τοῦ Ἀμερικα-
 » νοῦ οἰκονομολόγου Βάντερλιπ, προσωπικότητος
 » τῆς ὁποίας ἡ ἀμεροληψία δὲν δύναται νὰ τεθῇ
 » ἐν ἀμφιβολίᾳ) ὑπὸ τῆς ἀξιόθνητου καταστά-
 » σεως χιλιάδων Μουσουλμάνων, οἵτινες κατα-
 » φεύγουσι διαρκῶς εἰς Τουρκίαν ἢ Βουλγαρίαν
 » διὰ νὰ ἀποφύγῃ τὴν φρικτὴν τύχην, τὴν ὁ-
 » ποίαν αἱ Ἑλληνικαὶ ἀρχαὶ τοῖς ἐπιφυλάσσουν.

» Εἶναι πλέον καιρὸς νὰ τεθῇ τέρμα εἰς τὰ
 » δεινὰ ἅτινα ὑφίστανται οἱ ζῶντες εἰς χώραν κα-
 » τεχομένην ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων Τούρκοι.

» Τὸ Κομιτάτον ἡμῶν δὲν ἔπαυσε νὰ ζητῇ τὴν
 » ἀποστολὴν ἀνακριτικῆς ἐπιτροπῆς ὡς μαρτυροῦ-
 » σι τὰ ὑπομνήματα αὐτοῦ τῶν 6 καὶ 7 Φεβρουα-
 » ρίου καὶ 1 καὶ 20 Ἀπριλίου 1921. Εἰσηγήθη

» πάντοτε τὴν λύσιν ταύτην ὡς μόνην δυναμένην
» νὰ διαφωτίσῃ τὴν κοινὴν γνώμην.

» Τὴν στιγμὴν ταύτην καθ' ἣν αἱ δυνάμεις τῆς
» Ἀντὰν ἐμπνεόμεναι ἐκ φιλανθρωπικῶν αἰσθη-
» μάτων προτίθενται νὰ ἀποστείλωσιν εἰς Μι-
» κρὰν Ἀσίαν ἀνακριτικὴν ἐπιτροπὴν, τὸ Κομι-
» τᾶτον τῆς Θράκης, ἀπευθυνόμενον εἰς τὰ αὐτὰ
» γενναιόφρονα καὶ ἀμερόληπτα αἰσθήματα, θεω-
» ρεῖ καθήκον του νὰ ἐπισύρῃ μίαν ἔτι φορὰν
» τὴν προσοχὴν τῶν Δυνάμεων ἐπὶ τῶν ὀδυνηρῶν
» ἀποτελεσμάτων τῆς ὀλεθρίας πολιτικῆς τῆς ἔξον-
» τώσεως, τὴν ὁποίαν οἱ Ἕλληνες ἀπὸ δύο ἑτῶν
» ἐφαρμόζουσιν ἐπὶ ἀνυπερασπίστου λαοῦ καὶ
» ἐπαναλαμβάνει τὴν παράκλησίν του διὰ τὴν
» ὅσον οἶον τε τάχιστα ἀποστολὴν ἀνακριτικῆς
» ἐπιτροπῆς εἰς Θράκην.

» Τὸ μέτρον τοῦτο θὰ προσφυλάξῃ τὸν Μου-
» σουλμανικὸν πληθυσμὸν τῆς Θράκης τῆς ἐντα-
» λοῦς ἐξαφανίσεως, εἰς τὴν ὁποίαν εἶναι καταδι-
» κασμένος, κατόπιν τῆς ρηθείσης πολιτικῆς τῶν
» Ἑλλήνων.

» Πᾶσα βραδύτης εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ μέτρου
» τούτου θὰ στοιχίσῃ τὴν ζωὴν χιλιάδων ἀθῶων
» Μουσουλμάνων. Διὰ νὰ δώσῃ μίαν ιδέαν τῆς
» ἀνυποφόρου καταστάσεως τῆς Θράκης τὸ Κομι-
» τᾶτον ἐπισυνάπτει καταλόγους τινὰς τῶν ὑπὸ
» τῶν Ἑλλήνων ἐν Θράκῃ διαπραχθεῖσων βιαιοτή-
» των. Τὰ ἐν αὐτοῖς ἀναφερόμενα γεγονότα, θὰ

» χρησιμεύσωσιν ἐλπίζομεν, νὰ πείσωσι τὰς δυνά-
» μεις τῆς Ἀντὰν περὶ τοῦ ἐπείγοντος τοῦ μέτρου
» τούτου.

» Ἐξαιτούμενοι παρὰ τῆς Ὑμετέρας Ἐξοχώ-
» τητος, ἵνα εὐαρεστουμένη χρησιμοποίησιν τὴν
» ὑψηλὴν αὐτῆς ἐπιρροὴν ὅπου δεῖ, ἵνα γίνῃ εὐμε-
» νῶς δεκτὴ ἡ ἐκκλησίς του, τὸ Τουρκικὸν Θρακι-
» κὸν Κομιτᾶτον ἔχει τὴν τιμὴν νὰ τῇ καθυποβά-
» λῃ τὰ σέβη του.

Διὰ τὸ Θρακικὸν Κομιτᾶτον

Πληρεξούσια μέλη

Σιακίρ

Γκαλήπ Μπαχτιὰ

Βουλευτὴς Καλλιπόλεως »

Τὸ ὑπόμνημα τοῦτο συνωδεύετο, ὅπως καὶ ἐν αὐτῷ,
ἀναφέρεται καὶ ὑπὸ καταλόγου θηριωδιῶν, εἰς ἃς εἶχον δῆ-
θεν προβῇ οἱ Ἕλληνες ἐν Θράκῃ.

Καὶ ἀνεφέρετο ἐν αὐτῷ ὅτι οἱ στρατιῶται εἶχον κατα-
σφρέφει χωρία, ὅτι εἶχον ἐξαναγκάσει τοὺς πληθυσμοὺς
τῶν θηωθέντων χωρίων νὰ καταφύγωσιν εἰς Ἀδριανούπο-
λιν καὶ εἰς ἄλλας μεγάλας πόλεις καὶ ὅτι ὁ κόσμος τῶν
γυναικῶν ἔφερεν ἐξώφθαλμα τὰ ἴχνη τῶν βιαιοπραγιῶν.

Αἱ πόλεις καὶ τὰ χωρία τῆς Θράκης κατέλη-
» γεν ὁ κατάλογος ἐπληρώθησαν κατοίκων, τῶν
» χωρίων ἐξ ὧν κατέφυγον μὴ δυνάμενοι νὰ ζή-
» σουν εἰς τὴν ἐξοχὴν. Οἱ δυστυχεῖς οἱ ὅποιοι κα-
» τέφυγον εἰς τὰς πόλεις εὐρίσκονται ἐν πλήρει
» ἐνδείᾳ καὶ ὑποφέρουσι ἐκ τῶν ἀπείρων στερή-

» σεων εἶναι δὲ καταδικασμένοι νὰ ἀποθάνωσι
» τῆς πείνης. »

Αἱ καταγγελλθεῖσαι ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους θηριωδῖαι ἦσαν ψευδεῖς. Ὁ δημιουργηθεὶς ὁμως θόρυβος κατηγανάκτησε καὶ αὐτὸν τοῦτον τὸν Μουσουλμανικὸν πληθυσμόν, ὁ ὁποῖος προέβη ἀμέσως εἰς διαψεύσεις καὶ ἀπεκατέστησε τὴν τὸσον δεινῶς κατασυκοφαντηθεῖσαν ἀλήθειαν.

Χαρακτηριστικαὶ εἶναι αἱ κατωτέρω δημοσιεύμεναι διαμαρτυρίαι τῶν προυχόντων τῶν χωρίων Μάνδρας, Σινανλῆ, Κατράντζας καὶ Δογούντζελι:

« ΑΝΑΦΟΡΑ ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΙΑΣ

ἐπὶ διαφόρων ψευδῶν εἰδήσεων καὶ πληροφοριῶν

Ἡμεῖς οἱ ὑπογεγραμμένοι κάτοικοι, πάρεδροι καὶ Χοτζάδες ὡς καὶ λοιπὰ πρόκριτοι Μουσουλμάνοι τῶν χωρίων Μάνδρας, Κατράντζας, Σινανλῆ καὶ Δογούντζελι, διαμαρτυρόμεθα ἐπισήμως, ὅτι ἀπὸ τὴν κατάληψιν καὶ κατοχὴν τῆς Θράκης ὑπὸ τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ἀπολαύομεν ἡσυχίας καὶ νομιμοῦ διοικήσεως, ὡς καὶ ὅτι οὐδεὶς πολιτικὸς καὶ στρατιωτικὸς ὑπάλληλος, ἀπο τοῦ χωροφύλακος καὶ στρατιώτου μέχρι τοῦ ἀνωτάτου ἄρχοντος, οὐδέποτε μᾶς ἐδίωξαν, οὐδέποτε μᾶς ἐξυλοκόπησαν, οὐδέποτε μᾶς ἐφυλάκισαν καθὼς καὶ οὐδὲν μέρος τῆς κινήτης ἢ ἀκινήτου περιουσίας μας διηρπάγη παρ' οὐδενὸς ἐξ αὐτῶν.

Ἐπὶ τοῦ προκειμένου διαμαρτυρόμεθα εἰλικρινῶς ἐναντίον πάσης κκοβοῦλου κατηγορίας, ἐναντίον τῆς εὐγενοῦς νομίμου καὶ δικαίας Ἑλληνικῆς Διοικήσεως, παρὰ τῆς ὁποίας ἀπολαύομεν πλήρους ἐλευθερίας.

Τὸ παρὸν ψήφισμα δεόντως ὑπογεγραμμένον παρ' ὅλων μας, παρακαλοῦμεν ὅπως διαβιθασθῇ ἀπὸ τῆς μικροτέρας Ἑλληνικῆς Ἀρχῆς μέχρι τῆς ἀνωτάτης τοιαύτης, εἰς ἔνδει-

ξιν εὐχαριστήσεως καὶ αὐτοθυσιάσδων μας εἰς ἅπασαν τὴν εὐγενῆ Ἑλληνικὴν Διοίκησιν. Προσέτει παρακαλοῦμεν, ὅπως εἰ δυνατόν καὶ δι' ἐξόδων μας ἀκόμη, ἢ παρούσα διαμαρτυρία δημοσιευθῇ εἰς τὸ κοινὸν εὐρέως διὰ τοῦ τύπου, ἵνα οὕτω λάβωσι γνῶσιν καὶ ξένοι ἀντιπρόσωποι ἀκόμη.

Εὐ πει θέστατοι οἱ αὐτοῦντες

Πρόεδρος χωρίου Μάνδρας, Σουλεϊμάν Νζεράς. Πρόκριτοι χωρίου Μάνδρας, Ἰμπραήμ Καϊκτσόγλου, Χασάν Μπερὸν Ρετζέπ Σιακήρ Χότζα.

Πρόεδρος τοῦ χωρίου Κατράντζας, Σουλεϊμάν Χουσεῖν. Πρόκριτοι χωρίου Κατράντζας, Ἰμπραήμ Μουσταφᾶ Χούνογλου, Μουσταφᾶ Χασάν Μπόντσιου καὶ Μουσταφᾶ Ὁμέρ Χότζα.

Πρόεδρος χωρίου Δογούντζελι, Χαλὴλ ὀγλου Δροούτ. Πρόκριτοι χωρίου Δογούντζελι, Μολᾶ Χουσεῖν Μεμέτ Γιουνὺς Ἀρναούτ, Ρουατέμ Ἀρναούτ καὶ Μουσταφᾶ Ὁμέρ Χότζα.

Πρόεδρος χωρίου Σινανλῆ, Μουτούς Χουσεῖν. Πρόκριτοι χωρίου Σινανλῆ, Μεμέτ Ταῖρ Πομάκ Ἀλῆ Χουσεῖν Ράμποδου καὶ Σεφὲρ Φεϊτούλα. »

Ὁμοίως οἱ Πρόκριτοι τοῦ χωρίου Καράμπαχ διεμαρτυρήθησαν δημοσιεύσαντες τὴν κατωτέρω ἀνακοίνωσιν:

« ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΙΣ

Οἱ κάτωθι ὑπογεγραμμένοι, ὁ Πάρεδρος καὶ οἱ Σύμβουλοι τοῦ περιγραφομένου χωρίου ἡμῶν Καράμπαχ συναθροισθέντες τὴν 3 Σεπτεμβρίου 1922 ἡμέραν Σάββατον, ἐπειδὴ ἠκούσθη ὅτι ὁ Ἑλληνισμὸς δῆθεν ἀπέκλεισε τὸ χωρίον μας καὶ ἐνήργει παρανομίας ξυλοκοπῶν καὶ τραυματίζων τὰς γυναῖκάς μας καὶ ὅτι ἐκ φόβου των ἔχουσι δραπε-

τεύσει εἰς Ἀδριανούπολιν.

Δημοσιεύμεν

ὅτι ἅπαντες ἡμεῖς οὐδέποτε ἐν τῇ χωρίῳ ἡμῶν εἶδομεν τοιοῦτόν τι καὶ παρακαλοῦμεν τὴν Σεβαστὴν Κυβέρνησιν νὰ διαψεύσῃ τὰ ὡς ἄνω ἀναφερόμενα, διότι εἶναι συκοφαντία ἔναντι τοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ.

Ἐφ' ᾧ καὶ δεδαιούμεν ὅτι ὅσα διεδόθησαν εἶναι ψευδῆ.»

Οὕτω οἱ κύκλοι τοῦ Κομιτάτου ἀντὶ τῶν κυρώσεων ἃς ἀνέμενον εἰς ὅρος τῆς Ἑλληνικῆς Διοικήσεως ἐν Θράκῃ, ἐδοκίμασαν ραπίσματα εἰς τὰς ἀνευθυριάστους παρειάς τῶν, διὰ τὰ ψευδολογήματά των, προερχόμενα μάλιστα παρ' ὁμοφύλων των.

Πρὸς συστηματικωτέραν συνεργασίαν τῆς Ἑσωτερικῆς Μακεδονικῆς Ἐπαναστατικῆς Ὁργανώσεως καὶ τοῦ Τουρκικοῦ Θρακικοῦ Κομιτάτου ὑπεγράφη παρ' ἀντιπροσώπων τῶν Κυβερνήσεων Σόφιας καὶ Ἀγγύρας εἰδικὴ συμφωνία ἐν Παύλοβο. Μετὰ τινὰς μῆνας ἦτο ὁ Ἰουνίον 1922, ὅτε ὑπεγράφη ἐν Ἀγγύρᾳ ἑτέρα συμφωνία μεταξὺ τῶν Κυβερνήσεων τῆς προμνηθείσης καὶ τῆς Σόφιας, δι' ἧς ἡ μὲν Βουλγαρία, κάμνουσα ἀδαρίαν τῶν ἐπὶ τῆς Θράκης ἀξιώσεων τῆς, ἃς τῇ παρείχε ἡ συνθήκη τοῦ Λονδίνου, ὑπέσχετο τὴν ἠθικὴν ὑποστήριξιν τῆς διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῶν τουρκικῶν ἐπὶ τῆς Ἀνατολικῆς Θράκης ἀξιώσεων, ἡ δὲ Τουρκία θὰ τῇ παρείχε τὴν συνδρομὴν τῆς διὰ τὴν εἰς τὸ Αἰγαῖον ἐξοδόν τῆς, ἐπὶ σημείῳ τινὸς τῆς Δυτικῆς Θράκης, τῆς ὁποίας τὴν αὐτονομίαν ἐπεδίωκε ἡ συμφωνία αὕτη.

Ἡ τρομοκρατικὴ δράσις τοῦ Κομιτάτου (Τουρκοβουλγαρικοῦ) ἐξεδηλώθη πλέον ἐντονωτέρα, κατὰ τὴν πῆριδον τῆς ἐκκένωσης τῆς Ἀνατολικῆς Θράκης ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ. Πολυάριθμοι συμμορίαι τότε ὁδηγοῦνται παρὰ τούρκων Ἀξιωματικῶν εἰς τὴν Ἀνατολικὴν Θράκην καὶ ἠνώχλουν τὸν ὑποχωροῦντα στρατόν μας

προβαίνουσαι ἅμα καὶ εἰς ἀκατανομάστους θηριωδίας κατὰ τοῦ Χριστιανικοῦ πληθυσμοῦ, ὅστις ἐξαλλος ἅμα τῇ ὑπογραφῇ τῆς συμφωνίας τῶν Μουδανιῶν, ἐγκατέλειπε τὰς ἐστίας του καὶ κατέφυγεν εἰς τὴν ἐλευθέραν Ἑλλάδα.

Βάσει τῆς συμφωνίας τῆς Ἀγγύρας, τὸ Κομιτάτον κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἀνακωχῆς τῶν Μουδανιῶν, ἀπεφάσισεν, ἐπὶ τῇ προόψει ἐπαναλήψεως τοῦ μεταξὺ τῆς Ἑλλάδος καὶ Τουρκίας πολέμου, νὰ καταλάβῃ διὰ τῶν ὅπλων, ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τῶν Βουλγάρων, τὴν Ἀνατολικὴν Θράκην καὶ Μακεδονίαν. Θὰ ἐδίδε δηλαδὴ χεῖρα βοηθείας εἰς τὸν στρατόν τοῦ Κεμάλ, εὐθὺς ὡς ἐξεδηλοῦτο ἐπιθετικὴ ἐνέργεια τούτου, ἐν ἐναντίᾳ δὲ περιπτώσει θὰ ὑπεστηρίζετο διὰ μιᾶς ἐξεγέρσεως ἐν τῇ διαφιλονικουμένῃ χώρᾳ, ἡ πολιτικὴ δράσις τοῦ Κομιτάτου ἐν Ἀωζάνῃ, ἐνθα συνήρχετο τότε (21 Νοεμβρίου 1922) Διάσκεψις διὰ τὴν ἐπίτευξιν Εἰρήνης μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Τουρκίας.

Εἰς τὴν ἐν λόγῳ διάσκεψιν, τὸ Κομιτάτον εἶχεν ἀποστείλῃ ἀντιπροσωπεῖαν ἀποτελεσθεῖσαν ἀπὸ τοὺς Γκαλήπ Ππαχτάρ καὶ τὸν ἐκ Ἑλλάδος Ἀρίφ Βέην, ἡ ὁποία διὰ τὴν ἐξουδετέρωσιν τῶν Ἑλληνικῶν ἀπόψεων, ἐζήτησε παρὰ τῶν ἀντιπροσώπων τῶν Μ. Δυνάμεων νὰ ἐφαρμοσθῇ καὶ ἐν Θράκῃ τὸ Δημοψήφισμα ⁽¹⁾.

(1). Κατὰ τὴν αὐτὴν ἐποχὴν καὶ ἡ Ἑσωτερικὴ Μακεδονικὴ Ἐπαναστατικὴ Ὁργάνωσις, ἔθεσεν ἐπὶ τάπητος τὸ Μακεδονικὸν ζήτημα καὶ συνεκρότησεν ἐν Βέρνῃ Παμμακεδονικὸν Συνέδριον, εἰς τὸ ὁποῖον παρέστησαν πλὴν τῶν κορυφαίων τοῦ Μακεδονικοῦ Κομιτάτου καὶ ἀντιπρόσωποι δῆθεν τῶν Ἑλλήνων Μακεδονίας (δύο Βουλγαρόφωνες ἐκ Βερροίας καὶ εἰς ἐκ Θεσλονίκης), ἀντιπρόσωποι τῶν Ρουμανιζόντων (οἱ Δημήτριος Σαράντης καὶ Σπύρος Θεολόγης, ἐκ Καστοργιάς, τοῦ πρώτου ἐγκατεστημένου ἐν Βουκουρεστίῳ καὶ τοῦ δευτέρου ἐν Στενιμάχῳ) καὶ τῶν Τούρκων ὁ Χατζὴ Μεχμέτ ὄγλου Ἰμπραήμ ἐκ Θεσσαλονίκης.

Ἡ πραξικοπηματικὴ κατάληψις τῆς Μακεδονίας καὶ τῆς Δ. Θράκης ἢ ἡ ἐπέμβασις ἐν τέλει τῶν Μ. Δυνάμεων, θὰ ἐπεδιώκετο διὰ τοῦ ἐξῆς τρόπου:

Εὐθὺς ὡς θὰ ἐξεδηλοῦτο ἐπίθεσις τοῦ Κεμαλικοῦ Στρατοῦ ἐξ Ἀνατολικῆς Θράκης, πολυπληθεῖς Τουρκοβουλγαρικαὶ συμμορίαι, θὰ εἰσέβαλον ἐκ Βουλγαρίας, θὰ ἐξήγειρον τὸν πληθυσμὸν καὶ κατ' ἰσχυράς ὁμάδας θὰ ἐπεδίωκον τὴν διακοπὴν τῶν συγκοινωνιῶν, τὴν ἀνατίναξιν τῶν σπουδαίων τεχνικῶν ἔργων καὶ τὴν κατάληψιν τῶν πόλεων Δεμίρ Χι-σάρ (Σιδηροκάστρου), Δράμας, Σερρών καὶ Κομοτηνῆς καὶ θὰ προσέβαλον τὸν ἡμέτερον Στρατὸν ἐκ τῶν νώτων. Ἐὰν ἐματαιοῦτο ἡ ἐπίθεσις τοῦ Κεμαλικοῦ Στρατοῦ, θὰ ἐπεδίω-κον διὰ τῶν αὐτῶν μέσων, ἐπὶ τῇ προφάσει Ἑλληνικῆς κα-κοδιοικήσεως, τὴν δημιουργίαν ἑστώ τεχνικῆς ἐξεγέρσεως, ἵνα ἐπιζητήσωσι δεδίκαιολογημένην ἐπέμβασιν τῶν ἑσῶν.

Εἰς ἀμφοτέρας τὰς περιπτώσεις, Βουλγαρικὸς Στρα-τός, ὑπὸ τὸ πρόσχημα τῆς ἐκκαταστάσεως τῶν Βουλγαρικῶν πληθυσμῶν θὰ εἰσέβαλλεν εἰς τὴν Μακεδониαν πρὸς κατάλη-ψιν αὐτῆς.

Ἀποτέλεσμα τῆς ἀποφάσεως ταύτης ἦτο ἡ ἐπίθεσις ἐνέργεια χιλίων περίπου Τούρκων καὶ Βουλγάρων Κομιτα-τζήδων κατὰ τοῦ ἐν Ἐχίνῳ (Σαχίν) ἐδρεύοντος Λόχου Προκαλύψεως τὴν 7)11)22 μὲ ἀντικειμενικὸν σκοπὸν τὴν κατάληψιν τῆς Ξάνθης. Τὴν ὅλην ἐπιχείρησιν διήρθουν ἐκ Κομοτηνῆς ἀπόστρατος Τοῦρκος Ταγματάρχης Φουάτ Βέης, ἐκ τῶν ἰδρυτῶν τοῦ Θρακικοῦ Κομιτάτου καὶ ἔλαβε χώραν ὑπὸ τὰς ἀκολούθους περιστάσεις:

Κατὰ τὴν ὡς ἄνω χρονολογίαν, σῶμα ἀτάκτων Τούρ-κων καὶ Βουλγάρων ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ ρηθέντος ἀπο-στράτου ἀξιωματικοῦ, εἰσεχώρησεν ἐντὸς τοῦ Ἑλληνικοῦ ἐδάφους καὶ ἐπετέθη αἰφνηδιαστικῶς κατὰ τοῦ ἐν Ἐχίνῳ (Σαχίν) ἐδρεύοντος τότε Λόχου Προκαλύψεως. Ἐπηκολού-θησε συμπλοκὴ πολὺωρος καθ' ἣν ὁ Λόχος Ἐχίνου, ἐνι-σχυθεὶς καὶ παρ' ἄλλων στρατιωτικῶν τμημάτων, ἀπώθησε

τοὺς Κομιτατζήδες εἰς τὸ Βουλγαρικὸν ἔδαφος. Κατὰ τὴν ἀποχώρησίν του τὸ σῶμα τοῦτο τῶν ἀτάκτων ἀφῆκεν ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης 50 νεκροὺς καὶ 18 αἰχμαλώτους, οἱ ὅποιοι μὴ ἀνήκοντες εἰς τακτικὸν στρατὸν, ἐχαρακτη-ρίσθησαν ὡς λησταὶ καὶ δεικασθέντες παρ' Ἐκτάκτων Στρα-τοδικείων καταδικάσθησαν εἰς θάνατον.

Ὁ Φουάτ Βέης μετὰ τὴν ἀποτυχίαν τοῦ ἐπιχειρήμα-τός του, ἀπεσύρθη μετὰ τῶν συντρόφων του εἰς τὰ χωρία Τσακάλ καὶ Ἀρά — Πάτερη, ἔνθα καὶ διελύθησαν. Ὁ ὅπλισμός τῶν ἀνταρτῶν, πηρεδύθη εἰς τὸν ἐν τῷ χωρίῳ Τσακάλ ἐδρεύοντα Βούλγαρον ἀξιωματικόν, εἰς δὲ ἴδιον πηρεδύθησαν καὶ αἱ ζωτροφίαι τοῦ Σώματος — αἰγοπρό-βατα καὶ σιτηρά.

Μετὰ τὴν διάλυσιν τοῦ Σώματος τούτου, ἄλλη ἐπίθεσις ἀπὸ πολυπληθεῖς συμμορίας δὲν ἐπεχειρήθη. Ἦνωχλοῦντο ὁμοῦ αἱ μεθοριακαὶ φρουραὶ ἀπὸ εἰσβολὰς μικρῶν ὁμάδων Κομιτατζήδων, ὁ καταρτισμὸς τῶν ὁποίων ὤφειλετο εἰς τὰς ἐνέργειας τῆς συστάσεως τότε Ἐσωτερικῆς Ἐπαναστατι-κῆς Θρακικῆς Οργάνωσεως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΤΙΚΗ ΘΡΑΚΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ

Μετά τὴν ἐκκένωσιν τῆς Ἀνατολικῆς Θράκης ἀπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ, τὸ Τουρκικὸν Θρακικὸν Κομιτάτον ἐκπληρῶσαν ἀκόπως τὸ πρῶτον μέρος τοῦ ἀρχικοῦ του προγράμματος, τὴν παραχώρησιν τοῦτέστιν τῆς Ἀνατολικῆς Θράκης εἰς τὴν Τουρκίαν, ἐστράφη εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ δευτέρου μέρους τοῦ προγράμματός του· εἰς τὴν αὐτονομίαν τῆς Δυτικῆς Θράκης.

Ἡ ὑπόθεσις αὕτη ἐνδιέφερεν ἰδιαίτατα καὶ τὴν Ἑσωτερικὴν Μακεδονικὴν Ἐπαναστατικὴν Ὀργάνωσιν (Ε. Μ.Ε.Ο.), δηλαδὴ αὐτὴν ταύτην τὴν ἐπίσημον Βουλγαρίαν, ἣ ὅποια διεξεδίκει τὰ ἐδάφη τῆς Δυτικῆς Θράκης, ὡς ἀναπόσπαστα μέρη τῆς Βουλγαρίας διεκδίκησιν ἣν ἐστήριζε καὶ σήμερον ἀκόμη ἐπὶ τῆς ἀνατραπέυσης συνθήκης τοῦ Λονδίνου τοῦ 1913.

Ἡ συνθήκη αὕτη ὡς γνωστὸν, μετὰ τὸν δεύτερον Βαλκανικὸν πόλεμον ὅστις ἀπέβη εἰς θάρος τῆς Βουλγαρίας,

ἀνετράπη διὰ τῆς συνθήκης τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἣτις καθώρισεν ὡς σύνορα μετὰξὺ Βουλγαρίας καὶ Τουρκίας, τὸν ποταμὸν Ἑβρὸν, μετὰ τινος ἐνδοχώρας πρὸς ὄφελος τῆς Τουρκίας. Κατὰ τὸ ἔτος 1915, εἰδικὴ συμφωνία τῶν δύο τούτων Κρατῶν, ἐτροποποιήθησαν καὶ αὖθις τὰ σύνορά των πρὸς ὄφελος τῆς Βουλγαρίας, τὰς διατάξεις ὅμως τῶν προρηθεισῶν συνθηκῶν, ἀνέτρεψεν ἀργότερον ἡ συνθήκη τοῦ Νεῦγὸ πρὸ τῆς ὑπογραφῆς τῆς ὁποίας ὡς προσερέθη, ἡ Βουλγαρία εἶχεν ἐξαναγκασθεῖ εἰς τὴν ἐκκένωσιν τῶν ἐκ τοῦ πρώτου Βαλκανικοῦ πολέμου κτηθέντων ἐδαφῶν.

Ἐνδιαφερομένη λοιπὸν ἡ Βουλγαρία νὰ διασφαλίσῃ τὸ ὑπόλοιπον μέρος τῆς Θράκης, ἀπὸ τὰς τυχόν μελλοντικὰς ἀπαιτήσεις τῆς νικητρίας πλέον Τουρκίας, ἔστρεψε τὰς προσπάθειάς της εἰς τὸν προσεταιρισμὸν τοῦ Θρακικοῦ Κομιτάτου, εἰς τρόπον ὥστε νὰ καταστήσῃ τοῦτο ἀποκλειστικὸν ὄργανον τῶν προθέσεων της, διὰ τῆς ὑπαγωγῆς τούτου ὑπὸ τὴν Ε.Μ.Ε.Ο. Εἰς τὰ σχέδιά της ταῦτα διηκολύνθη καὶ παρὰ τῶν Τούρκων.

Οὗτοι προέβλεποντες ὅτι ἂν Ἑβρὸν ἀνασυγκροτηθεῖς Ἑλληνικὸς Στρατός, θὰ ἐγίνετο ἀφορμὴ νὰ παραταθῇ ὁ μετὰξὺ αὐτῶν καὶ τῆς Ἑλλάδος πόλεμος, δὲν ἀντέδρασαν εἰς τὰ σχέδια τῆς Βουλγαρίας, ἀποβλέποντες εἰς τὴν ἐξασφάλισιν καταφυγίων ἐν τῷ Βουλγαρικῷ ἐδάφει τῶν Κομιτατζηδικῶν Τουρκικῶν συμμοριῶν, ἃς προϋτίθεντο νὰ ἐξαπολύσουν εἰς τὰ νῶτα τοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ, εἰς περίπτωσιν ἐξακολουθήσεως τῶν ἐχθροπραξιῶν, δικαίωμα ὅπερ τοῖς παρεῖχεν ἡ ἀνεπίσημος συμφωνία τῶν δύο ὁργανώσεων καὶ ὅπερ θὰ κατοχυροῦτο πλέον μὲ τὴν συγχώνευσίν των.

Κατόπιν λοιπὸν συνεννοήσεων τῶν Φουὰτ Βέη - ἐκ Κομοτηνῆς, Ἀρίφ Βέη ἐκ Ξάνθης, τοῦ γχοσποτίν Λαζάρωφ, ἐξέχοντος μέλους τοῦ Βουλγαρικοῦ Θρακικοῦ Κομιτάτου καὶ τοῦ γχοσποτίν Ποπόφτσку, ἐπιτελοῦς τῆς Ἑσωτερικῆς Μακεδονικῆς Ἐπαναστατικῆς Ὀργάνωσεως, ἰδρύθη τὸ νέον Κομιτάτον, τοῦ ὁποίου τὸ Καταστατικὸν ὑπεγράφη τὸν

Μάρτιον τοῦ 1923 ἐκ μέρους τῶν Τάναρ Νικολάφ, Φουάτ Βέη, Κεμάλ δέη καὶ Κ. Μήτσεφ καὶ ὑπὲρ ἀπεκλήθη πλέον :

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΤΙΚΗ ΘΡΑΚΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ

Τὸ Καταστατικὸν τῆς Ὁργανώσεως ταύτης εἶχεν ὡς ἑξῆς :

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄

Σκοπὸς τῆς Ὁργανώσεως.

Ἄρθρον 1. Ἡ Ἐσωτερικὴ Ἐπαναστατικὴ Θρακικὴ Ὁργάνωσις σκοπὸν αὐτῆς ἔχει νὰ συνενώσῃ ὅλα τὰ καταπιεζόμενα καὶ δυσαρεστημένα στοιχεῖα ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς Θράκης μέχρι τοῦ ποταμοῦ Στρυμόνος, ἀδιακρίτως ἐθνικότητος, πρὸς ἐπίτευξιν πλήρους πολιτικῆς ἀνεξαρτησίας.

Ἄρθρον 2. Ἡ Ὁργάνωσις εἶναι ἐναντίον πάσης ταύσεως πρὸς διαδόσεις καὶ κατακτήσεις τῆς Θράκης, ὑποσυνδεδεμένης τοῦ Κράτους.

ΣΗΜΕΙΩΣΙΣ: Μεταξὺ τῆς Ὁργανώσεως καὶ τῆς τοιαύτης Θρακικῆς Τουρκικῆς Ἐπαναστατικῆς Ὁργανώσεως, ἐπετεύχθη συνεννόησις καὶ συνεχωνεύθησαν εἰς μίαν ἐνιαίαν Ἐσωτερικὴν Ἐπαναστατικὴν Θρακικὴν Ὁργάνωσιν, ἐφ' ᾧ καὶ ἀπὸ κοινοῦ ἐξεπονήθη, ἐγένετο δεκτὸν καὶ ὑπογράφη τὸ παρὸν καὶ ὁ Κανονισμὸς τῆς Ἐνώσεως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄

Μέσα πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ σκοποῦ τῆς Ὁργανώσεως.

Ἄρθρον 3. Πρὸς ἐπίτευξιν τῶν σκοπῶν αὐτῆς ἡ Ὁργάνωσις ἀγωνίζεται ὑπὲρ τῆς ἐξαφανίσεως τῶν ἐθνικῶν διχονοιῶν καὶ τῶν δῆθεν πατριωτικῶν προπαγανδῶν, αἵτινες

διαίρουσι τὸν πληθυσμὸν ἐν τῷ ἀγῶνι αὐτοῦ κατὰ τῆς ὑπὸ τύπον ἐντολῆς ἐπιβληθείσης Ἑλληνικῆς κατοχῆς, ἥτις τείνει νὰ μετατραπῇ εἰς πραγματικὴν Ἑλληνικὴν Κυριαρχίαν.

Ἡ Ὁργάνωσις ἐνεργεῖ ὅπως ἐμπνεύσῃ ἐπαναστατικὸν φρόνημα καὶ συναίσθησιν παρὰ τῷ πληθυσμῷ διὰ παντός δυνατοῦ μέσου, πρὸς πρόκλησιν γενικοῦ ἐπαναστατικοῦ κινήματος. Αὕτη μεριμνᾷ περὶ τῆς ἐκπαιδευτικῆς καὶ οικονομικῆς ἀναπτύξεως τοῦ ὁργανωμένου πληθυσμοῦ καὶ ὑποβοηθεῖ τὸν ἐντὸς τῶν ὁρίων τῶν Νόμων ἀγῶνα αὐτοῦ, κατὰ τοῦ αἰμοχαροῦς Ἑλληνικοῦ καθεστώτος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ΄

Σύνθεσις καὶ Ὁργανισμὸς.

Ἄρθρον 4. Ἡ Ἐσωτερικὴ Ἐπαναστατικὴ Θρακικὴ Ὁργάνωσις, ἀπαρτίζεται ἐκ μελῶν κατοικούντων εἰς ὅλα τὰ χωρία καὶ τὰς πόλεις τῆς Θράκης.

Ἄρθρον 5. Μέλος τῶν Ὁργανώσεων δύναται νὰ εἶναι πᾶς ἐκ Θράκης καταγόμενος, ὡς καὶ πᾶς ἄλλος μετανάστης ἢ ἐκπατρίσθεις ἐκτὸς τῶν ὁρίων τῆς Θράκης, ἀδιακρίτως φύλου, ὀρησκείματος, ἔθνικότητος καὶ πεποιθήσεων.

Ἄρθρον 6. Ἡ Ὁργάνωσις ἔχει ἐγχωρίους ὁμίλους. Δι' ἕκαστον ὁμίλον ὑπάρχει εἰς Δήμαρχος. Οἱ ὁμίλοι διοικούνται ὑπὸ ἐπιτοπίου Κομιτάτου. Τὰ Κομιτάτα εἶναι τῶν χωρίων, περιφερειῶν, πόλεων, ἐπαρχιῶν καὶ ἐν Κεντρικὸν Κομιτάτον.

Ἄρθρον 7. Τὰ Κομιτάτα τῶν χωρίων, τῶν πόλεων καὶ τῶν ἐπαρχιῶν, ὑπάρχοντα εἰς τῶν τὰ περιφερειῶν, ὁλόκληρος δὲ ἡ Ὁργάνωσις διευθύνεται ὑπὸ τοῦ Κεντρικοῦ Κομιτάτου.

Ἄρθρον 8. Ἐνώπιον τοῦ ξένου κόσμου ἡ Ὁργάνωσις ἐκπροσωπεῖται ὑπὸ ἀντιπροσώπου, πληρεξουσιοδοτημένου

ὑπὸ τοῦ Κεντρικοῦ Κομιτάτου.

Ἄρθρον 9. Ὁ ἐλεγχος τῶν οἰκονομικῶν καὶ τῆς δράσεως τοῦ Κομιτάτου, διεξάγεται ὑπὸ ἐλεγκτικῶν ἐπιτροπῶν.

Ἄρθρον 10. Οἱ ὑπάλληλοι τοῦ Κεντρικοῦ Κομιτάτου εἶναι αἵρετοί, ὅλοι δὲ οἱ λοιποὶ διορίζονται ὑπὸ τοῦ Κεντρικοῦ Κομιτάτου.

Ἄρθρον 11. Ἡ μάχιμος δύναμις τῆς Ὁργανώσεως, ἀπαρτίζεται ἐξ ὅλων τῶν ἐκτὸς τοῦ Νόμου συμμοριῶν καὶ ὀπλαρχηγῶν μετὰ τῆς νομοταγοῦς δράσεως τῆς Ὁργανώσεως.

Ἄρθρον 12. Αἱ ἐκτὸς τοῦ Νόμου δυνάμεις τῆς Ὁργανώσεως ἀποτελοῦσι τὴν συμμοριακὴν ὀργάνωσιν. ἡ ἀποστολὴ τῶν δὲ καὶ ὁ ὀργανισμὸς καθορίζονται ὑπὸ τοῦ Κανονισμοῦ.

Ἄρθρον 13. Τὸ Κεντρικὸν κομιτάτον καὶ τὰ ὑπὸ αὐτοῦ Κομιτάτα καὶ οἱ ὀπλαρχεγοὶ ἔχουσι ἀνεπίσημα σφραγίδας.

Ἄρθρον 14. Ἡ Ὁργάνωσις ἔχει ἰδίον μυστικὸν ταχυδρόμιον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Ὑλικά μέσα τῆς Ὁργανώσεως

Ἄρθρον 15. Αἱ ὑλικά ἀνάγκαι τῆς ὀργανώσεως ἐκανοποιοῦνται α) ἐκ τῶν τακτικῶν εἰσφορῶν τῶν μελῶν, β) ἐκ προαιρετικῶν ἐράνων καὶ φορολογιῶν, γ) ἐξ ἐράνων καὶ εἰσφορῶν ἀποστελλομένων εἰς τὴν ὀργάνωσιν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ, δ) ἐκ προστίμων καὶ ε) ἐξ ἀπροδλέπτων προσόδων λαμβανομένων διὰ τῆς δυνάμεως τῶν ὀπλων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

Ποιναι

Ἄρθρον 16. Ἡ ὀργάνωσις τηρεῖ πλήρη σὺδδετερότητα

ἀπέναντι ὅλων τῶν κομμάτων καὶ τῶν κομματικῶν ἀγώνων ἐν Θράκῃ καὶ ἔξω τῶν ὁρίων αὐτῆς.

Ἄρθρον 17. Ὅστις φοραθεῖ ἐνεργῶν πράξεις ἐναντίως καὶ ἐπιβλαβεῖς εἰς τὸ ἔργον καὶ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ παρόντος καταστατικοῦ καὶ τῶν ἐκδιδομένων ἐπὶ τῇ βίβσει αὐτοῦ ὁδηγιῶν, τιμωρεῖται συμφώνως πρὸς τὸν κανονισμὸν τῆς Ὁργανώσεως.

Ἄρθρον 18. Ἐπὶ τῇ βίβσει τοῦ παρόντος καταστατικοῦ ἐκπονεῖται λεπτομερὲς κανονισμὸς τῆς Ὁργανώσεως.

Τὸ καταστατικὸν καὶ ὁ κανονισμὸς τῆς Ὁργανώσεως, φέρουν τὰς ὑπογραφὰς τῶν μελῶν τοῦ Κομιτάτου καὶ τοῦ γραμματέως αὐτοῦ.

Μάρτιος 1923

Τὰ μέλη τοῦ Κεντρικοῦ Κομιτάτου

Τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐπαναστατικῆς Θρακικῆς Ὁργανώσεως

Γεωργίου Νικολάου, Φαῦστη Βέης, Κεμάλ Βέης

Ὁ Γραμματεὺς

Κ. Μήτσεφ

Εὐθὺς ἀμέσως ἐξεπονήθη ὑπὸ τοῦ Κεντρικοῦ Κομιτάτου καὶ ὁ Κανονισμὸς τῆς Ὁργανώσεως, τοῦ ὁποῦ τοῦ κυριώτερα ἄρθρα, τὰ ἀφορῶντα ἰδίως τὰς ποινὰς τῶν παραβάσεων καὶ τὰ μέσα διαδιθέσεως τῶν πληροφοριῶν καὶ τῆς ἀλληλογραφίας εἰς τὰ κατωτέρω:

...**Ἄρθρον 67.** Ὅλοι εἶναι ἴσοι ἀπέναντι τῶν Ποινικῶν διαταγῶν καὶ μέτρων τῆς Ὁργανώσεως, τῶν προσερχομένων ἐκ τοῦ Κεντρικοῦ Κομιτάτου, ἐπὶ τῇ βίβσει τοῦ καταστατικοῦ καὶ τοῦ κανονισμοῦ τῆς Ὁργανώσεως, συνωδᾷ τῷ χαρακτῆρι καὶ τῷ μεγέθει τοῦ ἐγκλήματος.

Ἄρθρον 69. Τὰ μέλη τοῦ Κεντρικοῦ Κομιτάτου παρα-

πέμπονται εἰς δίκην καὶ τιμωροῦνται ὑπὸ τοῦ Γενικοῦ Συνεδρίου. Εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ αὐτοῦ Συνεδρίου ὑπάγονται καὶ ὅλοι οἱ ὑπάλληλοι καὶ τὰ ἐγκλήματα, δι' ἃ δὲν ἐπετεύχθη ἡ κατὰ τὴν νόμιμον τάξιν ἐκδίκασις των.

Ἄρθρον 70. Αἱ ποιναὶ καθορίζονται κατὰ συνείδησιν. Προβλέπονται δὲ αἱ ἐξῆς ποιναί: Δαρμὸς 10—20 καὶ μέχρι 50 μαστιγώσεων, πρόστιμον, ἀφαίρεσις δικαιωμάτων, ἀποκλεισμός, ἀπομάκρυνσις, ἀπέλασις καὶ θάνατος.

Ἄρθρον 71. Ἡ κατηγορία ἐξετάζεται ἐὰν εἶναι δυνάτὼν ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ κατηγορουμένου καὶ μαρτύρων. Οἱ κατηγορούμενοι δικάζονται καὶ ἐρήμην ἅμα δὲν ἐμφανισθῶσιν ἐντὸς τῆμέρου προθεσμίας, ἀνεὺ ἀποχρῶντος λόγου.

Ἄρθρον 72. Αἱ εἰς θάνατον καταδικαστικαὶ ἀποφάσεις, καθίστανται ἐκτελεσταί, ἅμα ὡς ἐπικυρωθῶσιν ὑπὸ τοῦ Κεντρικοῦ Κομιτάτου.

Ἄρθρον 73. Ἐὰν ὁ καταδικασθεὶς εἶναι ἰδιαίτερος ἐπικίνδυνος διὰ τῆς Ὀργάνωσιν, ἐὰν ἐγένετο κατάσκοπος, ἐὰν προφανῶς προδίδῃ, ἀποσυνθέτῃ ἢ διχάζῃ τὴν Ὀργάνωσιν, διὰ ζώσης, διὰ τοῦ τύπου ἢ διὰ προπαγάνδας κατακτώνται ἀμέσως χωρὶς νὰ ἀναμένηται ἡ ἀπαιτουμένη ἐπικύρωσις.

Ἄρθρον 74. Οἱ ἀποδεδειγμένως κατάσκοποι καὶ ἐχθροὶ τῆς Ὀργάνωσεως, δύνανται νὰ φονεύωνται ὑπὸ πάντων ἀνεὺ ἀποφάσεως τινός.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ.

Ταχυδρομεῖον,

Διάμεσοι, ἀλληλογραφία καὶ ἀρχεῖον.

Ἄρθρον 75. Ἡ Ὀργάνωσις ποιεῖται χρῆσιν ἐιδικοῦ μυστικοῦ ταχυδρομείου, κατὰ τὰς ἐκάστοτε συνθήκας. Τὸ ταχυδρομεῖον ἀνταλλάσσεται διὰ καθωρισμένων διαμέσεων,

εἰς ἄκρον μυστικῶν. Ἡ ἀλληλογραφία καὶ ἄλλα ἀντικείμενα, ἀποστέλλονται διὰ τοῦ ταχυδρομείου καὶ διανέμονται διὰ τοῦ ταχυδρόμου.

Ἄρθρον 76. Ἐκαστὸν μέλος ὀφείλει νὰ ἐκτελῇ ἀμέσως τὴν ἀνατεθεῖσαν αὐτῷ ταχυδρομικὴν ὑπηρεσίαν. Ὡς μόνιμοι ταχυδρόμοι προβλέπονται ἄνδρες τολμηροὶ καὶ καλοὶ γνώσται τῶν περιχώρων, τὸ δὲ κεντρικὸν Κομιτάτον ὀρίζει μηνιαίαν ἀποζημίωσιν εἰς τὰ άτομα ταῦτα.

Ἄρθρον 77. Οἱ ταχυδρόμοι ὀφείλουσι νὰ παραδίδωσι τὴν ἀλληλογραφίαν ἀνέπαφον, τὰς δὲ προφορικὰς παραγγελίας νὰ μεταδίδωσι ἀνεὺ προσθηκῶν. Ὅταν κομίζουσιν σπουδαίαν ἀλληλογραφίαν ἢ ὕλικά οἱ ταχυδρόμοι ὀφείλουσι νὰ εἶναι ὠπλισμένοι καὶ νὰ φέρωσι μεθ' ἑαυτῶν δηλητήριον.

Ἄρθρον 78. Τὰ ἰθύνοντα πρόσωπα ὑποδεικνύονται διὰ μυστικῶν ψευδωνύμων.

Ἄρθρον 79. Τὸ κρυπτογραφικὸν λεξικόν, τὰ ψευδώνυμα καὶ ἡ συμπαθητικὴ μελάνη τηροῦνται ἀπόρρητα.

Ἄρθρον 80. Τὸ ἀρχεῖον τῆς Ὀργάνωσεως ἀποτελεῖται 1) ἐκ τῶν πρακτικῶν τῶν σπουδαιότερων συνεδριάσεων, 2) τῆς ἀλληλογραφίας τῆς ἀφορώσης τὸ ἔργον τῆς Ὀργάνωσεως, 3) τῶν ἐγκυκλίων, 4) τῶν ἐκθέσεων, 5) τῶν διπλοτύπων ἀποδείξεων, 6) τῶν καταστάσεων ἐσόδων καὶ ἐξόδων καὶ 7) τῶν Ὑλικῶν πολέμου καὶ διαφόρων ἐγγράφων τὰ ὅποια ἐνδιαφέρουσι τὴν Ὀργάνωσιν.

Ἄρθρον 81. Τὸ ἀρχεῖον φυλάσσεται ὑπὸ τῶν μελῶν τοῦ Κομιτάτου καὶ τοῦ Γραμματέως αὐτοῦ ἢ ὑπὸ ἰδιωτῶν δεδοκιμασμένης μυστικότητος καὶ ἀφοσιωμένων εἰς τὸ ἔργον.

Ἄρθρον 82. Κατὰ τὴν ἀλλαγὴν τῆς διευθύνσεως τὸ

ἀρχεῖον παραδίδεται εἰς τοὺς ἀντικαταστάτας αὐτῶν ἐπὶ ἀποδείξει.

ΣΗΜΕΙΩΣΙΣ: Τὸ καταστατικὸν καὶ ὁ κανονισμὸς ἐκτυπούνται Βουλγαριστὶ καὶ Τουρκιστὶ.

Τὰ μέλη τοῦ Κεντρικοῦ Κομιτάτου
Τῆς Ἑσωτερικῆς Ἐπαναστατικῆς Θρακικῆς Ὁργανώσεως

Ὁ Γραμματεὺς

Κ. Μῆτσεφ

Μάρτιος 1923

Ἄπαντα τὰ μέλη τοῦ Κομιτάτου ἐδεσμεύοντο δι' ὅρκου τὸν ὅποιον ἔδιδον ἐνώπιον τοῦ ἐπιτοπίου Κομιτάτου, εἰς οὗ τὴν περιφέρειαν ἐμυεῖτο ὁ νεοφώτιστος συμμορίτης. Ὁρκίζοντο δὲ οἱ μὲν Βούλγαροι ἐπὶ ἀνοικτοῦ Εὐαγγελίου, ἐφ' οὗ ἐτοποθετοὺν τὸ χρίσμα ἐν περὶ στήθεος καὶ μία ἀμφίστομος μάχαιρα, οἱ δὲ Τούρκοι ἐπὶ τοῦ Κορχίου κατὰ τὴν αὐτὴν τάξιν.

Εἰς τὸν ὀρκιζόμενον ὑπηγορεύετο ὑπὸ τοῦ Κομιτάτου ὁ ἑξῆς ὅρκος:

«Εἰς τὰς ἀπόψεις τοῦ Κομιτάτου θὰ μείνω πιστὸς καὶ τὰ μυστικά του δὲν θὰ τὰ ἀνακοινώσω εἰς οὐδένα. Ἐὰν δείξω ἀπιστίαν, μὲ τὰ ἐνώπιόν μου δύο ὅπλα μένω σύμφωνος νὰ τιμωρηθῶ.»

Οἱ Βούλγαροι εἶχον προτείνει τότε τὴν ἴδρυσιν κατὰ τόπους τῆς Δυτικῆς Θράκης ἐθνικιστικῶν Ὁργανώσεων, ἀλλ' οἱ Τούρκοι φοβούμενοι ἐξάπλωσιν τῆς Βουλγαρικῆς ἐπιρροῆς, ἀντέτειναν, ὑποστηρίξαντες ὅτι ἐν Θράκῃ δὲν ὑπῆρχον ἄνθρωποι ἐμπιστοσύνης.

Ἐν τοσοῦτῳ οἱ Τούρκοι, ἐνεργοῦντες κεχωρισμένως, προέβησαν εἰς τὴν δημιουργίαν τοιούτων Ὁργανώσεων ἐν

τῇ Δυτικῇ Θράκῃ ἐξ ὁμοφύλων των ἀμιγῶς, ἃς προώρσαν ὡς ὅργανα πληροφοριῶν καὶ διὰ τὴν καλλιέργειαν καὶ διατήρησιν τοῦ Τουρκικοῦ φρονήματος.

Αἱ Ὁργανώσεις αὗται λαβοῦσαι ἀργότερον τὴν ἐπωνυμίαν «Τράκια Ἰστιλά δὲ Ἰλτιχὰκ Κομιτάτ» τοῦτέστιν Κομιτάτα ἀνακτήσεως καὶ προσαρτήσεως τῆς Θράκης, διετηρήθησαν διὰ τὸν αὐτὸν σκοπὸν μέχρι τῆς ἐποχῆς τῆς ὑπογραφῆς τῶν Ἑλληνοτουρκικῶν συμφωνιῶν.

ΑΘΗΝΑΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ.

ΚΟΜΙΤΑΤΟΝ ΑΝΑΚΤΗΣΕΩΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΑΡΤΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΘΡΑΚΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑ

Ἡ ὑπογραφή τῆς Συνθήκης τῆς Λωζάνης ἡ ὁποία ἐθεσεν ὡς γνωστὸν τέρμα εἰς τὸν μεταξὺ τῆς Ἑλλάδος καὶ Τουρκίας πόλεμον, δὲν κατώρθωσε νὰ ἐξαλείψῃ οὐτὰ τὴν μεταξὺ τῶν δύο ἐθνῶν ἐχθρότητα, οὔτε καὶ τὰς ἐδαφικὰς θλίψεις, αἱ ἐκάτερον τούτων εἶχεν ἐπὶ τῶν ἐδαφῶν τοῦ ἐτέρου.

Ἡ Μεγάλη Ἰδέα, παρὰ τὴν ἀνιστόρητον ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ ἐθνικὴν καταστροφὴν, ἀποτέλεσμα τῆς ὁποίας ἦτο ἡ ἐκρίζωσις τῶν Ἑλληνικῶν πληθυσμῶν, ἐκ τῶν προγονικῶν τῶν ἐστιῶν, δὲν εἶχε διπλώσει τὰς τραυματισθείσας πτέρυγας τῆς καὶ ἐξηκολούθει νὰ ἐμπνέῃ ἀκόμη τὴν ἐθνικὴν ψυχὴν, ἡ ὁποία χωρὶς νὰ ἀποθαρρυνθῇ ἀπὸ τὴν σκληρὰν δοκιμασίαν, ἀνέμενε τὴν καλλιτέραν αὔριον διὰ τὴν ἐκδίκησιν.

Παραλλήλως καὶ οἱ Τούρκοι, δὲν ἔπαυσαν ἐποφθαλ-

μιῶντες τὸ μέρος ἐκεῖνο τὴν Θράκην εἰς τὸ ὅποιον, καὶ μετὰ τὴν περὶ ἀνταλλαγῆς τῶν Ἑλληνοτουρκικῶν πληθυσμῶν σύμβασιν, κατώκουν εἰσέτι ὁμογενεῖς τῶν.

Ἀλλ' ἐνῷ ἡ ἀνταλλαγή τῶν Ἑλληνοτουρκικῶν πληθυσμῶν, κατέστησε τὴν Μεγάλην Ἰδέαν ὄνειρον πλέον δυσεκπλήρωτον, διὰ τὰ Τουρκικὰ Ἐθνικιστικὰ σχέδια, δὲν ἔσχεν αὐτὴ τὴν αὐτὴν ἐπιζημίαν ἐπίδρασιν. Ἡ παραμονὴ τῶν μὴ ἀνταλλαγέντων Μουσουλμάνων, ἐπὶ χώρας συνορευούσης ἀμέσως μετὰ τὰ ἐδάφη τῆς Τουρκικῆς Ἐπικρατείας, παρεῖχεν εἰς τοὺς Τούρκους τὴν εὐκολίαν διὰ συνομωτικὴν καὶ πολιτικὴν δράσιν μεγάλην.

Ἡ δημιουργηθεῖσα ὁμῶς μεταπολεμικὴ διεθνὴς κατάστασις, αἱ φιλειρηνικαὶ διακηρύξεις, ἡ ποικιλοτρόπως ἐκδηλωθεῖσα θέλησις τῶν Νικητῶν, περὶ διατηρήσεως τῶν ἐδαφικῶν καθεστώτων, τῶν δημιουργηθέντων ἐκ τῶν συνθηκῶν αἵτινες ἐπεσφράγισαν τὸ τέλος τοῦ Μεγάλου πολέμου, δὲν γινόναι τὴν συνομωτικὴν δράσιν διότι, τὰ αἵματηρά ἀποτέλεσμα τῆς ἀπορροῆς τῶν προμακτικῶν ἐνεργειῶν, αἵτινες θὰ ἐπέβαλλοντο διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν σχεδίων τῆς) ἤρχοντο εἰς ἀντίθεσιν πρὸς τὴν Διεθνή Κοινὴν γνώμην, ἡ ὁποία καθημερινῶς ἔκαε λιδανωτὸν εἰς τὸ θεῖον τέμενος τῆς Εἰρήνης. Καὶ ἀπέμεινε διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν Τουρκικῶν πόθων, ἡ δράσις ἡ πολιτικὴ, ἡ ὁποία ἐσκόπει πλέον τὴν ἐπιβολὴν τῶν Κεμαλικῶν καινοτομιῶν καὶ ἐπὶ τῆς ἐν Ἑλλάδι ζώσης μικρᾶς Μουσουλμανικῆς Μειονότητος.

Ἡ ἐπιτυχία τῆς προπαγάνδας ταύτης θὰ διεσκέδαζεν ἀφ' ἐνὸς τὴν ἀντίδρασιν τῶν ἀντιφρονούντων στοιχείων καὶ ἀφ' ἐτέρου θ' ἀπεσόβει, μετὰ τὴν διατήρησιν ἀκμαίου τοῦ Τουρκικοῦ φρονήματος, τὴν ἣν ἐφοδοῦντο πολιτικὴν τῆς ἀφομοιώσεως, ἥτις θὰ ἐφηρμόζετο τυχὸν ἐπὶ τῆς Μειονότητος.

Εἰς τὴν Δυτικὴν Θράκην ὑπῆρχον Τουρκοὶ ἐθνικοὶ ὁργανισμοί. Ἦσαν ἐκεῖνοι, οὓς ἐδημιούργησε τὸ Τουρκικὸν Ὀρακικὸν Κομιτάτον, ἐν ἀγνοίᾳ τῶν Βουλγάρων, μεθ' ὧν

είχε συμπήξει την Ἑσωτερικὴν Ὑρακικὴν Ἐπαναστατικὴν Ὁργάνωσιν, διὰ τοὺς γνωστὰς λόγους. Τὰ πρόσωπα τῶν Ὁργανώσεων τούτων, ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν τοῦ ἐκ τῶν ἰδρυτῶν τοῦ πρώτου Ὑρακικοῦ Κομιτάτου, Φουὰτ δέη, ὁ ὁποῖος ἐξηκολούθει εἰσέτι νὰ προῖσταται τοῦ Κεντρικοῦ Κομιτάτου τῆς Ἑσωτερικῆς Ὑρακικῆς Ὁργανώσεως ἀνέλαβον τὴν διενέργειαν τῆς ἐν λόγῳ προπαγάνδας. Παραλλήλως πρὸς τὴν ἐνέργειαν ταύτην, συνέλεγόν καὶ πληροφορίας ἐξ ἐκείνων αἵτινες χρησιμοποιοῦνται συνήθως παρὰ τῶν ξένων Στρατιωτικῶν ἐπιτελείων, ἅς διεδίδασκον εἰς Τουρκίαν. Ἵνα δὲ φέρωσιν ἀντιπερισπασμὸν εἰς τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ Βουλγαρικοῦ Ὑρακικοῦ Κομιτάτου, ὅπερ ἤρξατο καὶ αὐτὸ κινούμενον διὰ τὴν αὐτονόμησιν κατ' ἀρχὰς τῆς Ὑράκης καὶ κατόπιν διὰ τὴν προσάρτησίν της εἰς τὴν Βουλγαρίαν, ὠνόμασαν τὰς Ὁργανώσεις ἐκείνας Κομιτάτα προσαρτήσεως καὶ ἀνακτήσεως τῆς Ὑράκης μετ' ἔδραν τὴν Ἀδριανούπολιν καὶ μετ' σκοπὸν ὁ ὁποῖος σαφῶς ἐξηγεῖται ἐκ' τοῦ τίτλου τῶν.

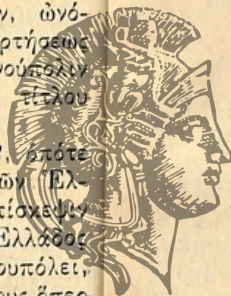
Τὰ Κομιτάτα αὐτὰ ἔδρασαν μέχρι τοῦ 1932, ὁπότε ἤρχισαν αἱ διαπραγματεύσεις διὰ τὴν υπογραφὴν τῶν Ἑλληνοτουρκικῶν συμφωνιῶν. Τότε, μετ' τὴν πρώτην ἐπίσκεψιν τοῦ κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην πρωθυπουργοῦ τῆς Ἑλλάδος εἰς Ἀγκυραν Τουρκικὴ ἐφημερὶς ἐν Κωνσταντινουπόλει, θέλουσα νὰ καταδείξῃ τὸ τέλος τοῦ προαιωνίου μίσους ὅπερ ἐχώριζε τὰς δύο Ἐθνότητες καὶ οὕτως ἀφορμὴ ἦτο ἡ Μεγάλη Ἰδέα, ἐδημοσίευσε γελοιογραφίαν παριστῶσαν τὴν Μεγάλην Ἰδέαν στραγγαλιζομένην διὰ τῶν χειρῶν τοῦ Ἑλληνος Πρωθυπουργοῦ, ἔχοντος παρ' αὐτῇ τὸν Τοῦρκον συνάδελφόν του.

Ἐὰν ὅμως ἡ Μεγάλη Ἰδέα ἐπνίγει μέσα εἰς τὸν ὠκεανὸν τῶν μεταπολεμικῶν συμφερόντων τοῦ Ἑλληνισμοῦ, τὴν αὐτὴν τύχην ὑπέστησαν καὶ τὰ Τουρκικὰ διὰ τὴν Δυτικὴν Ὑράκην σχέδια.

Ἡ ἀνανέωσις τῶν Ἑλληνοτουρκικῶν συμφωνιῶν, ἔθε-

σεν ὅχι μόνον ὁριστικὸν τέρμα εἰς τὰς ἐπὶ τῆς Ὑράκης ἀξιώσεις τῆς Τουρκίας καὶ διέλυσεν αὐτομάτως καὶ τὰ Κομιτάτα τῆς ἀνακτήσεως καὶ προσαρτήσεως τῆς Ὑράκης, ἀλλὰ μετέτρεψε καὶ τὸν τέως ἐχθρόν, εἰς συμπαραστάτην καὶ ἀγρυπνον φύλακα διὰ τὴν διατήρησιν τοῦ σημερινοῦ ἐν Ὑράκῃ καθεστώτος.

Σήμερον ἡ Ἑλληνικὴ Ὑράκη, ἓνα μόνον ἔχει ἐχθρόν: τὸ Βουλγαρικὸν Ὑρακικὸν Κομιτάτον, τὸ ὁποῖον προπαγανδίζει λυσσωδῶς τὴν ἀπόσπασίν της ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς Πατρίδος, καὶ κατ' αὐτοῦ δέον νὰ στραφῇ ἀμέριστος ἡ προσοχὴ τοῦ Ἑλληνισμοῦ.

ΑΘΗΝΑΙΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ.
ΒΟΥΛΓΑΡΙΚΟΝ
ΘΡΑΚΙΚΟΝ ΚΟΜΙΤΑΤΟΝ

Πρὸ τῆς ἰδρύσεως τῆς Ἑσωτερικῆς Ἐπαναστατικῆς
Θρακικῆς Ὁργανώσεως, ὑπῆρχεν ἐν Βουλγαρίᾳ καὶ τὸ
Θρακικὸν Βουλγαρικὸν Κομιτάτον.

Τὸ Κομιτάτον τοῦτο εἶχεν ἰδρυθῆι μετὰ τοὺς Βαλκα-
νικοὺς πολέμους, με σκοπὸν τὴν διεκδίκησιν τῶν ἐδαφῶν
ἅτινα ἀφηρεύθησαν ἀπὸ τὴν Βουλγαρίαν διὰ τῆς συνθήκης
τῆς Κωνσταντινουπόλεως, κατόπιν τῆς εἰς θάρος τῆς ἐκδᾶ-
σεως τοῦ δευτέρου Βαλκανικοῦ πολέμου.

Ἐπηκολούθησεν ὁ Εὐρωπαϊκὸς πόλεμος. Τὰ Τουρκο-
βουλγαρικὰ σύνορα, δυνάμει τῆς μεταξὺ τῶν δύο τούτων
Κρατῶν συμφωνίας τοῦ 1915 ἐτροποποιήθησαν πρὸς ὄφελος
τῆς Βουλγαρίας καὶ οὕτω τὸ Κομιτάτον παρέμεινεν ὑπαρ-
κτὸν μόνον ἐν τοῖς ἄρθροις τοῦ Καταστατικοῦ του.

Μετὰ τὴν λήξιν τοῦ μεγάλου πολέμου καὶ τὴν ὑπο-
γραφὴν τῆς συνθήκης τοῦ Νεῦγύ, ὅτε δάσει ταύτης ἐγένετο
ἡ ἐκουσία μετανάστευσις τῶν Ἑλληνοβουλγαρικῶν πληθυ-
σμῶν, τὸ Βουλγαρικὸν Θρακικὸν Κομιτάτον ἐπανέλαβε τὴν
δράσιν του, ἔπαιξε δὲ ῥόλον πρωτεύοντα εἰς τὴν λύσιν τοῦ

προβλήματος τῆς ἐγκαταστάσεως τῶν ἐξ Ἑλλάδος εἰς Βουλ-
γαρίαν προσφυγόντων οἰκειοθελῶς μετναστῶν.

Ἐπαρουσιάζετο λοιπὸν τότε ὡς μὴ ἐπιδιώκον σκο-
ποὺς πολιτικοὺς καὶ εἶχεν ὡς ἀποστολὴν τὴν πρόνοιαν διὰ
τὴν ἀποκατάστασιν τῶν μετναστῶν. Ἐννοεῖται ὅτι ἡ ἀπο-
σιώπησις τῆς κυρίας ἀποστολῆς του, δὲν δύναται νὰ λογι-
σθῇ ὡς προδοσία τῶν ἀρχῶν του τσοῦτω μᾶλλον καθόσον ἡ
Ἑσωτερικὴ Μακεδονικὴ Ἐπαναστατικὴ Ὁργάνωσις ὅπως
ἐν κεφαλαίῳ Β' ἐξετέθη, ἐπεδίωκεν ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τῶν
Τούρκων τότε, τὴν αὐτονομίαν τῆς Ἑλληνικῆς Δυτικῆς
Θράκης.

Τὸ Βουλγαρικὸν Θρακικὸν Κομιτάτον διὰ τῆς ἐπιτυ-
χοῦς δράσεώς του, εἰς τὴν ὑπόθεσιν τῆς ἀποκαταστάσεως
τῶν μετναστῶν, κατώρθωσε νὰ ἀποκτήσῃ θεαίαν ἐπίδρα-
σιν ἐπὶ τούτων, ἣν ἤλπιζε νὰ χρησιμοποίησῃ διὰ πολιτι-
κοὺς σκοποὺς. Ἡ ἐπίδρασις ὅμως αὕτη ἐξησθένησε φυσικῶς
καὶ διεσκεδάσθη τελείως, εὐθὺς ὡς τὸ πρόβλημα τῆς ἀποκα-
ταστάσεως τῶν μετναστῶν ἐκδόθη. Καὶ τὸ Κομιτάτον δὲν
ἔτι εἰς πλεόν λόγον ὑπάρξεως καὶ θὰ διελύετο. Ἀλλ' οἱ
ἡγούμενοί τινες τῆς Ὁργάνωσιν ταύτην ἐσκέφθησαν νὰ τὴν ἀνα-
καινέωσιν δίδοντας εἰς ταύτην χαρακτηριστὴρα πολιτικὸν καὶ
ἐκφράσιν ἰδεολογικὴν. Καὶ κατὰ τὸ ἔτος 1924, ὅτε συνήλ-
θεν ἐν Φιλίππουπόλει τὸ 8ον Τακτικὸν συνέδριον τῆς Ὁρ-
γανώσεως, ἡ ὁποία ἦτο τελείως νόμιμος, συνεπληρώθη τὸ
καταστατικὸν τῆς (1) καὶ ἐτέθη ἐν αὐτῇ διάταξις, ὅτι τοῦ-

(1) Ἀπόσπασμα ἐκ τοῦ καταστατικοῦ τῆς Θρακικῆς
Ὁργανώσεως ἐν Βουλγαρίᾳ. Ἐνεκρίθη ὑπὸ τοῦ 8ου τα-
κτικοῦ Συνεδρίου ἐν Φιλίππουπόλει τὴν 20 Αὐγούστου
1924 καὶ ἐπεκυρώθη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἑσωτερι-
κῶν καὶ Ἐθνικῆς Ὑγείας διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 7544 ἐγγρά-
φου τῆς 17/12/24.

Ι. ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΚΑΙ ΣΚΟΠΟΣ

Ἀρθρον Ι. Οἱ εἰς τὰ κατωκημένα μέρη τοῦ Βουλ-

το σκοπεῖ νὰ ἐργασθῇ διὰ τὴν ἐπαναφορὰν τῶν ἐκπατρι-
σθέντων ἐκ τῶν ἐστίων τῶν προσφύγων, διὰ τὴν ἐπι-
στροφὴν τῶν ἀκινήτων τῶν καὶ διὰ τὴν παροχὴν ἐγγυή-
σεων περὶ σεβασμοῦ τῆς ζωῆς καὶ τῆς τιμῆς τῶν.

Ἐκ τῆς ὡς ἄνω διατυπώσεως τοῦ ἀρθροῦ 4 ἀποδεικνύε-
ται ὅτι ἡ Ὁργάνωσις αὕτη ἤρchiσε νὰ ἐπιδιώκῃ τὴν παλι-
νόστησιν τῶν μεταναστῶν εἰς τὰ ἐδάφη ἐξ ὧν οὗτοι μετη-
νάστευσαν ἐκουσίως, ἐπιδιώκουσα ἅμα καὶ τὴν παροχὴν
ἐγγυήσεων ἐκ μέρους τῶν κατεχόντων, τὰ κατὰ τοὺς Βουλ-

γαρικοῦ Βασιλείου κατοικοῦντες Βούλγαροι πρόσφυγες
καὶ φυγάδες ἐκ Θράκης (Ἀνατολικὴ καὶ Δυτικὴ) ἢ ὅποια
εἶναι ὑπόδουλος ὑπὸ τὸν ξένον ζυγὸν καθὼς καὶ ἐκ τῶν
νέων εἰς τὴν Βουλγαρίαν προσκαρτηθέντων μερῶν, ὡργα-
νώθησαν εἰς φιλεκπαιδευτικὰ καὶ φιλανθρωπικὰ σωμα-
τεῖα πόλεων καὶ χωρίων ὑπὲρ τὸν τίτλον «ΘΡΑΚΗ».

Ἄρθρον 2. Ὅλα καὶ Ὁργάνωσις αὗται ἠνωμέ-
ναι, ἀποτελοῦν τὴν Θρακικὴν Ὁργάνωσιν, ὑπὸ τὴν ἡγε-
σίαν μιᾶς Ἀνώτατης ἐκτελεστικῆς Ἐπιτροπῆς, ἐδρεύου-
σης ἐν Σόφια. Παρατήρησις: Τῇ συγκαταθέσει τῶν Θρα-
κικῶν Σωματείων δύνανται νὰ ὀργανωθῶσι καὶ Θρακικὰ
Σωματεῖα τῆς Νεολαίας, ὁ προσρισμὸς τῶν ὁποίων δὲν
εἶναι ὁ αὐτός.

Ἄρθρον 3. Ὅλα τὰ Σωματεῖα τὰ ὅποια ἀποτε-
λοῦν τὴν Θρακικὴν Ὁργάνωσιν, εἶναι ἀναμφισβητήτως
φιλήσυχα Σωματεῖα, ἀνεξάρτητα τῶν διαφορῶν κομμά-
των καὶ ρευμάτων.

Ἄρθρον 4. Ἡ Θρακικὴ Ὁργάνωσις ἔχει ἀποκλει-
στικὸν σκοπὸν α) νὰ ἐργασθῇ διὰ τὴν ἐπαναφορὰν τῶν
ἐκπατρισθέντων προσφύγων εἰς τὰς γενετείρας τῶν, διὰ νὰ
τοῖς παρασχεθῇ ἡ ἐγγυήσις ὅτι ἡ ζωὴ καὶ ἡ τιμὴ τῶν θὰ
εἶναι σεβαστὴ, καὶ διὰ τὴν ἐπιστροφὴν τῶν κτημάτων
τῶν. β) Νὰ προσπαθῇ διὰ τὴν ἐγκατάστασιν τῶν, ἐφ' ὅ-
σον θὰ παραμένουσιν ἐν Βουλγαρίᾳ καὶ διὰ τὴν ἐξασφα-
λίαν αὐτοῖς τῶν πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκασιούτων. γ) Νὰ πα-
ρέχῃ χεῖρα βοηθείας εἰς τοὺς ἔχοντας ἀνάγκην ἐκπατρι-
σθέντας πρόσφυγας—μέλη τῆς ὀργάνωσεως—καὶ νὰ ἐργα-

γάρους ὑποδουλωμένα τμήματα τῆς Θράκης Κρατῶν, ὅτι
θὰ εἶναι σεβαστὴ ἡ ζωὴ καὶ ἡ τιμὴ τῶν παλιννοστούντων.

Ὁ Τοῦρκος δημοσιογράφος Ἀλὴ Νατζὴ εἰς τὸ ἔργον
του «Ἡ ἀληθὴς ἔννοια τοῦ Θρακικοῦ Κομιτάτου» θέλει νὰ
ὑποστηρίξῃ ὅτι εἰς τὴν τριαύτην ἀλλαγὴν τῆς κατευθύν-
σεως τοῦ Κομιτάτου προέβησαν οἱ ἀρχηγοὶ τοῦ ἐκ λόγων
συμπερονολογικῶν. Τοῦτο δὲν εἶναι ἀληθές. Ὁ σκοπὸς
τῆς Ὁργάνωσεως μετεβλήθη, πρὸς ἐπιτυχίαν ἀκριδῶς τῶν
ἐπιδιώξεων τῆς, τὰς ὁποίας μέχρι τότε εἶχεν ἐμπιστευθεῖ

σθῇ διὰ τὴν ἀνέγερσιν ἐν Σόφια Μεγάρου, διὰ τὰς ἀνάγ-
κας τῆς Ὁργάνωσεως.

II. ΜΕΣΑ

Ἄρθρον 5. Διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῶν ὡς ἄνω σκο-
πῶν ἡ Ὁργάνωσις διχθεῖται τὰ ἑξῆς μέσα:

1) Προπαγανδίζει προφορικῶς καὶ διὰ τοῦ τύπου ἐν τε
τῷ ἐσωτερικῷ καὶ ἐξωτερικῷ, ἐκδίδουσα τὰ ἀκόλουθα ἐν-
τύπα: α) Ἐκδίδει ἴδιον δημοσιογραφικὸν ὄργανον τὴν
ἐφημερίδα «ΘΡΑΚΗ». β) Διαφορὰ συγγραμμάτων, ἡμερο-
λόγια, βιβλία κ.λ.π. γ) ὀργανώνει συγκεντρώσεις, συλλο-
γήματα, διαφόρους διαλέξεις κ.λ.π.

2) Ἐπιδιώκει νὰ ἐξεύρῃ οἰκονομικὰς πηγὰς. Συλλέγει
εἴρηνας, δέχεται δῶρα καὶ βοηθείας, ὀργανώνει ἐπίσης
χοροεσπερίδας, λαχεῖα κ.λ.π.

3) Εἰσπράττει ἀπὸ τὰ μέλη τοῦ μηνιαίας εἰσφορὰς
αἵτινες δὲν δύνανται νὰ ὦσι κατώτεραι τῶν πέντε λεβί-
ων μηνιαίας.

III. ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ

Ἄρθρον 6. Σωματεῖον δύναται νὰ ἰδρυθῇ παρ'
ἐκάστῳ κατοικημένῳ χώρῳ, ἐνθα διαμένουσι δέκα, προσ-
φυγικαὶ οἰκογένειαι.]

Ἄρθρον 7. Τὰ Σωματεῖα ἀποτελοῦνται ἀπὸ τα-
κτικὰ, βοηθητικὰ καὶ ἐπίτιμα μέλη.

Τακτικὸν μέλος δύναται νὰ εἶναι κάθε Βούλγαρος
Θρακικῆς καταγωγῆς (ἐκ τῶν ὑποδούλων Θρακικῶν με-

εις την 'Εσωτερικὴν Μακεδονικὴν 'Επαναστατικὴν 'Οργάνωσιν καὶ εἰς τὰς Τουρκικὰς ὑποσχέσεις ἃς παρείχον αὐτὴ συμφωνίαι τοῦ Παύλοβο καὶ τῆς 'Αγκύρας.

'Αφοῦ ἡ 'Εσωτερικὴ 'Επαναστατικὴ 'Οργάνωσις οὐδὲν κατῴρθωσε νὰ ἐπιτελέσῃ ἐν τῇ Δυτικῇ Θράκῃ, τὸ Θρακικὸν (Βουλγαρικὸν) Κομιτάτον ἀπεφάσισε νὰ μεταβάλλῃ χαρακτῆρα καὶ νὰ ἐπιδιώξῃ τὴν παλινόστησιν τῶν μεταναστεύοντων, ἢ ὁποῖα ἂν ἐπετύγχανε, θὰ τῇ παρείχεν ἔδαφος πρόσφορον, ἵνα καλλιεργήσῃ τὴν ἰδέαν τῆς αὐτονομίας, ἢ ὁποῖα

ρῶν ἢ ἐκ τῶν εἰς τὴν 'Ελλάδα προσαρτηθέντων τοιούτων) ἔαν συμφωνῇ μετὰ τοὺς σκοποὺς τῆς ὁργανώσεως καὶ ὑπακούει εἰς τὰς ἀποφάσεις καὶ τὰς διαταγὰς τοῦ καταστατικοῦ τῆς 'Οργανώσεως.

Δὲν εἰσπορεῖ νὰ γίνῃ μέλος τῆς 'Οργανώσεως ἄτομον ὅπερ κατεδικάσθη διὰ κλοπὴν, κατάχρησιν, φόνον καὶ κατασκοπεῖαν κ.λ.π.

"Αρθρον 8. Ἐκαστον μέλος ὑποχρεοῦται εἰς τὴν τακτικὴν καταβολὴν τῶν μηνιαίων πρὸς τὴν 'Οργάνωσιν δόσεων του, νὰ ἀγοράζῃ τὰ παρὰ τῆς 'Οργανώσεως ἐνδίδομενα έντυπα καὶ νὰ προάγῃ διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῶν σκοπῶν τῆς.

"Αρθρον 9. Μέλος ὅπερ ἐπὶ τρεῖς μῆνας καθυστερεῖ τὰς συνδρομὰς του, θεωρεῖται ἄτακτον μέλος καὶ χάνει ἅπαντα τὰ ἐκ τοῦ παρόντος δικαιώματα. Ἐν περιπτώσει καταβολῆς τῶν ὀφειλῶν του, ἐπανακτᾷ τὰ δικαιώματά του.

ΙΥ. ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΩΝ ΤΟΠΙΚΩΝ ΣΩΜΑΤΕΙΩΝ

"Αρθρον 10. Ἐκαστον Σωματεῖον διοικεῖται παρ' ἐπιτροπῆς (ἐφορείας) ἀποτελουμένης ἐκ τριῶν ἕως δέκα μελῶν: Πρόεδρος, Ἀντιπρόεδρος, Ταμίας, Γραμματεὺς καὶ ἀπὸ δύο ἕως ἐπτὰ Συμβούλους.

"Αρθρον 27. Ἡ διοικοῦσα ἐπιτροπὴ ὑποχρεοῦται: α) Νὰ διαχειρίζηται τὰς ὑποθέσεις τοῦ Σωματείου, β) νὰ ἐπιβλέπῃ διὰ τὴν τήρησιν τοῦ καταστατικοῦ, γ) νὰ εἰσπράττῃ τακτικῶς καὶ ἐγκαίρως τὰς μηνιαίας δόσεις, δ) νὰ

εἶχε τὴν βάσιν τῆς εἰς τὴν διασυμμαχικὴν κατοχὴν τοῦ 1918 — 1920.

"Εάν ρίψωμεν τὴν ἰδέαν μιᾶς αὐτονομίας, ἔλεγον οἱ ἰθύνοντες τὰ τοῦ Κομιτάτου, διὰ τὴν ιδεώδη προστασίαν τῶν μειονοτήτων, αὕτη θὰ γίνῃ εὐμενῶς ἀποδεκτὴ.»

'Αργότερον, ἄλλῃ μεταβολῇ, πλέον ριζοσπαστικῇ, ἐπηλθεν εἰς τὸ Κομιτάτον. Οἱ ἀρχηγοὶ ἀντεκατεστάθησαν. Καὶ οἱ νέοι δὲν ἤθελον νὰ ἀκούσουν πλέον λόγον περὶ αὐ-

ἐξευρίσκει πηγὰς διὰ τὴν αὐξήσιν τῶν ἐσόδων τοῦ Σωματείου, ε) νὰ καταβάλλῃ κατὰ τὰς ὁρισμένας προθεσμίας εἰς τὸ ταμεῖον τῆς Ἀνωτάτης Ἐκτελεστικῆς Ἐπιτροπῆς τὰ ποσά, ἅτινα τὸ τακτικὸν συνέδριον ὥρισεν ἀπὸ τὸν προϋπολογισμὸν, στ) νὰ ὁργανώσῃ συγκεντρώσεις, διαλέξεις κ.λ.π. ζ) νὰ λογοδοτῇ καὶ νὰ ὑποβάλλῃ τὸν ἀπολογισμὸν ὅταν λήγῃ ἡ θητεία τῆς.

Υ. ΑΝΩΤΑΤΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ

"Αρθρον 30. Ἐπὶ κεφαλῇ τῆς Θρακικῆς 'Οργανώσεως εἶναι ἡ Ἀνωτάτη Ἐκτελεστικὴ Ἐπιτροπὴ, ἡ ὁποία ἀποτελεῖται ἐξ ἑνδεκά μελῶν, ἐκ τῶν ὁποίων τὰ ἑξ πρέπει νὰ διαμένωσι μόνιμως ἐν Σοφίᾳ, τὰ δὲ λοιπὰ πέντε προσέρχονται ἐκ τῶν ἐπαρχιακῶν σωματείων.

ΥΙ. ΣΥΝΕΔΡΙΑ

...."Αρθρον 40. Τὸ συνέδριον διευθύνει ἡ Ἀνωτάτη ἀρχὴ τῆς 'Οργανώσεως. Ἀποτελεῖται ἀπὸ ἀντιπροσώπους τῶν διαφόρων Σωματείων, ἐκλεγομένων ὑπὸ πεντήκοντα μελῶν ἐκάστου τούτων.

ΓΕΝΙΚΑΙ ΕΝΤΟΛΑΙ

...."Αρθρον 56. Τὰ σωματεῖα ἔχουσι σφραγίδα με ἐπιγραφὴν: Μορφωτικὸν Φιλανθρωπικὸν Σωματεῖον «ΘΡΑΚΗ». Τὸ μέρος ἐνθα εὐρίσκεται τὸ Σωματεῖον (πόλις ἢ χωρίον). Εἰς τὸ μέσον ἔχει δύο χεῖρας ἡνωμένας καὶ ἄνω τὴν χρονολογίαν 1914 κάτω δὲ τὴν χρονολογίαν 6)19 — III — 1903.

"Αρθρον 57. Ἡ σημαία κατασκευάζεται ἐκ μετα-

τονομίας, ἣν θὰ ἐπετύγχανον, ὡς προείπομεν μὲ τὴν παλι-
νόστησιν τῶν μεταναστῶν. Ἐρρίψαν νέα συνθήματα. Καὶ
καθαρῶς καὶ ἀνυποκρίτως διεξεδίκουν τὴν προσάρτησιν τῆς
Θράκης ὁλοκλήρου εἰς τὴν Βουλγαρίαν.

Τὸ πρόγραμμα τῆς Ὁργανώσεως τροποποιημένον, ἦτο
πλέον τὸ ἑξῆς:

α) Προπαγάνδα μεταξὺ τῶν Θρακῶν καὶ τῆς κοινῆς
γνώμης, διὰ τὴν ἀνάκτησιν τῆς Θράκης.

β) Συνένωσις ὅλων τῶν Βουλγαρικῶν δυνάμεων διὰ
τὴν πραγματοποίησιν τοῦ σκοποῦ τούτου.

γ) Μεσολάβησις παρὰ τῇ Κυβερνήσει καθ' οἷονδὴποτε
τρόπον, ὅπως ἡ Θρακικὴ ὑπόθεσις συγκαταλεχθῇ μεταξὺ
τῶν κυριωτέρων προβλημάτων τῆς Βουλγαρικῆς πολιτικῆς.

Μέχρι τότε ἡ Ὁργάνωσις ἦτο φανερά καὶ νομιμόφρων
εἶχε δὲ καὶ δημοσιογραφικὸν ὄργανον τὴν ἐφημερίδα
«ΘΡΑΚΗ». Μετὰ τὴν ἀλλαγὴν τῶν κατευθύνσεων τοῦ τοῦ
Κομιτάτου ἀπεφάσισε, μιμούμενον ἐν προκειμένῳ τὴν Ἑ-
σωτερικὴν Μακεδονικὴν Ἐπαγαστατικὴν Ὁργάνωσιν, νὰ
ἰδρύσῃ ἐνόπλιον συμμορίαν καὶ ἰδρύσῃ αὐτὴν ὄργανον
τῆς ἐλευθέρου Θράκης καὶ ἐξέδωκε καὶ δεύτερον δημοσί-
α

ξίνου ὑφάσματος, ἐρυθροῦ χρώματος, φέρουσα γύρω κροσ-
σοὺς ἐκ σύρματος καὶ μετάξης κιτρίνου χρώματος.

Τόσον ἡ σφραγὶς ὅσον καὶ ἡ σημαία, φυλάσσονται
παρὰ τοῦ Γραμματέως τῆς Ὁργανώσεως.

Ἄρθρον 58. Ὅταν ἐν σωματεῖον πύῃ νὰ λειτουρ-
γῇ τότε ἡ σφραγὶς καὶ ἡ σημαία του, παραδίδονται εἰς
τὸ Γενικὸν Μουσεῖον, τὰ δὲ χρήματα τῆς Ὁργανώσεως
διατίθενται διὰ τὰ ὄργανά καὶ τοὺς ἀπόρους τῆς Ὁργα-
νώσεως.

Ἄρθρον 59. Τὸ πρὸν καταστατικὸν ἐκ 59 ἄρ-
θρων εἶναι τροποποιημένον ἐκ τοῦ καταστατικοῦ τοῦ
7ου τακτικοῦ Συνεδρίου ἐν Σόφίᾳ, συνεπληρώθη δὲ καὶ
ἐγένετο ἀποδεκτὸν ὑπὸ τοῦ 8ου τακτικοῦ Συνεδρίου ἐν
Φιλιππουπόλει τὴν 20 Αὐγούστου 1924.

γραφικὸν ὄργανον, ὑπὸ τὸν τίτλον «Ὁ Φρουρὸς» τὸ ὁποῖον
φαινομενικῶς ἦτο—καθὼς ἡ «Σδομπόντα Ἰλι Σμάρτ», τὸ
ὄργανον τῆς Ε.Μ.Ε.Ο.—μία ἐφημερὶς μυστικῆ, συνετάσσε-
το ὁμῶς ἐν τῇ πραγματικότητι ὑπὸ τὰ ὅμματα ὅλων.

Διὰ τοῦ δημοσιογραφικοῦ τούτου ὄργανου, προὔτρέπε-
το ἡ κατάκτησις τῆς Θράκης διὰ τῶν συμμοριῶν καὶ τῶν
δομῶν καὶ ἐρρίπτετο ἡ ἰδέα μιᾶς Μεγάλης Βουλγαρίας,
τῆς ὁποίας τὰ σύνορα νὰ ἐκτείνωνται μέχρι τῆς γραμμῆς
Αἰνίου Μηδείας.

«Μία τρομοκρατικὴ πολιτικὴ ἔπρεπε νὰ υἱοθετηθῇ
ἐκ μέρους ὅλων ἡμῶν, ἔλεγον, ὅποτε ὅλοι οἱ Βούλγαροι
θα κατεκτῶντο ἀπὸ τὸ πρόγραμμα τούτου».

Ἐκτὸς τῶν τρομοκρατικῶν μεθόδων ἃς εἶχεν ἀποφασί-
σει, ν' ἀσκήσῃ ἐν Θράκῃ ἐνήργει καὶ ἐνεργεῖ εἰσέτι προπα-
γάνδαν μεταξὺ τῶν Θρακῶν μεταναστῶν, ἵνα διατηρῇ ἐν
αὐτοῖς ἀσβεστον τὸν νόστον τῆς ἐπιστροφῆς των εἰς τὴν
Θράκην. Καὶ ὡς μέσον προπαγάνδας χρησιμοποιοῖ τὰ διά-
φορα ἐνθύμια τῆς Θράκης, τὴν σύγκλησιν συνεδρίων, τὴν
δημοσίευσιν φυλλαδίων, τὴν καταχώρησιν Θρακικῶν γνω-
μικῶν εἰς τὰ σχολικὰ βιβλία, τὴν ἰδρύσιν σταδίων καὶ ἐν
αὐτῷ λόγῳ πᾶν ὅ,τι εἶναι δυνατόν ν' ἀναπτέρωσῃ τὸ φρόνη-
μα τῶν Βουλγάρων.

Τὴν ἰδέαν τῆς ἐπεκτάσεως τῆς Βουλγαρίας ἐπὶ τῆς
Θράκης, δὲν τὴν καλλιεργεῖ μόνον τὸ Θρακικὸν Κομιτά-
τον. Ὅπως ἀποδεικνύεται ἀπὸ τὰς ἀγορεύσεις τῶν συνέ-
δρων εἰς τὰ διάφορα συνέδρια τοῦ Θρακικοῦ Κομιτάτου,
ἡ ἰδέα αὕτη εἶναι τὸ «πιστεύω» καὶ τῶν ἄλλων Ἑθνικιστι-
κῶν Ὁργανώσεων.

Ἰδοὺ πῶς περιγράφει ἐν συνέδριον τῆς Θρακικῆς Ὁρ-
γανώσεως, συγληθὲν ἐν Σόφίᾳ, ὁ Ἀλῆ Νατζή:

« Ἡ ἀτμοσφαῖρα ἡ ὁποία βασιλεῦει ἐν τῇ αἰθούσῃ
» τοῦ συνεδρίου σὺς ἀναστατώνει. Ὁφθαλμοὶ λυσσοῦν ἐξ
» ὀργῆς καὶ γλώσσαι πτύουν ὕβρεις. Θὰ ἴδῃτε ἀνθρώπον

» τινά, ὁ ὅποιος μὲ γρόνθους ἐσφιγμένους φωνάζει: πάσαις
 » δυνάμει καὶ δεικνύει ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν μὲ τὸν δεί-
 » κτην ἐν σημείον ἀφανές. Ποῖος εἶναι; Τί δεικνύει; Καὶ
 » τί θέλει λοιπὸν διὰ νὰ εἶναι ἐκτὸς ἑαυτοῦ; Δὲν θὰ ἔχετε
 » ἀνάγκην ἐξηγητοῦ διὰ νὰ ἐννοήσητε ὅτι ὁ ῥήτωρ δὲν εἶ-
 » ναι ἄλλος εἰμὴ ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς τοῦ Θρακικοῦ Κο-
 » μιτάτου. Τὸ σημεῖον ὅπερ δεικνύει εἶναι ἡ Ἀδριανού-
 » πολις καὶ ἐκεῖνος τὸ ὅποιον δεικνύει μὲ τὴν σφοδρό-
 » τητα εἶναι ἔλη ἢ Θράκη μέχρι τῆς γραμμῆς ΑἼνου—
 » Μηδείας!

» Παρακολουθοῦμεν τὸ συνέδριον καὶ ἀκούομεν τὴν
 » ἔκθεσιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Ὁργανώσεως.

» Καὶ πληροφοροῦμεθα ὅτι:

» α) Τὸ Θρακικὸν Κομιτάτον θεωρεῖ ὅτι εἶναι ἀπα-
 » ραίτητον νὰ κατορθώσῃ νὰ καταλάβῃ μίαν θέσιν εἰς τὴν
 » πολιτικὴν ζωὴν τῆς Βουλγαρίας.

» β) Πρότερον ἐνησχολεῖτο ὀλίγον τι διὰ τὴν Θρά-
 » κην ἢ ὅποια ἔπεσεν εἰς τὴν βουλγαρικὴν. Ἦδη ἡ κοινὴ
 » γνώμη τῆς Βουλγαρίας ἔχει ἐννοήσῃ τὴν μεγάλην ἀπό-
 » λειαν ἣν υπέστη ἡ Βουλγαρία ἀπὸ τὴν ἀρπαγὴν τῆς
 » Θράκης ἐκ μέρους τῶν Ἑλλήνων καὶ Τούρκων.

» γ) Πρέπει τὸ Κομιτάτον νὰ ἐργασθῇ ἀνευ ἀναβολῆς
 » διὰ νὰ ἀναριπίξῃ εἰς τὰς καρδίας τῶν Βουλγάρων τὴν
 » φλόγα ἢ ὅποια θὰ τοὺς ὀδηγήσῃ μέχρι τῆς γραμμῆς
 » ΑἼνου—Μηδείας!»

Ἡ ἔκθεσις ἀναφέρει ἐν συνεχείᾳ τὸν ἀριθμὸν τῶν ὑπο-
 καταστημάτων τὰ ὅποια ὑπάγονται εἰς τὴν Ὁργάνωσιν
 ταύτην καὶ τὰ ὅποια ἀνέρχονται εἰς 235, τὸν προϋπολογι-
 σμὸν τοῦ Κομιτάτου ἀνελθόντα εἰς 683 χιλιάδας λέβα καὶ
 τὸν ἀριθμὸν τῶν ἀναγνωστῶν τῆς ἐφημερίδος «ΘΡΑΚΗ» δὲν
 ἀναδιδάσκει εἰς τέσσαρας χιλιάδας.

Τὸ κυριώτερον μέρος τῆς ἐκθέσεως περιελάμβανε τὸ
 κεφάλαιον τῆς πολιτικῆς ἐνεργείας τοῦ Κομιτάτου. Τὸ κε-

φάλαιον τοῦτο δικαιούται μιᾶς ἐξαιρετικῆς προσοχῆς — λέ-
 γει ὁ Ἀλῆ Νατζή — καὶ τὸ ἀναφέρει ἀκραιῶς:

« Ὁ κυριώτερος σκοπὸς τῆς Ὁργανώσεως εἶναι νὰ ἐ-
 » ξασφαλίσῃ εἰς τοὺς Θράκας μετανάστας τὴν ἐπιστροφὴν
 » εἰς τὰς ἐστίας τῶν καὶ τὴν ἀποκατάστασιν τῶν εἰς τὰ
 » ἀγαθὰ τῶν. Τοῦτο δὲν δύναται ἐν τούτοις νὰ ἐπιτευχθῇ
 » μόνον διὰ τῶν εὐχῶν μας. Διὰ νὰ φθάσωμεν μέχρις ἐκεῖ
 » πρέπει νὰ κάμωμεν νὰ ἐννοήσῃ ὁ Βουλγαρικὸς Λαὸς, ὅτι
 » χωρὶς τὴν Θράκην δὲν δύναται νὰ ὑπάρχῃ. Ταῦτοχρόνως
 » πρέπει οἱ ξένοι νὰ πεισθοῦν ὅτι ἡ Βουλγαρία δὲν δύνα-
 » ται νὰ ζήσῃ μέσα εἰς τὰ σημερινὰ σύνορα τῆς καὶ ὅτι
 » εἶναι πρὸς τὸ συμφέρον τῶν Βαλκανίων νὰ ἔχῃ ἡ Βουλ-
 » γαρία μίαν διέξοδον ἐπὶ τοῦ Αἰγαίου Πελάγους μάλιστα
 » δὲ νὰ ἐγκατασταθῇ εἰς τὰ σύνορα ΑἼνου — Μηδείας.

» Εἶναι ἀληθές ὅτι πολλὰ ἐμπόδια θὰ μᾶς προβλη-
 » θοῦν, θὰ ἔπρεπεν ὅμως ὁ Βουλγαρικὸς Λαὸς καὶ τὸ Βουλ-
 » γαρικὸν Κράτος νὰ ἐννοήσουν ὅτι ἡ εὐημερία τῆς Βουλ-
 » γαρίας θὰ ἐλθῇ μόνον ὅταν ἡ ἐπὶ τῇ θὰ ἐπιτύχῃ διέξοδον
 » ἐπὶ τοῦ Αἰγαίου Πελάγους. Τὸ Κομιτάτον ἔχει κατευθύ-
 » νει ἀγρίαν πάλιν κατὰ τῆς συνθήκης τῆς Ἀγκύρας καὶ
 » ἐξήτησεν ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν ὅπως δώσῃ τὰς ἀναγκαί-
 » ας διαταγὰς διὰ τὴν μὴ ἐφαρμογὴν τῆς συνθήκης ταύτης.»

Ἡ δευτέρα ἡμέρα τοῦ Συνεδρίου, γράφει ὁ Ἀλῆ Νατζή,
 ἀρχίζει ἀπὸ μίαν προσφώνησιν τοῦ ἀντιπροσώπου τῆς «Ρόν-
 τα Ζεχίττα»: τοῦ Στρατηγοῦ Τσαρακτσήφ.

Ὁ Βούλγαρος, οὗτος, Στρατηγός, εἶπεν:

« Ἡ ἐλευθερία τῆς Θράκης καθὼς καὶ ἐκείνη τῆς Μα-
 » κεδονίας καὶ τῆς Δοδρουτσᾶς, δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἐπι-
 » τευχθῇ διὰ τῶν Συμβουλίων καὶ τῶν λόγων, ἀλλὰ διὰ
 » τῶν θυσιῶν τῶν Θρακῶν καὶ ἔλων τῶν Βουλγάρων. Τὰ
 » ζητήματα ταῦτα διακηρύττει ὁ Βούλγαρος Στρατηγός,
 » δὲν δύναται νὰ λυθῶσιν εἰ μὴ διὰ τοῦ ξίφους καὶ τοῦ

» αἵματος. Ἐπομένως πρέπει νὰ εἴμεθα ἔτοιμοι διὰ τὸν
» πόλεμον, ὃ ὁποῖος παρουσιάζεται ὡς μία ἀνάγκη αἰωνία
» εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς ἀνθρωπότητος. »

Τὸν Στρατηγὸν Τσαρκατῆφ διαδέχεται εἰς τὸ θῆμα
ἓνα ἄλλο ἄτομον τοῦ αὐτοῦ θαύμου: Εἶναι ὁ παριστάμενος
Πρόεδρος τῶν Ἐφέδρων Ἀξιωματικῶν. Ὁ στρατηγὸς οὗτος
ὁμιλεῖ διὰ τὰς στρατιωτικὰς ἐπιτυχίας τῶν Βουλγάρων ἐν
Θράκῃ κατὰ τὸν Βαλκανικὸν πόλεμον. Οὗτος κυρίως εἶπεν:

« Ἐὰν οἱ δούλγαροι διπλωμάται ἡγνόνουν τί ἐσήμαι-
» νεν ἡ «Ἐνωσις τῆς Θράκης» διὰ τοὺς Βουλγάρους, ἡ
» Βουλγαρία θὰ ἦτο σήμερον μία μεγάλη δύναμις εἰς τὰ
» Βαλκάνια.

Εἰς τοὺς λόγους τούτους ὁ Πρόεδρος τοῦ Συμβουλίου
ἀπαντᾷ εἰς τὸν Στρατηγόν:

— « Οἱ Θράκες δὲν λησμονοῦν τὴν γραμὴν Αἴγυψο —
» Μηδείας καὶ ὁμνῶν οἱ Βούλγαροι στρατιῶται νὰ γάρ-
» ζουν ἐκ νέου τὴν γραμμὴν ταύτην μετὰ τὰ αἶμα των. »

Ἐπὶ τέλους ἦλθεν ἡ σειρὰ τοῦ Προέδρου τοῦ Συμβου-
λίου τοῦ Κομιτάτου Ἰδάν Παντελῆφ, νὰ ὁμιλήσῃ.

Ἀνέρχεται εἰς τὸ Βῆμα καὶ ἀπαγγέλλει αὐτοῦς τοὺς
λόγους:

« Ὁ κυριώτερος σκοπὸς τῆς Ὁργανώσεως εἶναι νὰ
» κερδίσῃ, χάριν τῆς Θράκης, τὴν δημοσίαν γνώμην καὶ
» τὴν Βουλγαρικὴν πολιτικὴν. Νὰ δυνηθοῦν δηλαδὴ οἱ
» Βούλγαροι νὰ ἐννοήσουν ὅτι ἡ κατάκτησις τῆς Θράκης
» ἀποκαθιστᾷ μίαν τάξιν πραγμάτων ἐκ τῶν ὧν οὐκ ἄνευ
» εἰς τὴν ὑπαρξίν τῆς Βουλγαρίας. Οἱ ἀγῶνές μας ἀρχί-
» ζουν ἤδη νὰ δίδουν τοὺς καρπούς των.

» Ἡ Θράκη κατέστη σήμερον ἐν ἔθνικόν ἰδεῶδες δι'
» ὅλους τοὺς Βουλγάρους. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐρώτησιν πῶς

» θὰ πραγματοποιηθῇ αὐτὸ τὸ ἰδεῶδες; Ἀπαντῶμεν: Ἐκεῖ-
» νοι οἱ ὅποιοι εἶναι ὁπαδοὶ τῆς Ἐνώσεως τῶν Σλαβῶν
» τοῦ Νότου οὐδόλως τρέχουν ὀπίσω μιᾶς χιμαίρας. Γνω-
» ρίζουν πολὺ καλῶς ὅτι μία τοιαύτη Ἐνωσις εἶναι ἐξηρ-
» τημένη ἀπὸ μίαν ἀλλαγὴν τῆς πολιτικῆς καταστάσεως
» ἐν Γιουγκοσλαβίᾳ.

» Δὲν εἴμεθα ἡμεῖς προδότες καὶ ἡττοπαθεῖς. Τοιοῦ-
» τοι εἶναι οἱ προσκεκολλημένοι φανατικῶς εἰς τὴν μὲν
» τῶν ἰδεῶν τῆς Μακεδονίας καὶ οἱ ὅποιοι ἀπαρνοῦνται
» τὴν Θράκην ρέποντες νὰ ἐπιζητοῦν τὴν φιλίαν τῶν Τούρ-
» κων. »

Τὸ συνέδριον ἐξηκολούθησε καὶ τὴν τρίτην ἡμέραν
καὶ αἱ φιλοπόλεμοι ἀποφάσεις ἐλαμβάνοντο ἀθρόως. Ἐπὶ
τέλους ἐτελείωσε μὲ μίαν γνωστοποίησιν λέγουσαν ὅτι οἱ
Υπουργοὶ καὶ αἱ ἐφημερίδες αἱ ὁποῖαι ὁμιλοῦν περὶ Βουλ-
γαροτουρκικῆς φιλίας πρέπει νὰ γνωρίσουν τὴν ἀληθῆ κα-
τάστασιν καὶ ὅτι εἴναρ ἀδύνατος ἡ εἰρήνη μετὰ Βαλκανι-
κὰ σύνορα τῆς σήμερον.

Αἱ σχέσεις τῶν δύο Κομιτάτων (τοῦ Θρακικοῦ καὶ
τῆς Ἐσωτερικῆς Μακεδονικῆς Ἐπαναστατικῆς Ὁργανώσε-
ως) ἦσαν τεταμέναι.

Ἡ Ἐσωτερικὴ Μακεδονικὴ Ἐπαναστατικὴ Ὁργάνω-
σις κατηγορεῖ τὸ Θρακικὸν (Βουλγαρικὸν) Κομιτάτον ὡς ἀ-
νίκανον διὰ τρομοκρατικὴν δρᾶσιν, μὲν ἱκανὴν, κατὰ
τοὺς Βουλγαρομακεδόνας, νὰ πραγματοποιήσῃ τὸν ὑπὸ τοῦ
Κομιτάτου ἐπιδιωκόμενον σκοπόν. Ἐκτὸς τούτου, εἰς τὴν
ἐντασιν τῶν σχέσεων τῶν δύο Ὁργανώσεων συνῆτενε καὶ
ἡ πολιτικὴ, ἡ ὁποία ἐθεωρεῖτο παρὰ τῶν Βουλγαρομακε-
δόνων, ὡς ἀφορμὴ καταβαραθρώσεως τοῦ Μακεδονικοῦ ζη-
τήματος, τὸ ὅποιον, κατὰ τοὺς Μακεδόνας, δέον ν' ἀποτε-
λῇ τὸ κυριώτερον στοιχεῖον τῆς Βουλγαρικῆς πολιτικῆς.

Ἡ Ὁργάνωσις αὕτη ἀποβλέπουσα εἰς τὴν προσέλευσιν ὅλης τῆς Βουλγαρικῆς γνῶμης (συνεπῶς δὲ καὶ τῶν Βουλγαρομακεδόνων) ἐπὶ τοῦ Θρακικοῦ ζητήματος, ἔρριπεν εἰς τὴν κονίστραν μεταξὺ τῶν ἄλλων, ὡς εἶδομεν ἀνωτέρω, καὶ τὸ σύνθημα τῆς συνενώσεως τῶν Νοτιοσλαύων, σύνθημα ὑπερ ἀφώπλιζε τὰς χεῖρας τῶν Βουλγαρομακεδόνων, θὰ εἰδεν ὅμως, ἐὰν ἐπετύγχανε, τὴν εὐκαιρίαν εἰς τὸ Σλαυϊκὸν κύμα νὰ ἐξαπλωθῇ ἐφ' ὅλης τῆς Θράκης.

Οὕτω ἐσκέπτετο τὸ Θρακικὸν Κομιτάτον. Ἀπαντῶν δὲ ἐπὶ τῶν αἰτιάσεων τῶν Βουλγαρομακεδόνων, ἔλεγεν ὅτι ἐνθ' ἐκεῖνοι ἀπαιτοῦν τὴν αὐτονομίαν τῆς Μακεδονίας καὶ ὄχι τὴν προσάρτησιν τῆς εἰς τὴν Βουλγαρίαν, δηλαδὴ διὰ ζήτημα μὴ ἐνδιαφέρον ἀμέσως τὴν Βουλγαρίαν, τὸ Θρακικὸν Κομιτάτον, ἀγωνίζεται διὰ τὴν προσάρτησιν τῆς Θράκης εἰς τὴν Βουλγαρίαν, ἥτις προσάρτησις ἐνδιαφέρει τὸ Βουλγαρικὸν Κράτος εἰς μέγαν βαθμὸν καὶ δὲν εἶναι δυνατόν παρὰ τὸ ζήτημα τοῦτο ν' ἀπασχάλῃ τὴν Κυβέρνησιν πρὸ παντὸς ἄλλου ζητήματος.

Ἐπὶ τῆς ἀντιλήψεως ταύτης τοῦ Θρακικοῦ Κομιτάτου, τῆς συνενώσεως δηλονότι τῶν Νοτιοσλαύων, ἀνεπτύχθη ὡς ἦτο φυσικὸν ἡ ἰδέα τῆς ὁλοκληρώσεως τῆς Νοτιοσλαβίας, ἥτις ἐρρίφθη ὑπὸ τύπον ἐνὸς πολιτικοῦ προγράμματος ὑπὸ τινων Βουλγάρων ἰδεολόγων—τοῦ κύκλου τοῦ Θρακικοῦ Κομιτάτου—οἱ ὅποιοι ὠνειρεύοντο τὴν ἱδρυσιν ἐνὸς ἀχανοῦς Κράτους ἐκτεινομένου ἀπὸ τῆς Ἀδριατικῆς Θαλάσσης μέχρι τοῦ Εὐξεινοῦ Πόντου!

Οὕτω κατ' Ἰούνιον τοῦ 1932 ὁ Καθηγητὴς Μιχάلتσεφ, παλαιὸς πρεσβευτὴς τῆς Βουλγαρίας ἐν Πράγῃ, ἐδημοσίευσεν εἰς τὴν φιλοσοφικὴν ἐπιθεώρησιν «Φιλοτοσόφικι Πρέγκλεντ» μίαν μελέτην ὑπὸ τὸν τίτλον: Ἡ ὁλοκληρώσις τοῦ Σλαυϊσμοῦ τοῦ Νότου εἶναι δυνατόν;

Ἡ θέσις ὑπὲρ τῆς ὁποίας συνηγόρει, λέγει ὁ Ἀλῆ Νατζῆ εἰς τὸ ἔργον του «ἡ ἀληθὴς ἔννοια τοῦ Θρακικοῦ Κομιτάτου» δύναται νὰ συνοψισθῇ ὡς ἑξῆς:

« Ἡ ἰδέα ἐνὸς Γιουγκοσλαβικοῦ Ἔθνους εἶναι ἀπολύτως ἀτοπος, εἴτε διὰ τοὺς Σέρβους εἴτε διὰ τοὺς Βουλγάρους. Ἡ ἱστορία ἔχει δημιουργήσῃ δύο λαοὺς ἔχοντας ἑκαστος ἰδίαν ἰδιότητάς καὶ ἰδια προτερήματα. Δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἐνώσωμεν τοὺς δύο τούτους λαοὺς μέσα εἰς τὴν ἰδέαν τῆς Ἐθνικῆς Ἐνότητος. Ἡ ἰδέα μιᾶς Γιουγκοσλαβικῆς ὁλοκληρώσεως ἐγειρομένη ἐπὶ μιᾶς Ἐθνικῆς Ἐνότητος δὲν εἶναι παρὰ ἐν ψεύδους, εἰς μῦθος. Τούναντίον ἡ ἰδέα τῆς ὁλοκληρώσεως τοῦ Σλαυϊσμοῦ τοῦ Νότου, μέσα εἰς τὸ φρόνημα μιᾶς Ἐθνικῆς Ἐνώσεως τῶν Σλαυϊκῶν λαῶν τῆς Βαλκανικῆς Χερσονήσου εἶναι πραγματοποιήσιμος καὶ θὰ εἶναι εὐθὺς ὡς ἡ ἀτμοσφαῖρα τῆς δυσπιστίας, ἡ ὑπάρχουσα, ἐξαφανισθεῖ. Ἡ πολιτικὴ Ἐνωσις τῶν Σλαύων τοῦ Νότου θὰ τοὺς ἐξασφάλισῃ τὴν ἡγεμονίαν εἰς τὰ Βαλκάνια.

Εὐθὺς ὡς αἱ ἰδέαι αὗται ἐρρίφθησαν, ἡγείραν μίαν πολιτικὴν μεταξὺ τοῦ Βουλγαρικοῦ Λαοῦ. Παρὰ τῶν ἐφημερίδων «Μακεδονία» καὶ «Зора» γράφει ὁ Ἀλῆ Νατζῆ, προσεβλήθη μετὰ σφοδρότητος ὁ συγγραφεὺς τῆς μελέτης ταύτης συνάμα δὲ ἡ «Μίρ» καὶ μερικαὶ ἄλλαι ἐφημερίδες ἐδημοσίευσαν μετ' ὀλίγον ἄρθρα ἐναντίον τῆς ἰδέας τῆς πολιτικῆς Ἐνώσεως τῶν Σλαύων. Αἱ ἐφημερίδες «Pladue» καὶ «Ijgor» ἀνέλαβον τὴν προστασίαν τοῦ Μιχάلتσεφ.

Εὐθὺς ὡς ὁ καθηγητὴς Μιχάلتσεφ, ἐξακολουθεῖ ὁ Ἀλῆ Νατζῆ, ὑπελόγισεν ὅτι ἡ ἰδέα του εἶχε προσελκύσει μίαν συμπάθειαν πολὺ μεγαλύτεραν τῶν προσδοκίων του ἐδημοσίευσεν μίαν νέαν μπροσούραν ὑπὸ τὸν τίτλον: Ἀπάντησις εἰς Κριτικάς.

Διὰ ταύτης ὁ κύριος Καθηγητὴς τῆς φιλοσοφίας, ἀρκούμενος εἰς τὴν ἐπιδίωξιν χιμαῖρων, χωρὶς νὰ ἀτενίσῃ τὴν πρακτικὴν πλευρὰν τοῦ ζητήματος, ἐξέθετε τὴν ἰδέαν τῆς μεγάλης Βουλγαρίας, ἥς αἱ ἀναλογίαι ἦσαν ὡς ἔγγιστα πρὸς ἐκεῖνας τῆς αὐτοκρατορίας τῶν Τσάρων.

Καί λέγει: «Ἡ Βουλγαρία πρέπει νὰ ἐννοήσῃ ὅτι τὸ
» μέλλον τῆς δὲν ἔγκειται οὔτε εἰς τὴν καταστροφὴν τῆς
» Γιουγκοσλαυίας, οὔτε εἰς τὴν ἐπανάληψιν τῆς δοκιμασίας
» τοῦ 1913 — 1915. Ἡ ἀπερίσκεψία μας τότε παρέσχε τὰ
» μέσα εἰς τὸ Βελιγράδιον νὰ μᾶς ἀρπάσῃ τὴν πεδιάδα τοῦ
» Βαρδάρ, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ διὰ τὸ Βελιγράδιον σήμερον
» ἕναν οἰκονομικὸν παράγοντα πρώτης γραμμῆς.

» Διὰ τὴν Βουλγαρίαν ἐν τούτοις ἡ Μακεδονία δὲν καθί-
» σταται ἀπολύτως οἰκονομικῶς χρήσιμος.

» Ὑπὸ τοὺς ὅρους τούτους τὸ νὰ θελήσῃ τις νὰ ἀποσπά-
» σῃ τὴν πεδιάδα τοῦ Βαρδάρ (Ἀξιού) ἐκ τῆς Γιουγκοσλαυ-
» ῖας εἶναι ὡς νὰ ἐπιζητῇ τὴν καταστροφὴν αὐτῆς ταύτης
» τῆς Γιουγκοσλαυίας.

» Ἀλλὰ τὸ μέλλον τῆς Βουλγαρίας δὲν ἐξαρτᾶται οὐδέ-
» λως ἀπὸ τὴν καταστροφὴν τῆς Γιουγκοσλαυίας. Ἀντιθέτως
» τὸ μέλλον τῆς Βουλγαρίας τὴ ἐπιβάλλει νὰ δημιουργήσῃ
» ὅμοῦ μετὰ τῆς Γιουγκοσλαυίας ἐν Κράτος κοινὸν ἐκτενέ-
» μενον ἀπὸ τῆς Ἀδριατικῆς μέχρι τῆς Μαύρης Θαλάσσης.
» Εἰς τὴν διεκδικουμένην τοῦ Κράτους τούτου τὴ Μακεδονία θὰ
» ἀνήκῃ εἰς ἡμᾶς ὅπως θὰ ἀνήκῃ καὶ εἰς τοὺς Σέρβους καὶ
» εἰς τοὺς Κροάτας. Τὸ μέλλον τῆς Βουλγαρίας καὶ τῆς Γι-
» ουγκοσλαυίας στηρίζεται ἐπομένως μέσα εἰς τὴν ἑνωσίν των
» εἰς ἕν Κράτος τὸ ὁποῖον μὲ τὰ 20 ἑκατομμύρια τῶν κατοί-
» κων του θὰ θεμελιώσῃ μίαν ἰσχυρὰν πολιτικὴν καὶ τὸ ὁ-
» ποῖον θὰ ἔχῃ πρὸ αὐτοῦ νέους ὀρίζοντας διὰ τὴν οἰκono-
» μικήν ἀνάπτυξίν του. »

Ἀπαντῶν εἰς τοὺς Βουλγαρομακεδόνας οἱ ὁποῖοι ἐλ-
» πίζουν ἀκόμη εἰς τὴν καταστροφὴν τῆς Γιουγκοσλαυίας ὁ
» Καθηγητὴς Μιχαήλ Τσεφ λέγει:

» Δὲν εἶναι ἀληθὲς ὅτι οἱ Κροάται θέλουν νὰ χωρισθοῦν
» ἀπὸ τὴν Γιουγκοσλαυίαν. Ἀντὶ νὰ περιέλθουν ὑπὸ τὴν
» ἐξουσίαν τῶν Οὐγγρων, οἱ Κροάται προτιμοῦν νὰ παραμεί-
» νουν ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τῶν Γιουγκοσλαύων. Τῶντι ἕαν οἱ
» Κροάται ἐξουσιάζοντάι πολιτικῶς καὶ στρατιωτικῶς παρὰ

» τῶν Σέρβων, τὰ δικαιώματά των οὐδόλως παραδιάζονται.
» Οὔτε καὶ εἶναι δυνατόν ἐξ ἑκατομμύρια Βουλγάρων νὰ γί-
» νουν ὑπόδουλοι τῶν Σέρβων.

» Πρέπει λοιπὸν ἡ ἑνωσις τῶν Σλαύων τοῦ Νότου νὰ
» πραγματοποιηθῇ. Εἰς αὐτὸ ἔγκειται ἡ διαρκὴς εὐδαιμονία
» τῶν Βουλγάρων τῶν κατοικούντων ἐν Γιουγκοσλαυίᾳ. Μόνον
» οἱ ἀντίπαλοί μου ἀποκρούουν τὰς ἀπόψεις μου. Πολὺ κα-
» λῶς! Ἀλλὰ τί ἐλπίζουν; Ποῦ στηρίζονται; Ἐπὶ τῶν δομ-
» ῶν καὶ τῶν ἐπιβουλῶν; Αὐτὰ τὰ μέσα δὲν εἶναι οὐδόλως
» ἐπαρκῆ διὰ νὰ ἐξαναγκάσουν μίαν χώραν εἰς ὅ, τι δῆποτε.
» Ἡ βασίζονται ἐπὶ μιᾶς συμφωνίας Μακεδόνων καὶ Κροα-
» τῶν; Λέγομεν τώρα ὅτι ὅλαι αἱ φιλοδοξίαι τῶν Κροατῶν
» θὰ ἐκπληρωθοῦν τὴν ἡμέραν κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ Γιουγκο-
» σλαυική Ὁμοσπονδία θὰ ἔχει γίνεαι γεγονός τετελεσμένον.

» Συμπέρασμα: Ἐν Κράτος ἑνῶνον ὅλους τοὺς Γιουγκο-
» σλαύους ἀπὸ τῆς Ἀδριατικῆς μέχρι τῆς Μαύρης Θαλάσσης
» δὲν εἶναι ἀκατόρθωτον. Ἐφόσον μένομεν ἔξω τοῦ παιγνι-
» δίου, δὲν ὑπάρχει καμμία πιθανότης νὰ συμφωνήσουν οἱ
» Σλαῦοι διὰ τὰ δικαιώματα τῶν Βουλγαρομακεδόνων. Ὅταν
» ἡ ἀτμοσφαῖρα ἐν Γιουγκοσλαυίᾳ θὰ γίνῃ εὐνοϊκὴ διὰ μίαν
» συνεννόησιν, αἱ διεκδικήσεις μας θὰ γίνουν ἀποδεκταὶ ἐπὶ
» τῇ ὁρῶναι δύο χώραι συνδεθοῦν στενῶς διὰ τῶν κοινῶν
» συμφερόντων των. Ἡ συμφωνία αὕτη θὰ προφυλάξῃ τὰς
» δύο χώρας ἀπὸ τὰς ἐξωτερικὰς ἀπειλάς. Πᾶν ὅ, τι ἔχει
» γραφεῖ ἀντιθέτως πρὸς τὴν ἀλήθειαν ταύτην δέον ν' ἀπο-
» δοθῇ εἰς τὴν ἀγνοίαν τῆς πραγματικῆς καταστάσεως καὶ
» κατὰ συνέπειαν εἶναι φανταστικόν. »

Ἡ ἰδέα τῆς συνενώσεως τῶν Σλαύων τοῦ Νότου ἔχει
» ἄρκετὰ καλλιεργηθῇ μεταξὺ τῶν μελῶν τοῦ Θρακικοῦ Κο-
» μιτάτου. Ἴδού τι γράφει ὁ Πρόεδρος τοῦ Θρακικοῦ Κομιτά-
» του Γκοσποτὶν Ὁρμαντζήεφ εἰς τὴν «Θράκη» — τὸ ὄργα-
» νον τοῦ Κομιτάτου:

» Ποσάκις δὲν ἐγράψαμεν ὅτι ἡ φιλία, μεταξὺ τῆς

» Τουρκίας και Βουλγαρίας δεν υπάρχει παρά ἐπὶ τοῦ
 » χάρτου; Ὁ λόγος εἶναι ὅτι ἡ Τουρκικὴ Δημοκρατία θέλει
 » ἀντὶ πάσης θυσίας νὰ ἐπιβάλλῃ τὴν θέλησίν της ἐπὶ τὰς
 » τὰς ἐπόψεις. Ὅταν πλέον τοῦ ἡμίσεως ἑκατομμυρίου
 » Τούρκων, ζῶσιν ἐλευθέρως ἐν Βουλγαρίᾳ, ἡ Τουρκία ἡ δὲ
 » ποία παρεβίασε τὴν συνθήκην τοῦ Λονδίνου, δὲν ἐπιτρέ-
 » πει εἰς τοὺς ἐκ τῆς Ἀνατολικῆς Θράκης καὶ τῶν πέριξ
 » τῆς Τσατάλτζης ἀπελαθέντας Βουλγάρους νὰ ἐπιστρέψω-
 » σιν εἰς τὰς ἐστίας των.

Ἐν συνεχείᾳ ὁ γκοσποτὶν Ὁρμαντζήφ γράφει, ὅτι ἀ-
 πὸ τὰ διάφορα ἄλλα ζητήματα τὰ ὅποια ὑπάρχουσι, συ-
 νάγεται τὸ συμπέρασμα ὅτι ἡ Βουλγαροτουρκικὴ φιλία συ-
 νίσταται μόνον εἰς τὰς τυπικὰς ἐπισκέψεις τὰς ὁποίας οἱ
 ἀντιπρόσωποι τῶν δύο χωρῶν ἀνταποδίδουσιν ἀμοιβαίως.

Καὶ εἰδοποιῶν τρόπον τινὰ τοὺς Τούρκους ὅτι ἡ φι-
 λία αὕτη θὰ φθάσῃ εἰς τὸ τέρμα εὐθὺς ὡς ἐπέλθῃ συνενόη-
 σις μεταξὺ τῶν Γιουγκοσλαύων, καταλήγει:

« Οἱ Βούλγαροι ὄντες λίαν ἀπερροφημένοι ἀπὸ τοὺς
 » κομματικούς ἀγῶνας των, δὲν εὐρύν ἀκόμη τὸν ἀπαιτού-
 » μενον χρόνον νὰ σκεφθοῦν διὰ τὸ φρούριον τῆς Ἀδρια-
 » νουπόλεως καὶ διὰ τὴν Θράκην, τὴν ὁποίαν οἱ ἥρωες
 » τῆς Βουλγαρίας ἐπότισαν μὲ τὸ αἷμά των. Ἀλλ' ἡ ἡμέ-
 » ρα τῆς κρίσεως, ὅτε αἱ δύο Σλαβικαὶ χῶραι θὰ ἔχωσι
 » λησμονήσῃ τὸ παρελθὸν καὶ θὰ μείνωσι σύμφωνοι, προ-
 » σεγγίξει, καὶ ἡ μετὰ τῆς Τουρκίας φιλία θὰ ἔχει φθάσῃ
 » εἰς τὸ τέρμα της. Καὶ τότε τὸ ζήτημα τῆς θαλάσσης τοῦ
 » Αἰγαίου θὰ κανονισθῇ εἰς πείσμα ὅλων τῶν συνθηκῶν.
 » Ἀλλὰ οἱ Τούρκοι ποῦ στηρίζουν τὰς ἐπὶ τῆς Ἀδριανου-
 » πόλεως ἀξιώσεις των; Καὶ ποῖαι δύνανται ἄλλωστε νὰ
 » εἶναι αἱ ἀξιώσεις ἐνὸς Ἀσιατικοῦ λαοῦ ἐπὶ τῆς πόλεως
 » ταύτης; Πρὸ τοῦ Βαλκανικοῦ πολέμου ἡ Ἀδριανούπολις
 » ἠρίθμει 120 χιλιάδας κατοίκους. Σήμερον δὲν ἀριθμεῖ
 » εἰ μὴ 30 χιλιάδας μόνον. Ἡ οἰκονομικὴ ἀνάπτυξις τῆς

» Ἀδριανουπόλεως δὲν εἶναι δυνατὴ ἄνευ τοῦ Ἑβρου καὶ
 » χωρὶς νὰ περιληφθῇ ἡ ἐν λόγῳ πόλις ἐντὸς τῶν Βουλ-
 » γαρικῶν συνόρων ἐκτεινομένων μέχρι τοῦ Αἰγαίου.

» Ἡ εἶναι ὀρθόν, διότι οἱ Τούρκοι ἔχουσιν ἐν Ἀδρια-
 » νουπόλει ἐν τέμενος—τὸ Σουλτὰν Σελήμ—νὰ ἀξιῶσι νὰ
 » διατηρῶσι τὴν πόλιν;

» Πλησίον τοῦ τεμένους τούτου εὐρίσκονται ἐν τούτοις
 » τὰ ὅσα τῶν Βουλγάρων χρονολογούμενα ἀπὸ τῆς ἐπο-
 » χῆς τοῦ Τσάρου Καλογιάν. Θέλομεν νὰ μᾶς ἀπαντήσουν
 » οἱ Τούρκοι ἐπὶ τοῦ ἐξῆς ἐρωτήματος: Εὐρισκόμενος ἐν
 » 40 Ἐκκλησίαις κατὰ τὸ 1924, ἤκουσα ἕνα πλοίαρχον
 » τοῦ Τουρκικοῦ Ναυτικοῦ νὰ ἀδῇ ἕνα ἄσμα τὸ ὁποῖον ἐ-
 » νεκωμιάζε τὴν νίκην τῶν Τούρκων ἐπὶ τῶν Ἑλλήνων ἐν
 » τῇ Ἀνατολίᾳ. Τὸ ἄσμα τοῦτο περιεῖχε μίαν στροφὴν, ἡ
 » ὁποία ἠῤῥετο ὅπως ἡ νίκη τῶν Τούρκων διαχυθῇ μέχρι
 » τῶν Βαλκανικῶν ὁρέων. Τί ἀπαντοῦν λοιπὸν οἱ Τούρκοι;
 » Διέπτονται; νὰ ἀρπάξουν τὴν νότιον Βουλγαρίαν διὰ νὰ
 » ἐκπλῶσουν ἔπειτα τὴν κυριαρχίαν των, ὅπως κατὰ τὴν
 » ἐπαγγελίαν τοῦ Μεσσηνίου ἐφ' ὅλης τῇ Βαλκανικῇ Χερσο-
 » νήσῳ; Λέγουσιν ὅτι ἀνηγέρθη ἐν μνημεῖον εἰς τὸν Μου-
 » σταφὰ Κεμάλ ἐντὸς τῆς Ἀδριανουπόλεως καὶ ὅτι τὸ
 » μνημεῖον τοῦτο ὀρθοῦται πρὸς τὴν δύσιν. Ἐὰν εἶναι οὕ-
 »τως, αἱ ἐπιθυμίαι τῆς Τουρκικῆς Δημοκρατίας εἶναι κα-
 » θαραὶ ἀπολύτως. Καταλαμβάνομεν λοιπὸν διατὶ οἱ Τούρ-
 » κοὶ ἀμφισβητοῦν τὰ δικαιώματά μας ἐπὶ τῆς Ἀδριανου-
 » πόλεως.

» Διεκδικοῦμεν τὴν Ἀδριανούπολιν καὶ τὴν Θράκην
 » ἡ ὁποία δὲν εἶναι ἄλλωστε χρήσιμος ποσῶς εἰς τὴν
 » Τουρκικὴν Δημοκρατίαν.»

Ἄλλος ἡγέτης τοῦ Θρακικοῦ Κομιτάτου δηλοῖ ὅτι τὸ
 Αἶγαϊον, ἀποτελεῖ διὰ τοὺς Βουλγάρους τὸ σημεῖον τῆς
 ἡσσονος ἀντιστάσεως καὶ εἶναι φυσικώτατον νὰ τὸ διεκ-
 δικῶσι. Ἡ Τουρκία θὰ ἔπρεπε νὰ παραχωρήσῃ εἰς τὴν
 Βουλγαρίαν μίαν λωρίδα ἐδάφους πρὸς 40 Ἐκκλησίας

και ἡ Ἑλλάς διέξοδον εἰς τὸ Δεδεκαγὰς. Τὰ δύο ὅμως αὐτὰ Κράτη, λέγει, ἀντιτάσσουσιν ἄρνησιν καὶ ὑπέγραψαν μεταξύ των σύμφωνον, τὸ ὅποτον πλήττει καίριως τὰ ἐθνικὰ ἰδανικά των Βουλγάρων.

Ἴδού, λέγει, διατὶ πρέπει νὰ συνεργασθῶμεν μὲ τὴν Γιουγκοσλαβίαν.

Ἡ ἰδέα τῆς συνενώσεως των Νοτιοσλαβῶν ἀποτελεῖ πλέον σήμερον σκοπὸν τῆς ἐπισήμου Βουλγαρίας. Τοῦτο ἂ ποδεικνύεται σαφῶς ἐκ τῆς παρουσίας τοῦ Βουλγάρου Ὑπουργοῦ των Ἑσωτερικῶν στρατηγοῦ Ράσκο Ἀτανάσωφ εἰς τὸ συγκαληθὲν ἐν Βελιγραδίῳ κατὰ μῆνα Ἰούλιον τοῦ 1935 συνέδριον των Σλαβικῶν Ἀθλητικῶν Ὀργανώσεων καὶ ἐκ των δηλώσεων τοῦ συνοδεύσαντος τοῦτον καθηγητοῦ Μιχαήλ Μίνεφ ἐκ των Ἰδρυτῶν τῆς Ὀργανώσεως Γιουνάκ.

« Τὰ Βαλκάνια, λέγει ὁ καθηγητὴς Μίνεφ, ὑπάρχουν πάντοτε τὸ θέατρον σοβάρων ταραχῶν, αἱ ὁποῖαι εἶχον τὸν ἀντικτυπὸν των εἰς τὰ ἐξωτερικόν. Πάντοτε, ὁσάκις ὁ μίλον ἐν Εὐρώπῃ παρὶ Βαλκανίων, μεταχειρίζοντα παρὶφρονητικὰς ἐκφράσεις. Εἴμεθα ἀραγε ἡμεῖς λαοὶ τόσο ὀπισθοδρομικοί, ὥστε νὰ καθιστάμεθα περίγελοι;

» Εἶναι γνωστὸν, συνεχίζει ὁ κύριος καθηγητὴς, ὅτι ἡ γλῶσσα των δύο λαῶν εἶναι μία. Τὸ αἷμα μας ἐν, τὰ ἦθη καὶ ἔθιμα ἐπίσης τὰ ἴδια. Τὰ ποιήματά μας καὶ τὰ πατριωτικά μας ἄσματα τὰ ἴδια σχεδόν. Διατὶ νὰ εἴμεθα τόσο χωρισμένοι; Ἀφ' ὅτου ἤρχισαμεν συχνὰ νὰ συναντῶμεθα, ἐγνωρίσθημεν ἀρκετά. Ἐὰν ὅμως ἡ ἀλληλογνωριμία συνεχισθῇ καὶ μεταξὺ των μεγάλων ἐθνικῶν μαζῶν, των ἐπιστημονικῶν ὀργανώσεων, τότε θὰ ἐπέλθῃ ἡ στιγμή τῆς συμφιλώσεως των δύο λαῶν, ἡ ὁποία θὰ καταλήξῃ εἰς τὴν στενότεραν συνεργασίαν των δύο Κρατῶν μέχρι τῆς ἑνώσεως αὐτῶν. Καὶ περὶ τούτου δὲν πρέπει ν' ἀμφιβάλλητε.

» Ἡ ἑνωσις των δύο Ὀργανώσεών μας, εἶναι ἡ με-

» γαλύτερα ζύμωσις τῆς ἐποχῆς μας. Αἱ δύο αὐταὶ Ἀθλητικαὶ Ὀργανώσεις, θὰ παίξουν μεγάλον ρόλον εἰς τὴν ζωὴν των δύο ἔθνων. Κατὰ τὸ συνέδριον τοῦ Ἰουλίου θὰ τεθῇ ἡ βάσις τῆς συνεργασίας μας. Διότι ἡ νεολαία αὐτὴ εἶναι ἡ ἔθνικὴ μάζα τοῦ μέλλοντος διὰ τὰς δύο χώρας.»

Ὡς ἐν ἀρχῇ ἐξετέθη, τὸ Βουλγαρικὸν Θρακικὸν Κομιτάτον ἀποτελεῖ σήμερον ἔννομον Ὀργάνωσιν καὶ ὡς τοιαύτη συνεχίζει δραστηρίως τὴν προπαγάνδαν τῆς διὰ τὴν ἀπόσπασιν τῆς Θράκης ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα καὶ Τουρκίαν.

Ἐνῶ εἶναι ἀποδεδειγμένον ὅτι ἐν Θράκῃ οὐδεμία Βουλγαρικὴ μειονότης ὑπάρχει, τὸ δημοσιογραφικὸν ἔργον τοῦ ἐν λόγῳ Κομιτάτου ὁμιλεῖ πάντοτε περὶ ὑποδούλων Βουλγάρων καὶ ὑποδούλων Βουλγαρικῶν χωρῶν.

Ἀλλὰ καὶ τὸ σχολεῖον δὲν ὑστερεῖ εἰς τὴν διενέργειαν προπαγάνδας. Κατὰ τι συνέδριον ὁπερ συνήλθε τελευταίως ἐν Σόφίᾳ, ὁ Πρόεδρος τῆς Διδακταλικῆς Ὀμοσπονδίας ἀπετύχυνε χαιρετισμὸν ὁ ὁποῖος κατέληγεν ὡς ἑξῆς:

« Τὸ σχολεῖον καὶ ὁ διδάσκαλος θὰ παίξουν μέγαν ρόλον. Σήμερον δὲν ὑπάρχουν σχολεῖα καὶ ἐκκλησίαι ἐν Θράκῃ, καθέσσαν ἐξεδιώχθη ἐκεῖθεν ὁ Βουλγαρικὸς πληθυσμός, ὁ ὁποῖος πρὸ εἴκοσι δύο ἐτῶν εὐρίσκειτο πρὸ των πυλῶν τῆς Κωνσταντινουπόλεως, τῆς Προποντίδος καὶ τοῦ Αἰγαίου. Γνωρίζομεν τι ἐπεδίωκον οἱ πρὸς Νότον γείτονές μας μὲ τὴν ἐκδίωξιν ταύτην. Ἐν τούτοις ὅμως δὲν δύνανται νὰ ἐκδιώξουν ἐκεῖθεν τὰ λείψανα των προπάπων μας καὶ ὅλων των πεσόντων ἀπὸ αἰῶνων Βουλγάρων στρατιωτῶν. Οἱ ἐκ Θράκης Βούλγαροι πρόσφυγες, οὐδέποτε ἔπαυσαν νὰ ἐλπίζουν ὅτι θὰ ἐπιστρέψουν εἰς τὴν πατρίδα των, διότι πιστεύουν εἰς τὸ ἄστρον τῆς Βουλγαρίας. Μὲ τὴν πίστιν αὐτὴν, ἡμεῖς οἱ ἐξόριστοι τῆς εὐφροσύνης Θράκης ἀγγέλομεν ὅτι ἀναθέτομεν εἰς τοὺς διδασκάλους τὰς ἐλπίδας μας διὰ τὴν ἀναγέννησιν καὶ τὴν δημιουργίαν ἰσχυρᾶς τῆς φρόνημα Βουλγαρίας.»

Εἰς ὅλας αὐτάς τὰς ἐνεργείας καὶ ἀδολεσχίας τοῦ Βουλγαρικοῦ Θρακικοῦ Κομιτάτου μία ὑπάρχει ἀπάντησις: Ἡ ἀπάντησις τὴν ὁποῖαν ἔδωκεν ἡ ἐφημερίς «Κουροῦν» τῆς Κωνσταντινουπόλεως:

«Πρὸς τὸ Αἰγαῖον οἱ Βούλγαροι δὲν θὰ δυνηθῶσι νὰ φέρουν τὴν Βουλγαρίαν, ἀλλὰ μόνον Βουλγαρικὰ πτώματα κυλιόμενα εἰς τὸ ἴδιον αἷμά των.»

Προσθέτομεν δὲ καὶ ἡμεῖς: Διότι ἡ Θράκη ἦτο, εἶναι καὶ θὰ εἶναι Ἑλληνική.

Τ Ε Λ Ο Σ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

ALI NATZI: «La véritable physionomie du Comité Thracien».

Μεγάλη Ἑλληνικὴ Ἑγκυκλοπαιδεῖα.

Μεγάλη Στρατιωτικὴ καὶ Ναυτικὴ Ἑγκυκλοπαιδεῖα.

«ΘΡΑΚΙΚΑ»: (Παράρτημα 100ετηρίδος).

Καταστατικὸν Θρακικῆς Ἐπαναστατικῆς Ὀργανώσεως.

Καταστατικὸν Βουλγαρικοῦ Θρακικοῦ Κομιτάτου.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΑ :

Σελ. 52 στ. 4 καὶ Σελ. 62 στ. 33

Ἀντί: «Ἡ ἀληθὴς ἐννοία τοῦ Θρ. Κομιτάτου»
τὸ ὀρθόν: «Ὁ ἀληθὴς χαρακτήρ τοῦ Θρ. Κομιτά-
του»

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

Κατὰ τοὺς χειμερινούς μῆνας

22